

§ /
Χρόνος Β΄.

ΓΕΝΑΡΗΣ - ΦΕΒΡΑΡΙΣ

Γρόσια 40

Ἄρ. 1, 2.

Δραχμές 3,50

Λοιπή

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ

Σαὐτὸ τὸ φύλλο δημοσιεύουν οἱ κ. κ.

ΑΠ. ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ, ΝΙΚ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (μεταφρ. Γκ. Χάουπμαν)

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ, ΝΙΚ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ,

ΝΙΚ. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΣ, Δ. ΣΑΡΡΟΣ (μετ. Βίωνος)

ΔΗΜ. ΣΤΑΥΡΟΥ (μετ. Σέλλεϋ) ΘΡ. ΣΤΑΥΡΟΥ (μετ. Μαίρικε)

ΣΤ. ΣΤΑΘΗΣ (μετ. Ἐδγαρ Πόε)

κ. τ. λ. κ. τ. λ.

ΠΟΛΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΒΕΣΤΙΑΣ

1921

ΖΩΗ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ

ΒΓΑΙΝΟΥΝ ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ

Διευθυντής ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ.

Ταμίας ΝΙΚΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΣ, Γραμματέας ΤΡ. ΦΟΥΦΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΓΑΛΑΤΑΣ ΟΥΖΟΥΝ ΧΑΝ 6.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Για ένα χρόνο . . . . . Λίρες 3

Για έξη μήνες . . . . . » 2

ΣΗΜ.—Οί συνδρομές αρχίζουν από την 1η του Γενάρη.
Όσοι θέλουν νάχουν τὰ 5 προηγούμενα φύλλα πού έχουν εκδοθεί θὰ πληρώσουν 1 λίρα παραπάνω.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΔΑΒΑΜΕ

Ποιήματα:

Ἄγγελου Σημηριώτη: Τὰ τραγούδια τοῦ Αντρωμοῦ.

Γιάννη Μαιναλιώτη: Ἀνθρώπινα καὶ θεῖα.

Πεζά:

Τυμφρηστοῦ: Ἡ ὥραία τοῦ Πέραν.

Αν. Γιαλούρη: Θέμος Λάσκαρης.

Ιω. Α. Γκίκα: Δροσιές καὶ δάκρυα.

Βοσκὸς καὶ πρόβατα 2 τόμ.

Γιὰ τὰ βιβλία αὐτὰ θὰ μιλήσουμε στὰ ἐρχόμενα φύλλα τῆς Ζωῆς.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ

Η ΚΕΡΑ ΤΩΝ ΑΝΤΙΛΑΛΩΝ * * *

Ὁ Δυριστής.

(Στὴ Σελήνη)

Μεῖ ὥρες παραστράτητες,
πόθε μου, ὑπνοβάτισες!

Κ' ἦτανε σὰ νάντνες,
Μάγισα, με ἀχνὸ
Νύφες ἐλεφάντινες,
πού δὲν τις ξεχνῶ.

Τὰ μαλιὰ εἶχαν χρύσινα
καὶ γιὰ χεῖλη βύσινα.

Τὰ βυζιά ἐπαράτα,
τὰ πανήδονα,
κάθε πέπλο, ἀφράτα
μοσχοκύδωνα!

Ὅμως θὰ μ' ἐκράτει
ἀνερέθιστον
ἢ θωριά ἢ κρασάτη
τῶν ἀμέθυστων!

καὶ μορφές λαλέδινες
στὰ κορμιά τους ἔδινες

τῆσο πιά τὰ πάλινες
πού ἦταν σκιές ὀπάλινες,

γιὰ νὰ λάμπουν μόνο
—κι ἀπ' τὸν ἥσκιο ὡς τὰ γδυνα—
με ὑπερτάφιο πόνο,
τὰ μάτια τὰ σμαράγδινα.

Ποῦ θὰ ξαναἰδῶ
τέτια κάλλη ἀχνάτα,
στοῦ ὕπνου τὴν ὁδὸ
ἢ στοῦ ὄνειρου τὴ στράτα;

Οἱ πανάρχαιοι μῦθοι
μοῦ τρυγοῦν τὴ λήθη.

Καὶ στῆ λίμνη ὁ ἀχὸς
τῆς εὐώδιας νάρκης σου,
τὸ θρήνο τῆς Ἥχως
λέει μου καὶ τοῦ Νάρκισου.

Νέα μεστόσαν ὕλη
οἱ παμπάλαιοι θρύλοι!

Ἡ φωνὴ τοῦ πουλιού.

Μιά πού ἀνάβρυσεν ἡ σκέψη,
στό σκοπὸ πού ἐκόρφωσες,
πλέον δὲ θέλει σὲ πλανέψει
μὲ τίς μεταμόρφωσες.

Ὁ Λυριστής.

Ξεσπάει τὸ ἀηδονολάλημα κι ὁ κήπος μαγεμένος,
σκύβει στὴ λίμνη γιὰ νὰ ἰδεῖ, πιδὸ νᾶν' τὸ ξένο πλάσμα,
στάνθη, πού τᾶστρα ὀρμήνεψε καὶ στᾶστρα τί εἶπαν τάνθη·
κι ἀνάδειψε οὐρανὸ καὶ γῆ, τίς δυὸ λαλιὰς ξηγώντας.
Μὴ ἀπ' τὸ τραγούδι ἐπάρθηκε κέπεσε ἀπ' τὸ φεγγάρι;
Μὰ σκύβοντας γιὰ νὰ τὸ ἰδοῦν, τὸ παραστρατημένο,
στό δρόμο τους συναπαντοῦν πιδὸ ὠραίο, τὸν ἑαυτὸ τους.

Ἡ φωνὴ τῶν νερῶν.

Ἄν τὰ αὐτιά σου ἀπάλυνες,
γιὰ φωνὲς κρουστάλινες,
τίς ἰδέες σου, πῶδινες,
μὲ ὄψες κρινοροδίνες,
—μὲ καημὸ πού θάβρες—
μὲς τὸ νοῦ σου ἀράδιασ' τες,
καὶ θὰ βγοῦν ἀπ' τίς ἀνάβρες,
οἱ Κεράδες οἱ ἀψεγάδιαστες.

Ὁ Λυριστής.

Ξέσπασμα ὄνειρου ἀχολογεῖ μὲς τὴ σιωπῇ. Κ' ἡ ἀνάβρα
πετιέται, τᾶστρα ὡς τὴν καλοῦν, καὶ διαμαντόνει τάνθια,
τὶ ἔχει ἡ ψυχὴ τῆς τὸ σκοπὸ, σὲ ἀφρὸ κι ἀνθὸ κρυμένο
καὶ στοῦ φεγγάρι ὑπόσχεται. Ξωθιὰς νὰ τοῦ χορίσει.
Λέω, πού μιὰ γύμνια ἐφάγγρισε μὲ τοῦ ρυθμοῦ τὸν πέπλο
καὶ τὸ φιλιὶ τῶν ἀστεριῶν μοῦ ἐράντισε ἡ δροσιά τῆς.

Ἡ Κερά τῶν ἀντίλαλων.

Βγαίνει μέσα ἀπ' τὸ ἀναβρετό.

—Ξένε μου, πού ἀντιλάλησε τὸ πέρασμα σου ἡ λίμνη
κ' ἡ κόμη σου ἐγαλάζωσε στὰ γυαλισμένα οὐράνια,
ὄπως τὰ δέντρα ζοῦν στὴ γῆς καὶ μὲς τὴ λίμνη ἀντάμα,
τὸν ἥσκιον ἀλαργεύοντας, σὰ δειλινίζει ἡ ὥρα·
τὸ θρὸ τῶν δέντρων δένοντας μὲ τῶν νερῶν τὸ φλοίσβο,
σὲ ἀντίφωνο ἥσκιον μνημικῶν, θὰ πειὲς ξανά τὸ θάμα,
πού ἀχοὶ νερῶν παίρνουν μορφὲς καὶ περπατοῦν στὴ χλόη
καὶ τὰ δεντρὰ μιάζουν σμιχτά, σὰ μὲς σὲ ἀχνὸ ἰδαμένα.
Μὰ πρόσεξε, σὰν καλεστεῖς τὸ ἐπιθαλάμιο βράδι,
μὴ καὶ ἡ ψυχὴ σου ἀλαφρωθεῖ καὶ φύγει μὲ τοὺς ἥσκιους.

Ὁ Λυριστής.

Καλή, πού ἀπόψε ὁ λόγος σου μοῦ εὐώδιασε τὴ στράτα,
πιὰ νᾶσαι, πέξ, πού ἀνάβρυσες σὰν τὸ νερένιο κρίνο
καὶ τὸ ἄστρο πρόβαλε γλυκὰ τὸ νέο, στοῦ μέτωπό σου;

Ἡ Κερά τῶν ἀντίλαλων.

Ὅταν κεντάει ἡ χρυσαυγὴ κι ἀλαφροκρούει ὁ ἥλιος
κι ὄλες, Νεράιδες καὶ Ξωθιὰς, χοροπηδοῦν λαλώντας
κ' οἱ ἀκρογιαλιὰς ἀντιβοοῦν, τὰ δάση ἀναφυλιάζουν,
σκιρτοῦν τ' ἀνθούλια ἀπὸ ρυθμὸ καὶ κοντυλοῦν τὰ δέντρα,
σὲ δροσερά, ἀφρερά νερά καὶ γάργαρα ἀναβρῶζω
καὶ στοὺς ἀλαφροστήχιωτους τὸ νέο σκοπὸ μαθαίνω.

Ὁ Λυριστής.

Μὰ πέξ, πρωτόβραδη κερά, πιοὶ νᾶναι οἱ κήποι τούτοι
πού ἐρχάμενος κάθε φορὰ νιόθω καὶ νέα λαχτάρα,
τερπνὰ σὰ νὰ πρωτοθωρῶ τὸ πράο, δροσάτο φῶς τους;

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Εἶναι ἡ χώρα ἡ λιόχαρη τοῦ ἀφέντη μου Ἀπολλώνιου.
Δροσιά οὐρανοκατέβατη κρατεῖ ὅλα τ᾿ἀνθια εὐώδια
καὶ χοροτράγουδα Ξωθιῶν, λαλήματα Νεραΐδων
τῆ χώρα πού γλυκοαντηχεῖ ποτὲ δὲν παρατήσαν.
Καὶ νὰ σιμόσουν δὲν τολμοῦν οἱ ἀγέριδες. Μονάχα
ὁ ἀλαφροπόδης Ζέφυρος περνάει ἀκροπατώντας
κι ἀναδροσίζει την τερπνά, πού ἀνάγερτη φαντάζει
σὰ ρήγισα κοιμάμενη σκλαβὶ πού την ἀερίζει.

Μὰ ἄκου κρυφὰ τί σιγολὲν οἱ μαγεμένοι τόποι :

Ἡ μάννα του ἐτοιμόγενη, νειρεύτηκε πού εὐρέθη,
μακριά, στοῦ Νείλου τις ὀχτιές, νούφαρα ἄχνά τρυγώντας.
Κ' ὕστερα ἔπιανε ὕλαμο κι ἔπλαθε τὸ παιδί της.
Μὰ ἦταν σὰν ἀπὸ ὀργή θεοῦ, μαρμαρωμένη ἡ χώρα
καὶ σὲ γραμμὴ τ' ἀγάλματα στὴν ὄχτη ἀραδιασμένα,
πού οἱ κλαίουσες τὰ ἐστόλιζαν μὲ κόμην ὡς τὰ πόδια,
ἔβλεπαν τ᾿ἀσπρα νούφαρα στὸν πέτρινό τους ὕπνο.
Κ' ἱερά, σὰ ἠχήσαν στὴ σιωπῇ, στ' ἀγγίγματα τοῦ ἡλίου,
σὰν τὰ κρεμάμενα νερά, τὰ μάρμαρα τὰ δλάσπρα,
ἀναρωτιοῦνταν μέσα της, σὰν πιδὸν νὰ ὑμνοῦσαν τάχα ;
τὸν ἥλιον ὁπού ἀνάτελνε ἢ τὸ παιδί πού ἐγέννα,
πού κύκλος τότε ἐπέταγε, γλυκὰ λαλώντας στὰ ὕψη.

Μὰ ὁ ἥλιος σὰν αἱμάτωσε τὰ χεῖλη τῶν μαρμάρων,
τ' ἀγάλματα τῆς μίλησαν γιὰ τὸ ἄστρο τοῦ παιδιοῦ της,
γιὰ δέντρα, πού ἀνθρώποι ἔγιναν καὶ τότε προσκυνήσαν·
μὰ ἦταν τὰ λόγια παλαικά, πού ἐξέχασε ξυπνώντας.
Μονάχα γερακιῶν κραξιὲς τόνειρο ἀντιφωνοῦσαν,
πού στὸ ἄλσος μέσα ἐκήρυχναν ὅτι γεννοῦσε ἀγόρι !

Μὲ ὄψη παρθένας πρόβαλε στὸ φῶς ὁ χρυσοκόμης !
Κἔγινεν ἄξιος στὸν αὐλό, μὰ ἀκόμη πιὸ ἐπιδέξιος,
νὰ κρούει σὲ λύρα ἐφτᾶχορδη τὸ λοξὸ δρόμο τοῦ Ἥλιου.
Κι ὅταν σὲ λόγια παλαικά περπάταγεν ὁ νοῦς του,
κρουστὰ ὕφασμένη ἐπλούμιζε μὲ τὸν πολὺθροο μῦθο,
τῆ θεωρία πού ὠρίμαζε σὰν τῆ χρυσὴν ὀπώρα.

Κι ὁ λόγος του ἔρεε λαγαρὸς σὰν τῆς πηγῆς τὸ νάμα,
πού ἔφραινεν, ὅμια τὰ κορμιὰ πού ἐλούστηκαν, τὰ μύρα.
Μὰ ἡ τέχνη του, ἀπαράμιαστη, ἔφτανε ὅτι εἶχε ὁ νοῦς του,
σὰν τῆ σαγίτα τῆ σειστή. τὸ ἀλάθειντο σημάδι.

Στὸν ὕπνο του χρυσόφιδα μαντικὸ βόμβο ἀλοΐψαν
σταφτιά του, πού παρθένεψαν σὰν τὴν πρωτόπλαστη ὕλη
κι ἄκουε ξυπνώντας τί ἔλεγε τὸ φῶς τοῦ ἡλιοῦ στὰ δέντρα
καὶ τὰ πουλιὰ τι ἀντίλεγαν στὰ ἐρωτημένα ρόδα.

Τότες νειρεύτη μιὰ νυχτιὰ πού σὲ ἄγνωστη ἦταν χώρα
μέλι καὶ γάλα ἔτρεχε ἢ γῆς κι αὐτὰ τὰ ζῶα μιλοῦσαν.

Μὰ ὡς πέρασε κάθε σύνορο μὲς τὴν ὀρμὴ τοῦ ὄνειρου,
φυτὰ καὶ ζῶα παράξενα κι ἀλλόκοια ἐπροβάλαν,
τριόματοι κι ἐξάποδοι, μ' ἔξι αἰσθησες ἀνθρώποι.
Πιὸ ἐκεῖ, ξωθιῆς ψηλόλιγνες μὲ κόμες ὡς τὰ πόδια,
πού πὰ στὴ γῆς δὲν ἄφηνε χνάρι ἢ περπατησιὰ τους,
τρῶαν τὸν ἀθέρα τῶν ἀνθιῶν καὶ νέων καρπῶν τὴν ἄχνη.

Στὸν κόρφο τὸν ἀμάλαγο δίλοη ἀνάσα κρύβαν
κι ὡς νᾶχαν κάτι δεντροικὸν ἀντάμα καὶ νερένιο
ψιθύριζε καὶ φλοίσβιζε ἢ ἀλλοτινὴ λαλιά τους !

Διάλεξε ἀστόχαστα ὁ καλὸς ἀκατανόητα ὄντα
κι ὄνειροαγάπες ἔσυρε σὲ γῆ πού δὲν τις στρέγει.

Τὰ δέντρα ὡς χάνει, πού ὠριμη ρίχναν γαλάζια ὀπώρα
γιὰ τὴν οὐρανοπέινα τους καμιά θροφή δὲ βρῖσκει
κι ὡς ζήταε φρούτα δυσμικὰ μὲς τοῦ ἡλιοῦ τὸ περβόλι
τ᾿ἀβλεπε πού ὕπνωναν γλυκὰ καὶ χάνουνταν σὰ μύρα.

Μὰ ὅταν ξυπνώντας ἔτρεξεν ἐρωτικά στὴν πλάση
καὶ τὰ σαντάλια του ἔσερναν τὸ νέο ρυθμὸ στὸ δρόμο !

Ἡ Φύση σὲ ὦρα νυφικὴν ἔτρεμε λαχταρώντας
μὲ χρυσὸ μήλο τοῦ ἀκριβοῦ νὰ σημαδέψει τὸ ἔρθει.

Μὲς τὰ τριανταριά σου τὰ χρόνια, ἂν ἔρθει ἡ ὦρα
ξένη, πού μακροδάχτυλος διαβαίνει κι ἀραιοδόνης,
στὸ ἀλογοπόδαρο στοιχί, μεσόστρατα, ἀποκρίσου.
Ὅμως στοιχιά ἂν γητέφτηκαν, στὸ δρόμο τοῦ ἀντριωμένου,
ἀβάσκαντος στὴν ὦρα του δὲν ἔμεινε κ' ἡ Μοῖρα
γεβέντισε τὴ μάγισα, τὴν ἄπεινη στὸ ἰδεῖ του.
Τὴν ὀργητὰ της πιδὸς θὰ πεῖ, στ' ὄχι πού λὲς κι ἀφρίζει.
Καὶ τ' ἄτια της φρουμάνιζαν τρεῖς νύχτες δίχως ἄστρα !

Στὸν κήπον ἐρηγάδευε στοὺς μήνες μέσα ὁ Μάης,
 κι ἤσκιοφωτα μόσκοι, κι ἀχοὶ τὸν ἀκλουθοῦσαν σκλάβοι.
 Βεργόλιγνες, χλημιδωτές, τοῦ ἀναβρετοῦ ἀλητρίδες,
 τσακίσματα μάθαν χορῶν ἀπ' τὴν κιθάρα τοῦ ἡλίου
 κι ὀρχοῦνταν ἐνῶ πλίγιαζε. Κ' οἱ δεντρικὲς του οἱ βέργιες,
 κουνώντας παγωνιῶν φτερὰ τὴ σκέψη του ἀερίζαν.

Ὁ Γόης τὴν κόμη ἐπρότεινε στὰ δέντρα, πού ἀπαντέχαν.

Δράνες, κισοί, ἀγιοκλήματα, κλώθαν σωροὺς ἀπ' ἄνθη
 καὶ πλέχτηκαν στὸ ἀνθόκλωσμα κ' οἱ στοχασμοὶ μου ὡς ρόδα.
 Τὰ ρυάκια ἂν βαλσαμώθηκαν μὲ ἤσκιους ἀνθιῶν καὶ δέντρων,
 μιμήθηκαν καὶ τῶν πουλιῶν τὸν ἦχο ἀπὸ τὰ κλώνια.
 Καὶ μὲς τὸ θάμνο ἀγρύπναγε τὸ ἀηδόνι κελαηδώντας,
 μὴ τ' ἄνθη ξελογιάσουν το κι ὁ ὕπνος φουντώσει ἀγάλι.
 Στοῦ Μάη τὸν κήπο ὁ νικητὴς πήε ὕπνο γιὰ νὰ πάρει
 κ' ἤσκιος εὐώδιος πέραγε στὸ λαγαρὸ κρουστάλι,
 ἀνθόπλασμα ἀπονύχτερο, πού κοίταζε πρὸς τ' ἄστρα.

Γιὰ πὲς μου, πήρες τὸ σκοπὸ πού τὰ νερὰ εἶχαν δώσει ;

Μὲς τὴν ἀνθόφωνη ἐρημιὰ μελέταγε μονάχος
 ὅλα τῆς φύσης τὰ κρυφὰ πού ὑπόταζε στὸ νοῦ του
 καὶ τ' ἄσπερνε ἀνεμπόδιστα στὴν ἅγια δύναμή του.

Κύκνο νεκρὸ ἀγναντέβοντας λαχτάρησε, ἓνα δεῖλι,
 τὸ στεροναλίητο σκοπὸ γιὰ νὰ ποτραγουδήσει·
 νὰ ἰδεῖ τὴ φύση ἀνάτρομη καὶ τὸ λαὸ ὑπνωμένο.
 Καὶ παρατώντας τὸ κορμὶ στὸ εὐωδιασμένο πεύκι
 στὸν κύκνο μέσα ἐπέρασε καὶ ζωντανέβοντάς τον
 δοκίμαζε ἀγνωστους σκοπούς, πέρα ἀπ' τὸν τάφο ἠχώντας
 καὶ τοὺς καλοὺς δασκάλευε, γυρνώντας ἀπ' τὸν Ἄδη
 —σὰν τὸν Ὁρφέα τὸν παλιὸ—στὴς πλάσης τὰ μυστήρια!
 Κι ὅλους στὴ χώρα ἐμάγειρε, πού ὅπως σὰ πλάνη ὄνειρου,
 γλυκὰ τὰ χεῖλη ἀνάδεβαν στοὺς ἦχους τοῦ δασκάλου.

Καὶ σ' ἄλλο δειλινὸ γλαυκὸ παραμερίζει στὸ ἄλσος
 καὶ μπαίνει στοῦ Ἥλιου τὸ ἀγαλμα πού λὲς καὶ βλεφαριάζει.
 Μὰ ἐκεῖνη παραμόνεβε κι ὦρα ὅπως βρῆκε ἀρμόδια
 μέσα στὴς ἴδιας τέχνης του τὰ μάγια τὸν σκλαβώνει.

Κι ἄκουσε θαύμα σκίζοντας δυὸ δρόμους στὴ ζωὴ του

τὰ νιάτια του τ' ἀλύγιστα στὸ μίσημαρο τὰ κλείνει
 καὶ τὸν καιρὸ μαγέβοντας, τὰ σταματάει γιὰ πάντα.
 Κ' ἢ ἄλλο ζωὴ πού ἀκλούθησε τὸν πρωτινὸ τῆς δρόμο
 τὸν ἤσκιο του ἐσαρκώθηκε καὶ πήε μὲ τοὺς ἀνθρώπους.

Μὰ ὁ ἤσκιος του ἂν περπάταγε σὲ γοητεῖες ὄνειρου,
 μ' ἀρχαῖο πνεῦμα στοίχιωνε τ' ἀγάλματα στὴ χώρα
 κι ἀπέθαντος ἐχάθηκε σ' ἓνα γλυκὸ ἠχο σπήλιο·

κι ἔτσι κανεὶς ξέροντας τὸν τάφο του ἐδῶ κάτου
 ἠχότρεμη τὴ μνήμη του μὲς τὴν ψυχὴ του ἐκρῶτει !

Καὶ στὸ ἀγαλμα χαμόγελο λὲς σταματᾷ τεχνίτης,
 πού ἔσιμγε ἢ χάρη ἢ θεϊκὴ στήν ἔξαρη τοῦ ἀνθρώπου,
 σὰ νᾶχε τὸν αὐγερινὸ καὶ τὸν ἀνθὸ στὰ χεῖλη.
 Κι ὅταν ὁ ἀχὸς του σηκωθεῖ γιὰ νὰ κοπῶσει ὁ σκοπὸς του
 θὰ μᾶς μνηύσει πού ἢ ἀνοιχτὴ στοὺς δρόμους στρώνει ρόδα.

—Ξύπνα, Καλέ, κι ἐφούντωσεν ὁ πῶθος σου ὡς Ἀπρίλης.
 Ὁργίασαν τὰ χρώματα, βακχεύτηκαν τὰ μύρα
 καὶ ὁμόφωνα σὲ ἰκέτευαν ἓνα σκοπὸ νὰ ὑψώσεις,
 μὰ ἐδιάβη μόνο ὁ ἤσκιος σου καὶ πήε γιὰ νὰ ρυθμίσει
 τὴ σιωπὴ, πού ἐβίγλιζαν λιοντάρια πετρωμένα.
 Γιατὶ κρατᾷ τὴ σιωπὴ, καλέ, χιλιάδες χρόνια ;

Κι ὅταν ὅτι λαχτάρησε στὸν κόσμο τὸδε πέτρα,
 μάγια ἔριξε ἀξεδιάλυτα, φεγγαρογεννημένα
 κι ὅλα τὰ μεταφρόφωσε σὲ πλιὸ παλιὰν οὐσία.
 Τὸν κόσμον τὸν ἄλλοτινὸ στὴν πολιτεία πού ζοῦσε
 στοίχισε στὰ δεντρόκορμα καὶ στὰ νερὰ τῆς λίμνης,
 πού γλυκοκελαῖδοῦν πουλιά, δεμένα μὲς τὸ δάσο
 ἢ πλὴν στὴ λίμνη, κόκινα ψαράκια καὶ γαλάζια.
 Κοί πεταλούδες του, οἱ ἀνθοί, τὰ μύρα πετρωθήκαν
 βγάζοντας σὲ ἠχερὴ ψυχὴ τὸν ἤσκιο τῆς ζωῆς τους :
 Καὶ τοῦ εἶναι τους τὸ φάνταγμα περπάτησεν ἐντὸς σου.
 Τὸ κάθε ζούζουλο ἢ ἀνθός, ἀνθρώπινη ἔχει ἀνάσα
 καὶ στοὺς καρποὺς ψυχολογοῦν πεντάμορφες δροσάτες.
 Κ' ἔτσι γυρίσαν στὰ δენტρὰ καὶ στὰ νερὰ τῆς λίμνης
 ἀπ' ὅπου ξηνητέφτηκαν χρόνια πού δὲ μετριούνται.
 Κεῖδες, οἱ ἐφτά του οἱ ἀδερφὲς λευκὰ παγώνια γίναν
 μιᾶς πολυτελείας παλιᾶς θρηνητικὸ σημάδι.

Κέκλησε σὲ πανήγηλο τὸ γητεμένο πύργο
— αὐτὸ βαρόντας ἔχτιζε τοὺς τοίχους σέφτὰ κύκλους—
καὶ μάθε, ὅτι ἔχτισε ὁ ρυθμὸς δὲν τὸ γκρεμίζει ὁ χρόνος!

Ὁ Δυριστής.

Θάταν καλοπροαίρετη ἡ ἀποψινή μου ἐσπέρα
κι ἐφάνταξες πρωτόβραδη στὴν ὁμορφιά τῶν δέντρων!

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Μὰ κι ἂν σὲ πύργο πράσινο μάγια τὸν ἔχουν δέσει
σὲ δίχτυα σεληνόπλεχτα καὶ δυσμικὰ πλεμάτια·
τοῦ κάκου σκλάβος τῶν ἀχῶν καὶ τῶν ἀνθιῶν δεσμώτης
μονάζει, ὁ νοὺς του θυσαυροὺς ἀλαργινοὺς μαντέβει.
Στὸν Ἥλιον ἀνιστόρισε τὸ θρυλικό του πόνο
καὶ μὲ ἤχων ἀντιφέγγισμο καὶ σὲ ὄνειρο χρωμάτων,
τοῦ ἐχάριζε σὲ ὄψη νερῶν τὰ μυθικὰ πετράδια.
Καὶ χάρηκε τὸν κόσμο του στ' ἀποσπερνά Του κάλλη.
Μιά σκέψη χρυσοφόρισα τὰ πάντα βασιλέβει·
κι ὅταν γλυκοπερίπλοκη τοῦ ὄνειρου, κρούγει τὸ ἔρθει
ἓνα ὄρφικὸ φοικίασμα τὰ πλάσματα ὅλα πιάνει,
ποὺ βύζαξαν πέτρας σιωπὴν ἀπ' τῶν Σφιγγῶν τὰ στήθη·
καὶ πέφτουν καὶ τὸν προσκυνοῦν τὰ δέντρα καὶ τ' ἀνθούλια.

Κι ἔτσι οἱ Νεράιδες οἱ καλὲς μὲ τίς Βουνοκυράδες,
φέρνουν μέλι καὶ βάρσαμα σὲ φύλα ἀπάνου ρόδων
καὶ τὸν ταΐζουν μὲ ἄρωμα καὶ μὲ σκοπὸ τὸν θρέφουν,
γλυκοαναβρούζοντας νερὰ στὴν ἐντολὴ τοῦ ἀχοῦ του.
Μ' αὐτὸς μὲς τ' ὄνειρό του ζεῖ στὸν πύργο μελετώντας,
πιὲς τάχα μεταμόρφωσες πήραν τὰ πλάσματα ὅλα.

Τὴ σιωπὴ του ἂν βίγλιζαν λεοντάρια πετρωμένα,
τὴν ὄνειρευτήκαν ρυθμοὶ μὲς τῶν νερῶν τὸν ὕπνο,
σὰ βόμβισμα ἀπριλιάτικο σὲ ἡλιοκρουσμένη χλόη,
ἢ σὰν καημὸ παρθενικὸ μ' ἔγνοια σκοποῦ καινούργιου·
κι ἂν τὴ φαρμάκωσε ἡ ζωὴ μὲ πράσινο χορτάρι,
ἢ ἄραχλη πέτρα βόισε τῶν λεονταριῶν τὸ θρήνο.

Θρηνοῦν δοξάρια ἀγέρινα σὲ φεγγαρένιες κόρδες
κ' οἱ κρήνες παίρνουν τὸν σκοπὸ σὲ μαρμαρένια χεῖλη
ἔνω χοροὺς στήνουν θαμποὺς οἱ δεντρικὲς νυφούλες,
γιὰ ψυχοπαρηγόρημα τῆς Ρήγισας τῶν κρίνων,
ποὺ κλαίει, σὲ πέπλους νυφικὸς κεντώντας τὴ ζωὴ τους.

Τῶν δέντρων τὸ συμάζωμα, ποὺ ἓνα ἐρχομὸ τρομάζει,
τὴν ἥσκινη ἀγωνία του ρίχνει στὴν πράσινη ὄψη,
ποὺ τὴν ἀκολουθεῖ διπλὸς καημὸς, ψιθυρισμένος,
τὸ θρὸ τῶν φύλων δένοντας μὲ τῶν νερῶν τὸ φλοίσβο.

Πάλουν ψυχὲς πανέμορφες, σὲ ἀνάσα μαντεμένη,
καὶ στοὺς κυπαρισσόκορμους ποὺ τὰ νερὰ ἐπικράναν,
καρδιὲς ἀκοὺς παρθενικὲς μ' ἀλαφιασμένους χτύπους.

Στίς λιγερὲς δεντροκορφές, μόλις τίς πάρει ὁ ἀγέρας,
θαρεῖς πὼς Νύφες ξεκινοῦν μὲ ταξιδιοῦ λαχάρα·
κι ὅταν τραβοῦν τὰ σύνεφα στὸ ἀπόδυσμα, ὡς φορτώσουν
πετράδια καὶ χρυσαφικά, τὰ χέρια τους ἀπλόουν
στὰ πνεύματα ποὺ τὰ ὀδηγοῦν, μακριὰ γιὰ νὰ τίς πάρουν.

Μ' ἄκου τῆς ὥρας τὰ κρυφὰ καὶ κορφολόγισέ τα:

— Τὸ παραμῦθι ἐδιάβηκε σὲ πράσινη γοργόνα,
ἄκουσμα ὠραίο καὶ παλιὸ ποὺ μὲς τὸ νοῦ ξεχνιέται,
σὰν πολιτεία ποὺ ἐβούλιαξε σὲ βάλτο ἀραχνιασμένο
καὶ τὸ φεγγάρι ἐράντισε τῆς ἔμπνευσης τὰ δῶρα.
Μιά ραψωδία θροοῦμενη συνήχησαν τὰ φύλα,
σὰν κάτι ποὺ ἐλαχάρισε νὰ τὸ ἀκλουθήσει πέρα·
μὰ ἡ Δύση τὰ θροήματα μὲ ἄρωμα ξελογοιάζει
καὶ στὰ νερὰ τὰ πέρασε μὲ βάρκες κρουσταλένιες,
ὅπου ὁ τρελὸς ὁ Ζέφυρος κιθάριζε σὲ φλοίσβους·
τὶ μὲς τῆς λίμνης τὰ νερὰ τὰ βαριοσηκιομένα,
κρυφὰ φλοίσβίζει μιὰ ζωὴ κόσμου παλιοῦ καὶ ξένου
καὶ οἱ ἥσκιοι τῆς, χνουδι ἀπαλό, θεοῦ ποὺ ἀφῆκε χάδι,
κρατοῦνε τοῦ ὕπνου τὸ ἄρωμα, καὶ τοῦ ὄνειρου τὴ μέθη.

Κ' οἱ Ἄρρωστες Νύφες ρούφηξαν ροδόσταμο ἀπ' τὴ δύση
καὶ παραδώκαν στὰ νερὰ τὸν ἥσκιο οἱ Δεντροκόρες,
ὅπου ἔμακραίναν σὰ νεκρὲς κι ἐφάγγρισαν στὴν ὄψη
τὰ κοντυλένια δάχτυλα τὰ χινοπωριασμένα·
κι ὅλες στίς ὄχτες πλέκοντας ἀράχινες νταντέλες
τὰ παραμῦθια ποὺ ἔλεγαν τὸ δεῖλι ἔτσι τελειῶναν:
Οἱ ρηγοπούλες οἱ χλωμὲς τίς κούκλες τους κοιμήσαν!

Ὁ Δυριστής.

Καὶ πιὸς ὁ δρόμος ὁ καλὸς τὸ δρόμο σου ποὺ σμίγει;

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Ὁ δρόμος εἶναι δύσκολος κ' εἶναι ἡ ζωὴ σου λίγη.
Δένει σου τὰ ματόφυλα, μὲ βούλα ὁ ὕπνος τάφου·

κι ἂν τῶναιρο κορφολογᾶς πού σου βομβοῦν κάπιοι ἤσκιοι,
σέρνει ἡ αὔγη τὸ βόμβο του σὲ ἀντίφωνο ἑνὸς θρήνου.
Πολλοὶ τὰ κόκαλα ἄφηκαν, στοὺς ἀνθισμένους ὄχτους,
πού ἀπὸ μακριά, σειρήνιοι τοὺς ἔσερναν οἱ φλοίσβοι,
χωρὶς νὰ ἴδουν καμιὰ ἀπὸ ἐμᾶς, χωρὶς τὰ μάθουν κάτι,
ἀπ' τὴν παμπάλαια τὴ ζωὴ πού ὡς ἄχνα μᾶς σκεπάζει.

Ὁ Δυριστής.

Τὸ εἶναι μου ἀστόχησα τερπνά, στής ἀνοιξης τὸ διάβα
κι ἀνοιξης ἔσυρε εὐωδιᾶς τὸ πέρασμά σου ἀπόψε.

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Ἄνοιξης κι ἄλλες πιόμορφες θὰ ἴδεις μακριὰ ἀπὸ μένα.

Ὁ Δυριστής.

Μακριὰ σου, καθημερινὴ ζωὴ νᾶρχίσω πάλι;

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Μάθε, πού ἐγὼ γλυκόπνεα σὰν ἔκρουγες τὴ λύρα,
μὲ τὴν ἀνάσα τῶν ἀνθιῶν, πού ἠδονικὰ σ' ἐπέρινα
κ' οἱ ἀνθοκορφές ἀνάτρομες πέρναν τοῦ ἀχοῦ τὸ διάβα.
Ὅμως πιὸ πέρα μὴν ποθεῖς.

Ὁ Δυριστής.

Ἄν μὲ καλνᾶς ἀπόψε,
κέρνα με ἀλάκερη ζωὴ σὲ μιᾶς βραδιᾶς συμπόσιο.

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Ἄπόψε, πού ἀφουγκράζομουν, ἄκουα στὰ λόγια τοῦ ὄχτου,
νὰ νείρουνται στὸ ἀκρόλιμνο, τὰ θραυερὰ καλάμια,
πού ἀδελφωθήκαν στῶν αὐλῶν τ' ὁμόφωνο τραγούδι.

Ὁ Δυριστής.

Ἄπ' τὰ ὄνειρα τῶν καλαμιῶν, πού ὕμνοι θάρθοῦν μιὰ μέρα·
σωματωμένη μουσικά, σὰ φάνταξες μπροστά μου
ἄγνωστους κι ἀνυπόψιαστους σκοποὺς κορφολογούσα!

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Αὔριο ξυπνώντας πιὸ γλυκὰ τοῦ ἡλίου θὰ πεῖς τὴ δόξα.

Ὁ Δυριστής.

Ἄέω τὰ κνηκάτα σου μαλιά, πού ἀντιφωτοῦν τὸν ἥλιο,
ἡλίου ἔσυραν παράμιασμα σὲ κήπους φεγγαρόνιους.
Τί θέλω ἐγὼ τὸ καθετί, σὰν πάρω τὸν ἀνθὸ του;

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Κορφές ψηλότερες θὰ ἴδεις κι ἄλλες μορφιές θενᾶβρεις.

Ὁ Δυριστής.

Φτάνει ἡ μορφιὰ καὶ τάρωμα, στᾶνθι ἡ στιγμή πού δίνει.
Τὸ πέρασμά του ἂν χάρηκα, τί θέλω παραπάνω·
ἀτέλειωτο κι ἀνάρχιστο θᾶναι ὅτι δένει ἡ ἀγάπη.

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Σέρνει σε ἡ Φύση στὴ ζωὴ στὴν πιὸ ἀγαθὴ της ὥρα
καὶ σὲ ἤσκιο παιγνιδίζοντας ὁ λαγουτάρης μπάτης,
πού τὸ σκοπὸ του ἀκολουθοῦν ξωθιές, πουλιὰ καὶ κρήνες,
λαλιές πού ἀκοῦς δλοῦθενε μαθαίνει σε νὰ σμίγεις,
γιὰ νᾶχουν ρόδων εὐωδιᾶς κι ἀναβρετῶν ἀφράδες.

Ὁ Δυριστής.

Τὴ ζωὴ τους λιγοστέβοντας κι ἂν τρύγησα τὰ ρόδα,
σὲ ὄρωμα μέσα τριδιπλον ἀνθομανᾶ ἡ μορφή τους
καὶ βαλσαμόνει ἡ μνήμη τους τᾶτρυγγητα ὄνειρά τους.
Μέσα μου σκύψε καὶ θὰ βρεῖς ζέφυρους, πεταλούδες
καὶ ζήνες χρυσοπράσινες νὰ βοῖζουν στὸν ἀνθὸ τους.

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Δὲν πήρες τίποτα ἀπ' τὴ γῆ μόνο τῆς γῆς τὴν ἄχνη,
ζεῖς στὸ μελωδικὸ παλμὸ πού τᾶνθη ἀναταράζει.
καὶ στῶν δεντρῶν τὸ ψίθυρο τὸ θεοτικὸ λαλεῖ σε.

Ὁ Δυριστής.

Κοιμούμουν γιὰ νᾶφουγκραστῶ τὴ γλυκιὰ λύρα τοῦ ὕπνου,
πού ἡ νύχτα ἡ μάγισα καλνᾶ σεῦωδερὸ περβόλι.
Ἐκεῖ οἱ ἀνθοὶ γλυκολαλοῦν κέρουα κλωνιὰ γιὰ κόρδες,
μὰ οἱ κοντυλιές μου ἀνθόσκονη τὴν πάσα μέρα ἐμόσκουν.
Ποθῶ νὰ ὑπνώσω ἀνάλαφρα στὸ γλυκοαχὸ τῶν ρόδων!

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Ὁ νοῦς σου ἀνάβρυσμα πηγῆς πού τᾶχε ἰδεῖ φεγγάρι,
κρεμνᾶ στῶν κρίνων τὴν πνοὴ τὸ στεναγμὸ τῶν ἄστρων.
Ὁνείρου πού δὲν πλάστηκεν εἶναι ἡ ζωὴ σου ὁ ἤσκιος.

Ὁ Δυριστής.

Τῶναιρο ἀφήνω πιὸ γερὸ στὸ κόσμο ἀπ' τὴ ζωὴ μου·
τί πνεύματα εἶδα χαρωπὰ γλυκὰ νὰ μὲ ἀπαντέχουν·
μὲς στᾶνθη ζοῦν, μὲς τᾶνθη πνέν κι ὅπου πατοῦν ἀνθίζει.
Νὰ βλέπω σε ἀφευγάτιστη μὲς τὸ μαβιὸ περιβόλι.

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων.

Στὴ ζωὴ σου παρηγόρημα μ' ἀνώτερη ἔχεις τέχνη.

Ὁ Δυριστής.

Τόνειρο ποῦ μὲ φούντωσες πιά λύρα θὰ τὸ κρούσει;
Ποθῶ νὰ ὑπνώσω ἀνάλαφρα ἐκεῖ ποῦ ρέουν τὰ ρόδα!

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων

Στοῦ δειλινοῦ τὸ ἀπόκλωσμα, τὸ Ρήγα εἶδα τῶν ρόδων,
νὰ κρούει ἀνθόσκοπους πικροὺς στὴν ἀπολλώνεια λύρα,
καὶ νὰ ρυθμίζει ὅ,τι κρυφὸ κι ἀνείδωτο λαγιάζει
στὴν ἄγιαν ὄψη τῶν νερῶν καὶ στῶν ἀνθιῶν τὰ μύρα.
Μι' ἀσύγκριτη κι ἀσώματη ζωὴ, μακαρισμένη,
εἶδα πὼς φάνταξε ἔμνοστα, μ' ἓναν παλμὸν εἰρήνης!
Καὶ τὰ παγῶνια ἰέρειες τῶν πετρωμένων θρούλων,
ποῦ ντύθηκαν τὴ σιωπὴ τῶν κρίνινων μαρμάρων,
τὰ ἐφτά, σφραγίδες λήθινες στὸ ἀνάσυρτο μυστήριον·
ρίξαν ἓνα παράξενο κι ἀλαργισμένο κλάμα,
σὰ νάπιαν φῶς τοῦ φεγγαριοῦ σὲ κύπελα δακρῶν!
Σὰν πιάνα θαρεῖς νὰ κλεγαν στὴν κρήνη τὰ παγῶνια;

Ὁ Δυριστής.

Δὲ θέλω τίποτα ἄλλο πιά,
ὅταν θὰ πιά
ζωῆς ὀργιακῆς τὸ γάλα.
Κλείσον,
στὴν οὐσιαστικὴ σου
στάλα·
γιὰ νὰ τρυγήσω πάσα ἀνθό,
στὸ φίλημά σου ποῦ ποθῶ.

Ἡ Κερὰ τῶν ἀντίλαλων

Παράδωσε τὴ σκέψη σου μὲς τὸ βαθιὸ κρουστάλι·
κι ὅταν τῶν ρόδων τὸ ἄρωμα σμίγοντας τὸ ρυθμὸ σου,
κάνει νὰ πάλουν πιά γλυκὰ τὰ χέρια σου στὸ ἀγέρι,
θὰ μὲ χαϊδέψουν ἤσκινη κι ἀρώματα θὰ κλείσουν,
μέσα στὶς φούχτες τὶς πλατιές, ἀπ' ὅπου θάβγουν τὰστρα.
Κι ἂν μὲ καλέσει ὁ πόθος σου κι ἂν τόνειρο βοηθᾷ,
θ' ἀγκαλιάστοῦμε στὰ νερὰ καὶ στὶς δειτροκορφάδες,
θενα σκορπάει ἡ σκέψη μας ὅ,τι τρυγᾷ ὁ πλάστης.
Κι ἀπὸ τὰ κορφοαγγίγματα κι ἀπ' τοὺς βαθιοὺς τοὺς ἤσκιους,
ὅπου δὲν ἔχουν τρυγημό, τὸν ἦχο σὰ μεστώσεις,

σὰν τὸ πολὺκλωνο δειτροὸ στὸ μαβὶ φῶς θὰ ἠχήσει.
Μὰ τὸν σκοπὸ θ' ἀφουγκραθοῦν ὅσους πληγώσαν τὰστρα.

*Μιὰ φωνὴ πρασινόφερτη, συρμένη μὲς ἀπὸ τὰ πυκνὰ κλώνια, μυστηριακῆ,
χύνεται ψηλάθε του, σὰ γλυκύτατη εὐωδιά.*

Κοίτα! τὸ κριναγόρι σου σὰν τὰστρα ποῦ ἀντιφέγγει,
ὅπως τὸμόρφαινε δ' νοὺς καὶ τὸπλασεν ἡ φύση·
κρυφοέρωτα δειροόπλασμα, ποῦ ἀπ' τὴ ψυχὴ σου ἐχύθη
μὲς τὴ ζευγαρωμένη ἐρμιὰ κῆ "Αφαντῆ ἐσαρκώσέ το.

*Ὁ Δυριστής βυθιζόμενος σὲ γλυκύτατο δειρο βλέπει, ἓνα ἐρωτόπουλο ποῦ
ἔχει τὰ μισίδια του. ἐξαυλωμένα κι ὅσο παίρνει ὠραιότερα, νὰ τοῦ
χαμογελάει σὰν ἀγερνὸς στέκοντας στὰ κούφια—σὰν πουλί, ποῦ ζυγιάζει τὰ
φτερά σὲ κλαδί,—πάνω ἀπὸ τὴν ἀκρολιμνιά.*

Ὁ Δυριστής.

Στὴ σιωπῆ, ποῦ θὲ νάντήχα
κι ἂν ἐράγιζε μιὰ τρίχα,
ἀπ' τὸ ἄρωμα τὸκρίνα.

Στὰ νερὰ τὰσήμα,
εἶδα ἀπ' τὰ καλαμόκρίνα,
τὴν ἀνθινὴ του γύμνια

μὲ τὰ μαλιά του μάλαμα,
—λέω, ἀπ' τὰ νεροκάλαμα.—

Στὰ χεῖλη ἔφερνε τὰμωμα,
—θὰ τῶδα καὶ δὲν τῶδα,—
μυστηριακὸ βαλσάμωμα,
ποῦ ὑπονοοῦν τὰ ρόδα.

Μὰ στὰ νερὰ τὰ γάργαρα
ποῦ ἔρεαν τὰ λιθομάργαρα,

ἀντήχησε ἓνα ἀηδόνη
καὶ στοῦ ρυθμοῦ τὸ πρόσταγμα,
τὸ ὁμοίωμα βαλσαμόνει
στῶν ρόδων τὸ ἀπόσταγμα.

Νεραίδες πλήθος βγαίνοντας ἀπ' ἄλλες τὶς καλαμιὰς περιτριγύρισαν τὸν κοιμάμενο τραγουδώντας, χωρισμένες σὲ τρεῖς χορούς.

Ὁ Α' Χορός.

Ὁ ἀποσπερίτης γνάλισε πὰ στῶν νερῶν τὴν ὄψη
κ' ἢ λίμνη πού λαγάρισε, στοῦ ἀναβρετοῦ τὸν πόθο,
κλώνια γερὰ καθρέφτιζε, πού λίγιζε τὸ ἀγέρι.

Κι ὡς ἀνεβοκατέβαινε τῶν ἤσκιων τὸ κοπάδι,
πὰ σῆναν ἤσκιο κλώνιασε τὸ νεραϊδίσιό πλάσμα
καὶ στὴ δροσιά τῶν νέων ἀνθιῶν πρόβαλε στὸ φεγγάρι.
Τώρα γερτὸς πού κοιτέσαι μὲς τῶν ἀνθιῶν τὸ μύρο
κ' ἢ σκέψη σου λιχνίζεται στὸ ζέφυρο, ἀκριβέ μου,
ὁ λόγος τῆς κρήνης ἀχός, παλιᾶς καὶ μακρισιμένης,
μέσα σὲ κήπους φεγγαριοῦ, τοὺς ὕπνους σου ἄς ξομπλιάζει.

Ὁ Β' Χορός.

Κι ὁ λόγος τῆς ὁ φλοίσβινος τοῦ ἐβόμβει σὰ μελίσι
σέρνοντας μοσκοβόλημα μὲς ἀπ' τὰ λειμονάνθια.
Μιά παρουσία σιμοτινὴ καὶ τόσο μακρυσμένη.
Τὸ εὐώδιο φεγγαρόχυμα τώρα θὰ ἐκρουσταλώθῃ
κι ὡς νὰ ποτίσται τὸ χαμὸ τῶν γιασουμιῶν καὶ κρίνων,
ἢ ἀνθινη σάρκα ἢ νυφικὴ πού σταλαγμένη ἐρίγει,
στὸν κόρφο ἐκράταε τὸ σκοπό, τ' ἄστρα πού ἐμοσκοβόλα.
Κάτου ἀπ' τὸ βάρος τῶν μαλιῶν, μοβιοῦς πού ἀφηναν ἤσκιους,
στὴν ἡρεμία τοῦ ὄνειρου, στὸν ὄχτο ἐκαθρεφτίστη
καὶ μοσκοβόλημα κιτριῶν καὶ λειμονιῶν ἐδιάβη.

Ὁ Γ' Χορός.

Στὶς Σφίγγες, πού σὲ ἀπάντεχταν, ξεδουαλιστὴ τοῦ ὄνειρου,
οἱ ἤσκιοι θὰ ρίξαν τὸ αἰνίγμα, πού ἀφοῦ κρουστὰ τὸ πλέξαν
στὰ χεῖλη τὰ σαρκαστικά, τὸ ἐπρότειναν ἀγνάντι
πρὸς τὰ νερά, πού ἐδρόσιζαν τὰ στόματα τῶν γρύφων.

—Πιὸς τῶπε κι ἀπαντέχατε τὸ δειλινὸ διαβάτη,
νὰ βρεῖ τὸ νόημα τὸ παλιὸ στὸ νηραντὸ λουλούδι;

Τώρα μέσα στοὺς ὕπνους του, ρόδα τρυγᾷει καὶ κρίνα,
ὅμως ἀγριόκρινα ἂν κρεμνοῦν τὰ πέτρινά σας χεῖλη,
τὰ φιλιὰ τοῦ ἡλίου πίνοντας, ἄλικά βγάζουν ρόδα,
πού πεταλούδες βύζαιναν, σὰ μόσκιζε ἢ ψυχὴ τους.

Οἱ τρεῖς χοροὶ μαζί

Πῆρες τὸ δρόμο κέφυγες,
μὲ τῶν ἀνθιῶν τὶς μοῖρες.
Γιὰ νάβρεις τὴν πεντάμορφη,
τὸ δρόμο ἐπῆρες.

Καὶ πρὸς τὴ χώρα ἐδιάβηκες,
μὲ τὰ ψηλὰ τὰ κάστρα,
πού ἤπτε τὸ αἷμα πανέμορφων,
μάταια, ἢ ἀναγέλαστρα.

Οἰκόσημα χιμαιρικὰ
τῶν φύλων πλέκαν οἱ ἤσκιοι,
στὸ δρόμο σου πού ἐπήγαινες
μ' ὅ,τι παμπάλαιο μνήσκει.

Καὶ σταυραετοῦς σοῦ ἐκένταγαν
στάντρειωμένα στήθη,
τὰ δειλινὰ ὡς βασίλευες
μ' ὅ,τι ἀπαλησμονήθη.

Καὶ πέραγες ὁ νικητῆς,
στὸ θρίαμβο τῶν ρόδων,
σὰν ὄνειρον ἀπαντοχῆς,
παρθένων κρινοπόδων.

Στὸ περιγιάλι ὡς ἔφτανες,
γιγάντωναν οἱ ἤσκιοι
κέριχναν πρὸς τὴ θάλασα τὰ βέλη τους
τὰ χαλασμένα κάστρα κ' οἱ πυργίσκοι.

Κι ἀπάνω ἀπ' τὸ πυργόδωμα,
ἐφάνταξεν Ἐκείνη
κ' αἰνίγματα ἐφτασφράγιστα,
ὡς πρόβαλες, προτείνει.

Καὶ λέει: Τὰ λόγια μου τἀνεύρετα,
εὔρε τα,
ἢ σοῦ παίρνω τὸ κεφάλι,
χρυσομάλη.

Μὰ ἐσὺ τὰ λόγια τῆς ξεχνᾷς
 μὲ τὰ ὄνειρα τᾶρχαία
 καὶ πρὸς τὴ Δύση ἐβάδισες,
 ποὺ ἦταν τόσον ὠραία,

ποὺ αἱμάτινα τριαντάφυλα,
 στὴν τραγικὴν ἐσπέρα,
 τὰ μύρα τους θυσιάζαν
 γιὰ κάτι πιὸ ἀπὸ πέρα.

Καὶ μάπορῖα ἐρώταγες
 τὰ γέρικα πλατάνια,
 πιδὸν πόνο τάχατες πονοῦν
 τὰ συντριβάνια;

Τῶριο κεφάλι γέροντας
 πρὸς τῶν ἀνθιῶν τις λύπες,
 τὴ σκέψη σου ἀφιέρωνες
 σὲ κείνο ποὺ δὲν εἶπες.

Ἡ Κερά τῶν ἀντίλαλων.

Δεντρογαλιά γιὰ σαμιαμύθι,
 μὴ τὸν ζυγῶσει ἀλαφροκοιμήθη.
 Μαμούνια, ζούζουλα, μακριά του
 κ' ἐσεῖς μασούρες, βρούκοι, ἀσκάθαροι·
 εἰ παρατώντας τὰ ἐδῶ κάτω,
 στὴν κρήνη πάει τὴν τετρακάθαρη!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ

ΓΚΕΡΑΡΝΤ ΧΑΟΥΗΤΜΑΝ

ΕΛΓΚΑ

ΜΥΘΙΚΟ ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΕΞΙ ΣΚΗΝΕΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΝΑΣ ΙΠΠΟΤΗΣ
 Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ ΤΟΥ ΙΠΠΟΤΗ
 ΕΝΑΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ, ὁ ἄλλοτε κό-
 μης Σταρσένκι.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΓΓΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΙΠΠΟΤΗ
 ΚΟΜΗΣ ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ
 ΜΑΡΙΝΑ, ἡ μητέρα του.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

(Σοβαρὸ ἀψηλὸ ἰωμάτιο σ' ἓνα
 μοναστήρι. Σ' ἓνα κοίλωμα τοῦ τοί-
 χου ἓνα παλαιὸ κρεββάτι πίσω
 ἀπὸ σκοῦρα παραπετάσματα.—Ἐνα
 μεγάλο τζάκι—Τὸ ἀψηλὸ παράθυρο
 εἶναι ἀνοιχτὸ—βράδυ.—Ἐνας Ἰππό-
 τῆς ποὺ μόλις κατέβηκε ἀπ' τὸ ἄλογο
 καὶ ὁ ὑπηρέτης του ὁ ὁποῖος φέρνει
 ἐπαναφορία, σκεπάσματα καὶ σέλλες.

Ο ΙΠΠΟΤΗΣ Ἐλεγα πιά πὼς θὰ
 κοιμηθοῦμε ἀόψε στὸ ὑπαιθρο. Πά-
 λι καλὰ πετύχαμε.
 Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ Ναι, κύριε.
 Ο ΙΠΠΟΤΗΣ Τὸ δωμάτιο εἶναι μι-
 κρὸ ἀλλὰ τὸ κρεββάτι φαίνεται κα-
 λό, ὡς καὶ τζάκι ἔχουμε.
 Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ Ὁ ἄνθρωπος ποὺ μᾶς
 πῆρε τ' ἄλογα καὶ ποὺ μὲ βοήθησε
 νὰ φέρουμε μέσα τὶς σέλλες, σταυ-
 ροκοπιόταν καὶ μοῦλεγε ὁ ἀνόητος,
 πὼς τὸ δωμάτιο αὐτὸ εἶναι στοι-
 χειωμένο.
 Ο ΙΠΠΟΤΗΣ Χά! Χά! φοβάσαι; Τέ-
 λος πάντων γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ
 ὑπάρχουν στοιχιά ἀπὸ κρέας καὶ
 αἷμα, βάλε μου τὰ πιστόλια δίπλα
 στὸ κρεββάτι. Εἶναι ὁμως ἀλήθεια
 ἀλλόκοτο κρεββάτι,—αὐτὸ πρέπει νὰ
 τὸ πει κανένας
 Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ Ναι, πολὺ ἀλλόκοτο!
 Ο ΙΠΠΟΤΗΣ Πιὸ πολὺ μοιάζει μὲ φέ-

ΕΛΓΚΑ, ἡ γυναῖκα του.
 Η μικρὴ ΕΛΓΚΑ, τὸ κοριτσάκι του.
 Η ΠΑΡΑΜΑΝΑ
 ΔΗΜΗΤΡΗΣ) ἀδελφοὶ τῆς Ἐλγκας.
 ΓΡΗΓΟΡΗΣ) ἄδελφος τῆς Ἐλγκας
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ, ἑξάδελφος τῆς Ἐλγκας
 ΤΙΜΟΣ, ἐπιστάτης
 ΔΩΡΑ, καμαριέρα τῆς Ἐλγκας.
 Α' ΥΠΗΡΕΤΗΣ) τοῦ κόμη
 Β' ΥΠΗΡΕΤΗΣ) Σταρσένκι

ρετρο παρὰ μὲ κρεββάτι.—Σήκωσε τὰ
 παραπετάσματα!—Καλύτερα νὰ μὲ
 χτυπάει τὸ φεγγάρι στὸ πρόσωπο
 παρὰ νὰ πνίγωμαι πίσω ἀπ' αὐτὰ
 τὰ κατὰμαυρα πανιά.—Μᾶς σώνει τὸ
 κρασί;

Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ Αὔριο φθάνομε στὴ Βαρ-
 σοβία ὡς ἐκεῖ θὰ μᾶς σώσει. Στὴ
 Βαρσοβία θὰ πάρωμε ἄλλο.

Ο ΙΠΠΟΤΗΣ Φαίνεται πὼς εἶναι πα-
 λαιὸς πύργος, Πέτρο, οἱ τοῖχοι εἶναι
 στρογγυλοί.

Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ Ναι κύριε!—Ἐτσι μοῦπε
 καὶ ὁ ἄνθρωπος.—Καὶ μοῦπε καὶ αὐτὸ
 κύριε ὁ παλαιὸς—πύργος ὑπῆρχε
 πολὺ προτοῦ νὰ γίνε τὸ μοναστήρι,
 καὶ τὸ μοναστήρι ἔγινε δίπλα καὶ
 τριγύρω στὸν πύργο.

Ο ΙΠΠΟΤΗΣ παραμερίζει τὸ φαγί.
 Πάρτα ἀπὸ δῶ. Δὲν θέλω ἄλλο.
 Μόνο τὸ ποτήρι ἄφησε καὶ τὴν κα-
 νάτα. Τώρα πέσε νὰ κοιμηθεῖς, Πέ-
 τρε καὶ αὔριο πρὶν ξημερώσει ξύ-
 πνα με. Παναγίτσα μου, ὡς εἶμασταν
 πάλι σπῖτι μας. Καλὴ νύκτα.

Ὁ ὑπηρέτης ἔφυγε. Ὁ Ἰππότης
 κάθεται στὸ στρογγυλὸ τραπέζι καὶ
 στηρίζεται στοὺς ἀγκῶνες του. Ἡ σε-
 λήνη φέγγει περισσότερο. Στὴ θύ-
 ρα φαίνεται ἓνας καλόγερος καὶ κρα-
 τεῖ λυχνάρι.)

Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ μὲ σιγανὴ φωνή· Μὲ
 συμπαθάτε. Πηγαίνει στὸ τζάκι γιὰ
 νὰ βάλει φωτιά.

ΙΠΠΟΤΗΣ Ποιός είναι τέτοια ώρα ;
"Α! σὺ εἶσαι, σεβάσμιε πατέρα.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ τὸν *Σιορζῶνει* με *γλυ-
κὸ ὕψος*. Ἄδελφέ.

ΙΠΠΟΤΗΣ Σεβάσμιε ἀδελφέ, λοιπόν.
"Ὅπως βλέπεις καλά, ἀδελφέ, δὲν μοῦ
χρειάζεται φωτιά, ἀνοιξα τὸ παρά-
θυρο καὶ μ' εὐχαριστεῖ ἡ γλυκεῖα
σεληνόφωτη νυχτιά. Δὲ χρειάζεται.
ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Οἱ νύχτες εἶναι κρῦες
ἐδῶ πέρα.

ΙΠΠΟΤΗΣ Τί λὲς ἀδελφέ ;

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ *Ἐν ἀπαντᾷ*.

ΙΠΠΟΤΗΣ *κουτᾷ μ' ἀπορία τὸ κεφάλι*.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ *σηκῶς ἤκε, ἔλεει νὰ
φύγει*.

ΙΠΠΟΤΗΣ Σεβάσμιε ἀδελφέ, γιὰ πὲ
μου, σὲ παρακαλῶ, ἐδῶ δὲν εἶμαι
στήν περιφέρεια τῆς Συνδομίας ;
ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Ναί.

ΙΠΠΟΤΗΣ Εἶναι ἓνας εὐλογημένος
τόπος.— Παντοῦ λαμπρὰ δάση, λόφοι
καὶ χαράδρες.— Ὅλα ἀνθισμένα εὐ-
φοροὶ ἀγροί.— Ἐδῶ θὰ κατοικοῦσα
καὶ θάχτιζα τὴν καλύβα μου, ἂν
ἤμουν ἀπὸ δῶ.— Κρυόνεις ἀγαπητὲ
ἀδελφέ ;

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ—"Ὀχι.— Καληνύχτα.

ΙΠΠΟΤΗΣ Μείνε καὶ πιὲ κρασί. Εἶναι
ἓνα γλυκὸ ἰσπανικὸ κρασί.— Θὰ ξε-
σταθεῖς.— Γιὰ πιέ.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ *κουτᾷ τὸ κεφάλι ἀρ-
νητικά*.

ΙΠΠΟΤΗΣ Σὲ παρακαλῶ πιέ.— Θά πιεις
ἀπὸ τὸ ποτήρι τῆς ἐρωμένης μου.
— Ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι θὰ πιεῖς.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Ἄδελφέ, δὲν στέκει νὰ
σὲ κακοκαρδίσω. Ἀγγίζει τὸ ποτήρι
μὲ τὰ χεῖλη — Σ' εὐχαριστῶ.— Καὶ
τώρα καληνύχτα.

ΙΠΠΟΤΗΣ Μείνε, μ' ἀρέσεις ἀδελφέ.
— Μιὰ λέξη ἀκόμη.— Εἶμαι ἕνος, δὲν
γνωρίζω τὸν τόπο σας.— Πέμου ποιός
ἔκτισε τὸ λαμπρὸ αὐτὸ μοναστήρι σας.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ *κοιτάζει σκυρόρωπὰ τὸν
ἐπιπότη στὰ μάτια*. Γιατί μ' ἐρωτᾷς ;

ΙΠΠΟΤΗΣ Μόνον καὶ μόνον γιατί νο-
μίζω πὼς θὰ τὸ ξέρεις.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Τὸ ξέρεις καὶ σὺ ;

ΙΠΠΟΤΗΣ Πὼς θὰ ρωτοῦσα ἂν τῶ-
ξερα ;

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Καμμιά φορὰ γίνετα
κι αὐτό.

ΙΠΠΟΤΗΣ Εἶσαι ἓνας περιέργος ἄγιος
ἀδελφέ, μὰ τὴν ἀλήθεια.— Ποιός
ἔκτισε τὸ μοναστήρι ; Δὲν μοῦ τὸ
λές ; Ἔχουμε κρασί καλὸ μὲ τὸ πα-
ραπάνω, ἔλα, πιέ ! Θὰ πιούμε στήν
ὑγεία τοῦ μακαρίτη πού τὸ ἔκτισε.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Σὰς εὐχαριστῶ, κύριε.

ΙΠΠΟΤΗΣ Νά, πίνω στήν ὑγεία του !
Γιατί ; Νὰ κτίζει κανένας μοναστή-
ρια βέβαια δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸ φυ-
σικὸ μου ὡς ἱππότης, καβαλάρης καὶ
πολεμιστὴς πού εἶμαι.— Ἄλλὰ κάθο-
μαι δῶ καλά.— Κάθομαι θαυμάσια.
"Ἄς εἶναι λοιπὸν εὐλογημένος ὁ ἄν-
θρωπος πού τοῦ χρεωστῶ αὐτὴν τὴν
ώρα.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Εἶσαι Γερμανὸς κύριε ;

ΙΠΠΟΤΗΣ Τὸ μάντεψες.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Ἔχεις εὐθυμο πνεῦμα,
ἀγαπητὲ κύριε, ὁ θεὸς νὰ στοῦ δια-
τηρεῖ.

ΙΠΠΟΤΗΣ Ἄδελφέ, δὲν ἦταν πάντα
ἔτσι.— Ἐλα βάλ' τὸ σκαμνί σου, πὶὸ
κοντὰ καὶ κάθισε.— Ἦταν μιὰ ἐποχὴ
πού μοῦ φαίνονταν ὅλα μαῦρα. Τὸ
στόμα μου δὲν ἤξερε νὰ γελά. Νὰ
δὲς αὐτὴν τὴν εἰκόνα. *Τοῦ κρίχτει
μιὰ εἰκονίτσα πού κρέμεται στὸ
στήθος του*.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ *χλωμιάζοντας* Εἶναι
αὐτὴ ἡ γυναῖκα σου ;

ΙΠΠΟΤΗΣ Εἶναι ἡ γυναῖκα μου καὶ
δῶ, ἀδελφέ, τὸ παιδί μου ;

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Ὁραῖα γυναῖκα !

ΙΠΠΟΤΗΣ Ναί,— ἀδελφέ. Καὶ δῶ ἓνα
ὄραιο παιδί.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Λοιπὸν πρόσεχε ...

ΙΠΠΟΤΗΣ Τί ἐννοεῖς καλόγερε ;

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Μὴ χτίσεις καὶ σὺ κα-
νένα μοναστήρι στοῦ τέλος.

ΙΠΠΟΤΗΣ Πὼς τὸ λὲς αὐτό ;

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Κανένας ἂς μὴ βασίξει
τὴν εὐτυχία του ἐπάνω σὲ γυναῖκα
καὶ παιδί.

ΙΠΠΟΤΗΣ Ἔ! ἀδελφέ δὲν καταλα-
βαινόμασθε. Ἐσὺ σε καλόγερο ; ἐγὼ
δὲν εἶμαι. Μὰ τὴν ἀλήθεια καὶ μὰ
τὸν θεό, δὲν εἶμαι καλόγερος. Ἐσὺ

ζεῖς γιὰ τὸν οὐρανό, ἐγὼ γιὰ τὴ
γῆ. Καὶ εἶναι ὄραια ἡ γῆ σὰν τὸν
οὐρανό. Σκληρὸ εἶναι τὸ σίδερο ἄ-
γριο καὶ κρῦο. Μαλακώτερη ἀπ' τὰ
πέταλα τοῦ ρόδου ἡ γυναῖκα καὶ
εὐσομη καὶ ζεστή. Καὶ τὰ δυὸ τὰ
ἀγαπῶ καὶ τὰ δυὸ τὰ κρατῶ στοῦ
χέρι. Ἐνῶ ἐσὺ, ἔχει ; τὸ σταυρό.
ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ *τρεμουλιαστὰ σὰν νὰ
χει πυρετό, ψιφρίζει*— Ἐγὼ, ἔχω
τὸ σταυρό.

ΙΠΠΟΤΗΣ Ἄδελφέ, τρέμεις. Εἶσαι
ἄρρωστος ;

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Ὅχι ! ἔλα δῶ ... Βλέ-
πεις ἐκεῖ πέρα ... μὲς στήν κατα-
χηνά ... τὰ βλέπεις ; ...

ΙΠΠΟΤΗΣ Ἐρείπια. Πεσμένοι τοῖχοι.
Ποιανοῦ ἦταν ὁ πύργος ;

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Ἦταν τοῦ κόμη Σταρ-
σένσκι. Καὶ ὅτι βλέπεις ὅλη αὐτὴ ἡ
εὐλογημένη χώρα ἦταν δική του.

ΙΠΠΟΤΗΣ Κ' ἔπειτα ;

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Θὰ πᾶς στήν Βαρσοβία
ρῶτα τὸν Ἰωάννη Σομπιέσκη γι,
αὐτόν.— Κρατοῦσε κι αὐτὸς σὰν καὶ
σένα τὸ ξίφος καὶ τὴ γυναῖκα στοῦ
χέρι, καὶ ὅμως ἐπιτέλους πήρε τὸ
σταυρὸ μονάχος του.— Καλὴ νύχτα.
*ἀκούεται βαρὺς ἤχος ἐκκλησιαστικοῦ
χοροῦ*.

ΙΠΠΟΤΗΣ Βιάζεσαι νὰ φύγεις ;

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ Βέβαια. Στὴ λειτουρ-
γία ! Στὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία
βγαίνει.

Ὁ Ἰππότης *κουρσομένως πέφτει στοῦ
κρεββάτι*. Σκοτεινιάζει, ἀποκοιμῆται,
ἔπειτα γίνεται πάλι πιότερο φῶς ἐνῶ
ὄνειρέβεται, ἀνάμεσα στὴ σκηνή,
μπροστὰ στοὺς ἑατές.

ΣΚΗΝΗ Β'.

*Μιὰ ὄραϊα ἀρηλὴ χαρούμενη αἴ-
λουσα μέρα μεσημέρι—δ Σταρσένσκι
πλούσια ντυμένος, κρατώντας τὸ παιδί
στὰ χέρια. Δὲν εἶναι ἀκόμη ἑνὸς χρόνῳ
Μαρίνα ἡ μητέρα του, μιὰ σεβάσμια
γερόντισσα, κάτεται μ' ἓνα ἐργά-
χειρο σ' ἓνα παράθυρο.— Ἡ παρα-
μάνα.*

ΣΤΕΡΣΕΝΣΚΙ Μητέρα.

ΜΑΡΙΝΑ Ἔ ;

ΣΤΕΡΣΕΝΣΚΙ Εἶμαι εὐτυχής.

ΜΑΡΙΝΑ Καλὰ τότε εἶμαι κ' ἐγώ.

ΣΤΕΡΣΕΝΣΚΙ Νὰ μὴν εἶμαι γὼ εὐ-
τυχής ;— Ποιὸς νάνα εὐτυχὴς μητέ-
ρα !— Ἐλγα.

ΠΑΡΑΜΑΝΑ Ἐλγα ἄκου ὁ μπαμπᾶς
μιλάει. Ἄκου τὸν μπαμπᾶ ὅταν σοῦ
μιλάει. Ἐλγα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἄφροστην παραμάνα,
μὴ τὴν διακόπτεις στὴ σπουδαία δου-
λειά της. Τὴ βλέπω. Κι ὅταν
περνῶ τὸ χέρι μου ἀπάνω στὰ γα-
λανόμαυρα μαλλιά της, εὐχαριστιέται
καὶ τὸ δέχεται.— Ἔ, Ἐλγα ;

Ἡ μικρὴ ΕΛΓΑ—Μπα ! μπα !

ΠΑΡΑΜΑΝΑ ! ! ! ! Αὐτὸ θὰ πεῖ
μπαμπᾶ.

ΣΤΕΡΣΕΝΣΚΙ Μπαμπᾶ λὲς ; ἔλα, μι-
κροῦλα μου ἔλα ! Δικὴ μου εἶσαι :
Ναί, κόρη μου εἶσαι ! Ποῦ εἶναι ἡ
μητέρα σου ;

ΠΑΡΑΜΑΝΑ Ἡ κυρία ντόνετα γιὰ
τὸ πρόγευμα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Στολίζεται γιὰ μένα
μητέρα. *Δίνει τὴ μικρὴ στήν παρα-
μάνα*.— Νὰ παραμάνα, πάρ' την.— Βά-
στα την, παραμάνα.

ΜΙΚ. ΕΛΓΑ *σὴν παραμάνα*. Μπα,
μπα !

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Δὲν ἦταν σωστὸ πού
τὴν βγάλαμε Ἐλγα σὰν τὴ μητέρα
της ; Δὲν ἔχει ὅπως διόλου τὰ ἴδια
μαλλιά ; Μαῦρα μαλλιά καὶ γαλα-
νὰ μάτια. Πήγαινε παραμάνα ! φεύ-
γει μὲ τὸ παιδί. Ἦστερα ἀπὸ μικρὴ
σιωπὴ. Μητέρα.

ΜΑΡΙΝΑ—Γιέ μου.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ—Εἶμαι εὐτυχής.

ΜΑΡΙΝΑ Τότε εἶμαι κ' ἐγώ.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Θὰ πιστεβες ποτέ ...
ἐννοῶ προτύτερα ὅταν ζοῦσα ἀκόμη
μονάχος μαζί σου ... ὅταν ζοῦσα
στὴ μοναξιά καὶ ἀπόφευγα τὸν κό-
σμο πὼς μπορούσα ποτὲ νὰ γίνω τόσο
εὐτυχής ;

ΜΑΡΙΝΑ Ὅχι. Δὲν τὸ πιστεύω, ὁ
θεὸς νὰ σοῦ φυλάει τὴν εὐτυχία σου.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Φοβάσαι ;

ΜΑΡΙΝΑ Ὅχι, ἀλλὰ τὰ χρόνια δὲν

σταματούν. "Όταν κανείς δὲν εἶναι εὐτυχής, δὲν ἔχει παρὰ νὰ ἐλπίζει. Νὰ ἐλπίζει κανείς καὶ νὰ εὐχεται εἶναι εὐχάριστο. "Όταν κανείς εἶναι εὐτυχής πολὺ περισσότερο ἔχει νὰ φοβᾶται.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μανούλα, μανούλα, τῶχει τὸ αἷμα μας. Οἱ σκέψες οἱ φροντίδες, οἱ φόβοι νᾶναι στὸ αἷμα μας. Ἐγὼ βλέπεις τὸ αἷμα αὐτῆς εἶναι ἐλαφρὸ γι' αὐτὸ τὴν ἀγαπῶ τόσο. Ἄχ! μανούλα, μὴ καρφώνεις τὰ μάτια διαρκῶς ἀπάνω στὸ κέντημα. Κύττα γύρω σου! κύττα ψηλά! Ἐξω εἶναι ἀνοιξη. Θὰ βάνουμε χρυστάλλινα βάζα μὲ ρόδα στὸ τραπέζι καὶ ἀπ' τις παλαιότερες στάμνες πούχομε στὸ κελλάρι καὶ μαζὺ μᾶς θάναί ἡ Ἐλγκα.

ΜΑΡΙΝΑ *συγκινημένη*. Ναί, τὴν ἀγαπᾶς, γυιέ μου!

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τὴν ἀγαπῶ, μητέρα, λέγει το λέγε το.—Ἄλλὰ μολαταῦτα δὲν ξέρεις τί λὲς ὅταν τὸ λὲς αὐτό.—Εἴκοσι χρόνια στὴ φυλακὴ χωρὶς φῶς, ψωμί μουχλιασμένο ἀνόρεκτα ροκανίζοντας.—Περισσότερο δὲν ἦταν γιὰ μὲ ὁ κόσμος, δὲν ξέρω γιατί. Δὲν μποροῦσα νὰ νοιώσω τοὺς ἄλλους ὅταν μιλοῦσαν γιὰ χρυσὰ στάχια, ὅταν αὐτοὶ ἀκουαν ἤχους χαρᾶς στὸ κελάιδισμα τῶν πουλιῶν, στὸ γαλάζιο τ' οὐρανοῦ χρῶμα, γέλοιο.—Ἐγὼ μόνον σκλαβιά καὶ βάρος ἐνοιωθᾶ.

—Τώρα βλέπω καὶ εἶμαι ἐλεύθερος.—Μ' ἔκαμε νὰ βλέπω, νᾶμαι ἐλεύθερος.

ΕΛΓΚΑ *μπαίνει βιαστικῶς*. Σταρσένσκι.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἐλγκα!

ΕΛΓΚΑ Σήμερα πρέπει ν' ἀνεβοῦμε τ' ἄλογα καὶ νὰ πᾶμε κυνήγι.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Πᾶμε κυνήγι, ἀλλὰ ὄχι στὰ νέα σταρτά.

ΕΛΓΚΑ Στὰ σπαρτά, σὲ χαμόκλαδα, σὲ φράχτες σὲ χανδάκια. Δὲς ἐδῶ μιά *πεταλούδα κάτ' ἦσε στὸ στήθος της*.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἡ ἀνοιξη φτερουγίζει ἀπάνω στὸ στήθος σου.

ΕΛΓΚΑ Μιά πεταλούδα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *τὴν πιάνει καὶ τὴν τσακίζει*.

ΕΛΓΚΑ Τί κάνεις;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τίποτε, δική μου εἶναι ἡ θέση.

ΕΛΓΚΑ Τρελλέ!

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἐλγκα! *Αγκυλιάζονται καὶ φιλιῶνται*

ΜΑΡΙΝΑ *τοὺς βλέπει*. Πάλι φιλιέστε;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ναί μητέρα, φιλιούμαστε.—Μ' ἀγαπᾶς Ἐλγκα;

ΕΛΓΚΑ Σήμερα ναί!

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Θὰ μ' ἀγαπᾶς πάντα;

ΕΛΓΚΑ Πάντα; πάντα; Μιά μέρα θάμαι σκόνη. Ἄλλὰ σήμερα ζῶ.

—Ἀφῆσέ με.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μείνε! Μιά στιγμὴ ἀκόμη.—Μείνε ὦ, μάτια!

ΕΛΓΚΑ Μὲ σφίγγεις.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἄχ! ἀγαπημένο χέρι!

ΕΛΓΚΑ Ἄφῆσε.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μᾶς ἔρχονται τ' ἀδέρφια σου, τῶμαθες;

ΕΛΓΚΑ ὁ Γρηγόρης κι' ὁ Δημήτρης;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Κ' οἱ δύο τους.

ΕΛΓΚΑ Γιατί; τί θέλουν.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μὴ σὲ νοιάζει.

ΕΛΓΚΑ Δὲ μὲ νοιάζει—ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ ἔρχωνται πάντα νὰ σοῦ ζητοῦν χρήματα.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἴσως νὰ μὴ θέλουν αὐτὴ τὴ φορὰ χρήματα.

ΕΛΓΚΑ Ἄλλ' ἂν θελήσουν νὰ μὴ τοὺς δώσεις πεντάρα.—Δός μου τὸν λόγο σου.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Θὰ στὸν ἔδινα ἂν δὲν ἦσαν τ' ἀδέρφια σου.

ΕΛΓΚΑ Μητέρα, βοήθα με,—δός μου τὸ λόγο σου Σταρσένσκι.—

ΜΑΡΙΝΑ δὲν πρέπει, γυιέ μου, νὰ τοὺς βοηθεῖς στὶς ἀσωτείες τους. Ἄλλὰ σὺ κόρη μου... εἶναι ἀδέρφια σου.

ΕΛΓΚΑ Μοῦ χαλάτε τὴν ἡμέρα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Θὰ κάνω ὅτι θέλεις.

ΕΛΓΚΑ Καὶ οὔτε λεπτό.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ὅχι! Μόνο νᾶσαι εὐθυμη! Νᾶσαι εὐθυμη ὅταν θὰ καθόμαστε μὲ τ' ἀδέρφια σου στὸ τραπέζι.

—Ἄς φάμε μὲ διάθεση.—Ἄς ρίξουμε ἀπ' τοὺς νέους ἀνθούς τῶν ροδακινῶν στὸ κρασί μας καὶ ἄς εὐχαριστήσωμε τὸν Θεὸ γιὰ τὴ ζωή.

ΜΑΡΙΝΑ Νὰ εὐχαριστεῖτε τὸ Θεὸ διαφορετικὰ ἀγαπητὰ μου παιδιά.—Μὴν εὐχαριστεῖτε τὸν Θεὸ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο μητέρα, ὄχι διαφορετικὰ!—Όταν ἀφρίζει τὸ κρασί καὶ γελά ἡ Ἐλγκα, οὔτε στὸν οὐρανὸ οὔτε στὴ γῆ δὲν ὑπάρχει ἄλλος παράδεισος.

ΜΑΡΙΝΑ Μὴν ἀμαρτήσεις.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μητέρα, νὰ κρατεῖς τὴν Ἐλγκα στὸ χέρι.. καὶ νὰ μιλεῖς γι' ἀμαρτία; Δὲν ἐπαινιέται ὁ Θεὸς μέσα της; δὲν δοξάζεται ὁ Θεὸς ἀπ' αὐτήν; Δὲν υπερβαίνεται ἡ ἀσύλληπτη δημιουργικότης τοῦ Θεοῦ σ' αὐτὸ τὸ πλάσμα; Μπορεῖς νὰ μοῦ πεῖς ἕναν καρπὸ σὲ κανένα δένδρο τοῦ δημιουργοῦ κηπουροῦ, ποῦ νᾶναι μέσα τόσο λαμπρὸς τόσο ἀφράτος, γλυκὸς καὶ θεϊκὸς καθὼς εἶναι αὐτὴ; Δὲ λατρεύω τὸν πλάστη μ' αὐτὴ; Δὲν ἀπολαμβάνω τὸν ἴδιο Θεὸ μὲ τὸ εἶναι της; Ποιὸς εἶμαι ἐγὼ ποῦ μοῦ χάρισε ἐσένα;

ΕΛΓΚΑ φύλαγέ με λοιπὸν καλά!

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *ἀφοῦ σκέφθηκε λίγο, μὲ βεβαιότητα*. Θὰ τὸ κάμω.

Ἄ Δημήτρης κι' ὁ Γρηγόρης μπαίνουν ζῶηροί.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ἐδῶ εἶμαστε.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ὁ Δημήτρης κι' ὁ Γρηγόρης! καλῶς ὄρισατε.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ *φιλεῖ τὸ χέρι τῆς Μαρίας*. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς προστατεύει ἀρχόντισσα.

ΕΛΓΚΑ Σᾶς εἶδαν στὴν αὐλή;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ *ἀφοῦ φίλησε τὸ χέρι τῆς Μαρίας*. Ὅχι, μῆτράμε ἀπὸ τὸν κῆπο, ἀπ' τὴν πορτίτσα κοντὰ στὸν Πύργο.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ποῦ ἔχετε τ' ἄλογα;

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Ὁ γέρο Τίμος ὁ ἐπιστάτης βρῖσκονταν ἐκεῖ πέρα καὶ μᾶς τὰ πῆρε.

ΕΛΓΚΑ Τί γυρεύει ὁ Τίμος μᾶς στὸν καλιὸ τὸν Πύργο.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Δὲν ξέρω.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Καθὼς μᾶς εἶδε ξαφνίσθηκα.

ΜΑΡΙΝΑ Δὲν φοβᾶται γιὰ τὸν ἑαυτὸ του.—Εἶναι σὲ φόβο μόνον γιὰ τὸν κύριό του.—Σᾶς ὑποπεύεται τὸ ξέρω γώ, πὼς κάνετε συνομοσία μὲ τὴν δυσσεσθημένη μερίδα τῶν εὐγενῶν ἐναντίον τοῦ βασιλιᾶ μας Ἰωάννη Σομπιέσκι.—Ὁ ἴδιος ἐχειτύπηρηται κάτω ἀπὸ τὸ Σομπιέσκι καὶ φοβᾶται, μὴν ὑποπευθεῖ ὁ βασιλιάς Ἰσας, καὶ τὸν κύριό του ἀκόμη.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἄδικα φροντίζει γιὰ μέ, τὸν κύριό του.—Εἶναι γέρος καὶ πιστός.

ΓΛΗΓΟΡΗΣ *γελά* Καὶ βάνασος.

ΕΛΓΚΑ Ποιὸς λέει ὅτι εἶναι πιστός; Ἄλλὰ βγάλετε τὰ ἐπανοφώρια σας ἀγαπητὰ ἀδέρφια. Τί γίνεται ὁ ἐξάδελφος;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ὁ Ὀγκιένσκι εἶναι καλά.—

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Εἶναι πιὸ καλά ἀπὸ μᾶς.—Ζεῖ ἀπ' τὰ λίγα ποῦ τοῦ ἄφησε ὁ πατέρας μας ποῦ ἦταν κηδεμὼν του. Κρύβεται ἀλλὰ καλοπερνᾶ κατὰ τὰ ἄλλα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Χαίρομε γι' αὐτό.—Σεῖς συνομωτήσατε μὲ μερικὸς ἄλλους ἀριστοκράτας ἀπὸ ἐμπάθεια καὶ γιατί τὸ θέλετε.—Ὁ Ὀγκιένσκι μπερδεύθηκε χωρὶς λόγῳ δὲν εἶναι ἄλλωστε καὶ κανένας ἦρος.—

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Ὅχι.—

ΜΑΡΙΝΑ Τοῦ φαίνεται πὼς πρέπει νὰ κάμει σάν καὶ σᾶς, διότι σᾶς εἶχε φίλους καὶ ὡς παράδειγμα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ναί.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Χαίρομαι, ἄς εἶναι καλά καὶ ἡσυχος ὅπως τοῦ ἀρέσει.—Ἄς ἀνεβεῖ καμιά νύχτα τ' ἄλογό του καὶ ἄς ἔρθει.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Φοβᾶται.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Πῆς του, πὼς τὸν παρακαλῶ.—Πρέπει νὰ τὸν ξεπνήσει κανείς λίγο.

ΜΑΡΙΝΑ *μὲ πίκρα* Ἀλήθεια, πρέπει.—Όταν τὸν εἶδα σέρνονταν πάντα στοὺς τοίχους.

ΕΛΓΚΑ Εἶναι γυναῖκα! Δὲν τὸν θέλω δῶ.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Εἶσαι πολὺ σκληρή.

—'Εκείνος ἔχει μαλακή καρδιά, ἴσως ὅμως πὺδ πλούσια ἀπὸ τὴ δική μας.—'Ας ἔρθει μόνο νὰ ζεστάνει τὰ πόδια του στὸ τζάκι μου.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ 'Ο πατέρας μας πολλές φορές ἦταν πάρα πολὺ σκληρὸς μαζὺ του.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Μάλιστα, τὸν περιφρονοῦσε

ΕΛΓΚΑ μὲ σκληρότητα Αὐτὸ τὸ λέτε σεις. 'Ο πατέρας ἦταν δίκαιος μαζὺ του.

MARINA 'Ελα, 'Ελγκα, πῆγαινε.

ΕΛΓΚΑ ἐγκάρδια καὶ πρόθυμα. Νὰ μητεροῦλα καὶ τὸ τέλος τοῦ κόσμου.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Κρασί!.. Θὰ διψᾶτε;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Τρεῖς ὧρες καβάλα, καὶ τί καβάλα.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ 'Αγρια ὅπως ζεῖτε.—

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Δὲν ἀξίζει ἡ ζωὴ ἡσυχία καὶ σιγανή.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ 'Αξίζει.—

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Τὸ λὲς ἐσὺ! Στὰ μάτια μου δὲν ἀξίζει.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Οὔτε στὰ δικά μου.—

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Μοῦ φαίνεται σὰν νὰ τρέχαμε ὅλοι ἀπάνω κάτω μὲ μιὰ σπασμένη λόγχη χωμένη μὲς τὴ ράχη.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Ναὶ ἀπὸ ζάλη σὲ ζάλη καὶ ἀπὸ μέθη σὲ μέθη ὅλο μπρὸς γιὰ νὰ μὴ τὴν αισθανόμαστε.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Εἶστε φτωχοί.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ 'Εσὺ ὄχι.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ 'Οχι.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ 'Εσὺ δὲν αισθάνεσαι τὴ φαρμακωμένη πληγὴ, μὲς στὴν ὁποία σφηνωμένη εἶναι ἡ λόγχη.

ὁ ὑπηρέτης φέρνει καράφα μὲ κρασί καὶ ποτήρια εἰς τὰ ὀποῖα χύνει κρασί.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ σηκώνει τὸ ποτήρι τοῦ Πιέτε.—Ὁ λὲς πὺς δὲν τὴν αισθάνομαι.—Κι ἐγὼ ἐσκεπτόμουν σὰν καὶ σὰς, κι ὅπου ἐσεῖς ζητᾶτε τὴ ζάλη ἐγὼ ζητοῦσα τὸ θάνατο.—Τὸν ζητοῦσα στὶς μάχες τοῦ Σομπιέσκι, καὶ ἐθαβόμουν στὴν ἐρημίᾳ, καθὼς ὁ ἐξάδελφος 'Ογκίνσκι.—'Ημουν τρελλός.—Δὲν αισθάνομουν τὴν λόγχη καὶ τὴν τσουχερὴ πληγὴ.—

'Υπάρχει εὐτυχία.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ 'Αν νομίζεις.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ναί, ὑπάρχει εὐτυχία.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ποῦ;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Καθῆστε.—Στὴ γυναῖκα ὑπάρχει εὐτυχία.—'Ο Δημήτρης καὶ ὁ Γρηγόρης γελοῦν ἐννατά.

Γελᾶτε γιατί γελᾶτε;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Γιατί τὸ λὲς αὐτό.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τὸ ξέρετε σεις διαφορετικά;

ΓΡΗΓΟΡΗΣ γελᾷ! Ὡ! βέβαια! ὅσο γιὰ μὲ οἱ γυναῖκες εἶναι τιποτένια ὄντα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ 'Όλες;

ΓΡΗΓΟΡΗΣ 'Όλες καθὼς τις ἀπόλαυσα μιὰ κατόπι ἀπ τὴν ἄλλη.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ 'Ἰσως νᾶναι ὅλες ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Μπᾶ! ποῖα νᾶν' αὐτή;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Αὐτή!—

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ἀφοῦ σιωπῆσε λίγο.

Γαμπρέ, ἐσὺ εἶσαι τὸ θαῦμα τῶν ἀνδρῶν.—Τρεῖς σχεδὸν χρόνια ἀπὸ τὸν γάμο νὰ μιλεῖς ἔτσι.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ναί, ἔτσι μιλῶ πάντα, ἀκόμη.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Καὶ βαρεμὸ ἀκόμη δὲν αιστάνθηκες;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τίποτε ἀπ' αὐτό. 'Ακούτε με. 'Όταν—πέρασαν ἀπὸ τότε τέσσαρα χρόνια—διάβαινα ἐκείνη τὴ νύχτα μὲ τὴν τρομερὴ βροχὴ τοὺς δρόμους τῆς Βαρσοβίας καὶ

μοῦ παρουσιάστηκε ἕξαφνα μπροστά μου...

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Κακὴ ἐποχὴ ἐκείνη γιὰ τὸν πατέρα καὶ γιὰ τὴν ἀδελφή.—

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Κακὴ ἐποχὴ.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Γιὰ τοὺς δυὸ κακὴ, γιὰ μένα ὅμως ὄχι.—

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Καταραμένη νᾶναι ἐκείνη ἡ σπείρα, ποὺ ἔφερε τὸν πατέρα μου στὴ δυστυχία.—

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Καταραμένα νᾶναι τὰ πληρωμένα καὶ τὰ δειλὰ ἐκείνα ὄντα, ποὺ κατάντησαν τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς ζητιάνους.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ναί, ἀξιολύπητη ἦταν σὰ ζητιάνοι ἐμοῖς, καθὼς ἔτρεχε πίσω μου γυρεύοντας βοήθεια....

ἀλλ' ἄς εἶναι! Μόλις μπήκα μαζί-

της στὴν κάμαρα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ναί! ὅπου ὁ καταρρωστημένος ἐτοιμοθάνατος πατέρας μας τυλιγμένος σ' ἄχυρα κι ἀκουμπώντας ἀπάνω σὲ μιὰ σέλλα τὸ κεφάλι του, ἐλεινός, ἀλλὰ σὰν ἦρωας, πρόσμενε τὸ τέλος του.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Αὐτὴν μόνον ἔβλεπα! Τὸ κερί φωτοβόλαε μὰ ἐγὼ αὐτὴν μόνον ἔβλεπα.—Καὶ ἀπ' ἐκείνη τὴν ὥρα σὲ κάθε λεπτὸ ὄλων τῶν μακρυνῶν χρόνων, ... αὐτὴν μόνον ἔβλεπα. Σὰ *Ἐμπρωμένος* Μ' ἐμποδίζει νὰ βλέπω ἄλλο τίποτε.—Αὐτὴ εἶναι γιὰ μὲ τὸ πᾶν!—Αὐτὴ μόνον βλέπω.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ μὲ *Ἐισταγμὸ, πονηρὰ* Γαμπρέ.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μίλα! πὲ τί θέλεις;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ 'Εκανες πολλὰ γιὰ μᾶς.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τίποτε! Δὲν εἶναι τίποτε! 'Ότι μπορῶ νὰ κάνω γιὰ σὰς δὲν εἶναι τίποτε.—

ΓΡΗΓΟΡΗΣ 'Όχι, ἔκαμες πολλὰ γιὰ μᾶς—Οὐ σοῦ χρωστοῦμε δὲν θὰ μπορέσωμε ποτὲ νὰ στὸ πληρώσωμε.—

Καὶ εἶναι ἀρκετὰ πιεζὸ πὺν πρέπει νὰ προσθέσωμε καὶ ἄλλα.—'Αλλὰ βρισκόμαστε σὲ πόλεμο.—'Αγωνιζόμαστε γιὰ τὴν ἐλευθερίᾳ καὶ τὴν τιμὴ τοῦ κόμματός μας καὶ γιὰ τὸν λαὸ ἀκόμη.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ 'Εγὼ ὄχι.—

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Δικαίωμα σου εἶναι νὰ φρονεῖς αὐτὸ πὺν θέλεις.—'Οὐ εὐχόμαστε κάθε εὐτυχία—'Εμεῖς ὅμως εἴμαστε ἄστεγοι.—Οἱ ἐχθροὶ μας δὲν μᾶς ἀφήνουν νὰ ἡσυχάσωμε.—Χωρὶς χρήματα οὔτε μιᾶς στιγμῆς ἀσφάλεια δὲν μποροῦμε νᾶχωμε.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ζητεῖστε μου, πόσα θέλετε;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Χίλια φλιορίνια χρυσᾶ.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Νά, τὰ ἔχετε ἀλλὰ μιλᾷ.—'Ο ἐπιστάτης μπαίνει.—Τί θέλεις Τίμο;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ 'Ενοχλῶ; 'Ερχομαι λοιπὸν ἄλλη ὥρα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ 'Ελα παραδῶ, Τίμο.— Συγγνώμην.—'Επρεπε νὰ συνειθίσω νὰ διευθύνω τὰ ὑπάρχοντά μου σο-

βαρά.—Περισσότερα ἀπὸ ἑκατὸ ζευγάρια πατοῦν τοὺς ἀγρούς, μου, περισσότερους ἀπὸ πεντακόσιους ἀνθρώπους ἔχω στὴν ἐργασία.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Εἶσαι τὸ παράδειγμα ἐνὸς καλοῦ νοικοκύρη.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Πέ μου, λοιπὸν, Τίμο.

—'Όπως βλέπετε αὐτὸ εἶναι τὸ δεξιὸ μου χέρι.—Οἱ δύο μας περπατοῦμε μέρες ὀλόκληρες στὰ χωράφια στὰ δάση καὶ στὶς στάνες μου.—

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Τοῦ ἀφεγτικοῦ τὸ μάτι παχαίνει τὴ γελᾶδα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Καὶ ἀχαμναίνει τὸν κολάγο.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ 'Αδιάφορο. Αἰσθάνεται κανεὶς ἱκανοποίηση ὅταν κάνει τὸ καθήκον του.—Κάθεται κανεὶς εὐχαριστότερα στὸ τραπέζι ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἐργασία του.—Καὶ ἡ 'Ελγκα θὰ γελᾷ.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ Ναί, γελᾷ, σχεδὸν περισσότερο ἀπ' ὅτι πρέπει.—'Αλλὰ ξέρεις

Δημήτρη, πάμε μέσα νὰ τὴν δοῦμε.

Χαιρετοῦν καὶ φεύγουν.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τί μουρμουρίζεις, γέρο; μίλα καθαρά μαζί μου.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Κύριε, εἶναι νὰ θυμώσει κανεὶς.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τί;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ 'Ο ξανθὸς σεῖτης ἔσπασε τὸν ἄξονα τῆς ἄμαξας.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Νὰ παραγγεῖλει καινούριο.—Εἶναι ἄλλο;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Εἶναι γιὰ νὰ θυμώσει κανεὶς.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Χμ! καὶ ἄλλο;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ναὶ καὶ ἄλλο.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μὴ χάλασε τὸ σιτάρι;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ 'Όχι.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μὰ πρέπει μὲ τὰ τσιγκέλια νὰ σοῦ βγάλει κανεὶς τὰ λόγια;

—'Εκαμε τὸ μπουρίνι μεγάλη ζημιὰ;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ 'Όχι.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ —'Επρεπε καμιά ἀλεποῦ στὰ περιστέρια, εἴτε τί λοιπὸν;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Κύριε, εἶναι γιὰ νὰ θυμώσει κανεὶς.—Μ' εὐχαριστεῖ πὺν δὲν μελαγχολεῖτε πᾶ καὶ δὲν κάθεσθε

συλλογισμένους στὰ σκοτάδια.—Μ'

ευχαριστεί πού μ'ας φέρατε μιὰ καλή κυρία, καὶ πού παίζετε ἀπάνω στὰ γόνατά σας μιὰ κοπελοῦλα...

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *ἀνυπόμονα.* "Ε! καὶ τί λοιπὸν δὲν σ' ευχαριστεί;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Πού βλέπεσθε τόσο συχνά με τὸν κύρ Δημήτρη καὶ τὸν κύρ Γρηγόρη.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἀπὸ ἓνα χρόνο τώρα πολὺ λίγο νομίζω.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Μπορεῖ ἐξαιτίας τους, περιοσιὰ καὶ εὐτυχία νὰ χάσετε.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἄκου, γέρω γκρινιαρή! Εἶσαι γέρος καὶ πιστό; γι' αὐτὸ σοῦ συγχωρῶ.—Καὶ σοῦ δίνω καὶ λίγο ἀκόμη. Ὁ κύρ Γρηγόρης καὶ Δημήτρης ὅτι θέλουν ἄς κάνουν.—Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ φυλάω τίς ψυχές τους.—Ὅσο γιὰ με ἐγὼ εἶμαι πιστὸς στὸν βασιλιά καὶ καλιεργῶ τὴ γῆ μου.—Ἀλλὰ γιὰ πέ μου, πὼς σοῦρθε αὐτὴ ἡ ιδέα.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ἔρχονται παρὰ πολὺ συχνά.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ποιὸς ἔρχεται πάρα πολὺ συχνά;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ὁ κύρ Δημήτρης καὶ ὁ κύρ Γρηγόρης.—Οἱ ἄνθρωποι στὸ χωριὸ τὸ ξέρουν.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἔχουν ἐνιά μῆνες νάρθουν.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Οἱ χωρικοὶ τὸ ξέρουν ἀλλιῶς.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Εἶναι ζῶα.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Κύριε,—τὸ εἶδα μ' αὐτὰ τὰ μάτια...

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τὸ εἶδες;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Πού ἔρχεται καὶ φεύγει ἓνας κρυφὸς ἀποσταλμένος τὴ νύχτα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ μ' *ἐκπληξη* Κρυφὸς ἀποσταλμένος ἔρχεται καὶ φεύγει; ἀπὸ πού ἔρχεται; πού πηγαίνει;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ἀπὸ τὸ ἴδιο πορτάκι.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Πίσω στὸν κῆπο; τὸν παλιὸ πύργο;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ἄπ' ὅπου ἦρθαν σήμερα ὁ κ. Γρηγόρης καὶ ὁ κύρ Δημήτρης.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ποιὸς ἔχει τὸ κλειδί

ἀπ' τὸ πορτάκι καὶ ἀπ' τὸν Πύργο;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ἡ κυρία Ἔλγκα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Στὸ διάκοιο!.. φύγε! τί φλυαρεῖς ἐδῶ.—

ὁ ἐπιστάτης χαιρετᾷ βασιεῖα καὶ φεύγει.

Φωνὴ τῆς Ἔλγκας Σταρσένσκι γερά κά μου, ἔλα!

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *ἀφηρημένος.*

ΕΛΓΚΑ *μπαίνει* Δὲν ἀκοῦς πού σε φωνάζω;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *ξυπνᾷ* Μὲ φώναξες;

ΕΛΓΚΑ Πῶς; τί; ὠνειρευόσουν;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Βαρεῖά *μὲ βαρὺ ἀναστεναγμὸ πόνου.*

ΕΛΓΚΑ Βαρεῖά ὠνειρευόσουν; τί ὠνειρευόσουν, καημένε ὑπνοβάτη;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Φίλησέ με.—

ΕΛΓΚΑ *μὲ φιλιὰ πᾶς οὐς* Νά! νά! καὶ νά! θέλεις κι ἄλλο;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Κύτταξέ με.

ΕΛΓΚΑ λοιπὸν; τὸν *κνιτάζει ἐλεύθερα* στὰ μάτια. Τί τρέχει;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *ἀφοῦ τὴν ἐρεύνησε* Τίποτε.

ΕΛΓΚΑ Τί ἔχεις;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *ἀφοῦ ἐλευσέρωσεν* Τίποτε! Καλά—*τὴ φιλεῖ στὸ μέτωπο.*

ΣΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Ἐνα δωμάτιο τοῦ ὕπνου. Ἡ Ἔλγκα καταγίνεται μπροστὰ στὴν τουαλέτα της— Ἡ Παραμὰνα μὲ τὸ παιδί πού κοιμάται μαζί της— Νύχτα, περίπου— ἔνδεκα.

ΕΛΓΚΑ Πήγαινε, πήγαινε παραμὰνα ἔξω μὲ προσοχή, μὲ τὸ παιδί. Οὔτε ἀπόψε νὰ μὴν κοιμηθεῖς μαζί της στὸ πλαγινοῦ δωμάτιο.— Ἡ θύρα σὲ βοηθάει νὰ πᾶτε στὴ κούνια στὸ κίτρινο δωμάτιο.— Εἶμαι φοβερά κουρασμένη καὶ δὲ θέλω νὰ ἐνοχληθῶ τὴ νύχτα.

ΠΑΡΑΜΑΝΑ Ἄ! μὴ φοβᾶστε κυρία.— Ἐγὼ τὴν καταλαβαίνω καὶ ξέρω πότε θᾶναι ἀνήσυχη— Ἀπόψε θᾶναι ἡσυχότατη ὅλη τὴ νύχτα καὶ ἀλαλη σὰν τὸ ψαράκι.

ΕΛΓΚΑ Κάμε τί σου λέω ἀδιάφορο.—

ΠΑΡΑΜΑΝΑ Βέβαια, θὰ τὸ κάμει— Γιατί εἶμαι δοῦλα ἂν δὲν ἄκουα; Εἶναι ξόπνια! Ἔλα, γατσουλάκι μου, ἔλα.— Ἀνοίγεις τὰ μάτια σου.— Δὲς πὼς στολίζεται ἡ μαμάκα.— Ἀστέρια στὸ στήθος! Ὁραῖα κόκκινα στ' αὐτιά.

ΕΛΓΚΑ *βυτίσμένη στὸν καθρέφτη* Ἐδῶ εἶσαι ἀκόμη! Κάμε νὰ φύγεις λοιπὸν— *ἡ Παραμὰνα φεύγει μὲ τὸ παιδί.* Ἡ Ἔλγκα *τραγουδᾷ γιὰ τὸν ἑαυτὸ της.*

Εἶμαι ἓνα ἄγριο πουλὶ καὶ πετῶ στὰ ὕψη, εἶμαι ἓνα λευκὸ γεράκι Κατάλευκο γεράκι.

Κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο πετῶ, πάνω ἀπ' τὴ σιὰ μου, κάτω ἀπὸ με ἡ σιὰ μου καὶ με ἀκολουθαί!

Ποιὸς εἶναι ἔξω; Δώρα εἶσαι σύ;

ΔΩΡΑ *ἡ καμαριέρα μπαίνει* Ναί, κυρία.

ΕΛΓΚΑ Ὁ κόμης πῆγε καβάλα;

ΔΩΡΑ Ναί, κυρία.— Ἐφυγε! Ἄκουσα πού εἶπε στὸν ἐπιστάτη— Ἐχὼ τόσες δουλειές, θὰ κοιμηθῶ τὴ νύχτα στὴν πόλη.

ΕΛΓΚΑ— Πέρνει τ' ἄλογό του φεύγει, καὶ δὲ μοῦ λέει κὰν καληνύκτα.— *μὲ ἐλαφρότητα* Ἄς εἶναι.

ΔΩΡΑ Ἄκουσα πὼς εἶπε στὸν ἐπιστάτη πὼς σὰς ἀφίνει ὑγεία.

ΕΛΓΚΑ Στὸν Τίμο;

ΔΩΡΑ Ναί.

ΕΛΓΚΑ Μεσίτης ἔρωτος κι αὐτός.

ΔΩΡΑ Καὶ μάλιστα τρικλίζοντας.

ΕΛΓΚΑ Κρέμασα τὰ ρουμπίνια στ' αὐτιά, ἔκαμα καλά;

ΔΩΡΑ Δὲ σὰς χρειάζονται— ἔχετε ρουμπίνια στὰ χεῖλη.

ΕΛΓΚΑ Μπᾶ! μπᾶ! ποίηση— κάνειις μήπως καὶ ποιήματα;

ΔΩΡΑ Ὅχι! ἡ τουλάχιστο ὄχι καλά.

Ὁ κύριος Ὀγκίνσκις κάνει καλύτερα.

ΕΛΓΚΑ Πῶς τὸ ξέρεις;

ΔΩΡΑ Δὲν μοῦ διαβάσατε ἓνα ἀπ' τὰ ποιήματά του, πρὶν ἀπὸ λίγο.

ΕΛΓΚΑ Ποιό;

ΔΩΡΑ Πού λέει γιὰ ἓνα γεράκι ἢ κατὶ τέτοιο.

ΕΛΓΚΑ Δὲν εἶναι ὁμορφο;— Ἄκου!..

ΔΩΡΑ Δὲν εἶναι τίποτε— Ἄκούσατε τίποτε;

ΕΛΓΚΑ Σὰν ν' ἄκουσα τὸ τριζιμο ἀπ' τὴν πορτίτσα τοῦ κῆπου.

ΔΩΡΑ Δὲν τριζεῖ— ἐγὼ ἢ ἴδια τὴ λάδωσα.

ΕΛΓΚΑ Ἡ μητέρα εἶναι πεσμένη;

ΔΩΡΑ Ναί.

ΕΛΓΚΑ Ἡ κυρία Μαρίνα εἶναι καλὴ καὶ ἡσυχῆ— ἔχει εἰρήνη μὲς στὴν καρδιά της.— Ἡ μητέρα μου δὲν ἦταν ἔτσι. Ἦταν ὅμως παρὰ πολὺ ὄραία.

ΔΩΡΑ Τόσο ὄραία σὰν καὶ σὰς.

ΕΛΓΚΑ Ἄχ! Δώρα, ἐγὼ δὲν εἶμαι τίποτα μπροστὰ της! Τόσο ὄραία ἦταν ἡ μητέρα μου. Γύρω σὲ ἑκατὸ βέρστια ὅλοι δὲν τὴν ἔλεγον παρὰ ἡ ὄραία.— Εἶδα μιὰ μέρα ἓνα πρᾶγμα φοβερό, Δώρα.— Εἶχαμε ἓνα δοῦλο, πού μ' ἔπερνε συχνά στοὺς ὄμους του— ὦ! πολὺ συχνά.— Εἶχε κατὶ κόκκαλα, σὰν κόκκαλα ἀπὸ μαμούθ, ἀλλὰ μιὰ ψυχούλα σὰν ἀπὸ πουλάκι

— Ἐνα πρῶτὸ πῆγε καὶ κρεμάστηκε στὴν πόρτα τῆς μητέρας μου.

ΔΩΡΑ Τὸν τρελλό. Τολμοῦσε νὰ σηκώσει τόσο ψηλά τὰ μάτια του;

ΕΛΓΚΑ Σοῦ συμβαίνει καὶ σένα αὐτὸ Δώρα;

ΔΩΡΑ Ποιό;

ΕΛΓΚΑ Νὰ σοῦ ἔρχεται κοντὰ τὸ βράδι πίσω κατὶ ἀπὸ τὸ ὄνειρο τῆς νύχτας.— Ὅλη τὴν ἡμέρα εἶναι φευγάτο, ἔξαφνα περνάει κατὶ ἀπ' αὐτὸ ἀπὸ τὴ ψυχὴ σου.

ΔΩΡΑ Ἐξέρετε πού χθὲς τὴ νύχτα ξεφονήσατε;

ΕΛΓΚΑ Ὅχι.

ΔΩΡΑ Ἐνα διαπεραστικό, σουβλερό, ξεφονητό, πού μὲ ξύπνησε κατὶ τι ἀλλόκοτο, σὰν νὰ μὴν ἦταν ἡ δική σας φωνή.

ΕΛΓΚΑ Καλύτερα νὰ μὴν ὠνειρευέται κανεῖς, καθόλου! Ἔβλεπα μαῦρα πράγματα, φῶτα ἓνα πεθαμένο νομίζω, συχνά βλέπει κανεῖς πεθαμένο στὸν ὕπνο—

ΔΩΡΑ Αυτό σημαίνει ευτυχία!
 ΕΛΓΚΑ Τί ξαστεριά πούναι απόψε—
 Τὸ φεγγάρι φέγγει σὰ μέρα.
 ΔΩΡΑ Ἀπὸ τώρα οἱ μεγάλες καστα-
 νιές ἔβγαλαν τὰ φύλλα τους, κι
 ἔχει σκιά—Τὸ χειμώνα ἦταν πολὺ
 χειρότερα.
 ΕΛΓΚΑ Ὅλα τὰ δέντρα ἔβγαλαν φύλ-
 λα, ὄχι μόνο οἱ καστανιές.—Τί γλυ-
 κὰ πού μυρίζουν οἱ πασχαλιές! Ἄχ!
 Δώρα! Δώρα! . . .
 ΔΩΡΑ Τί κυρία;
 ΕΛΓΚΑ Τὸν ἀγαπῶ τόσο.
 ΔΩΡΑ Ὁ θεὸς τὸ ξέρει πὼς τὸν ἀγα-
 πᾶτε.
 ΕΛΓΚΑ αἰφνίδια μὲ βίαν. Ἀλλὰ
 ξέρεις, νὰ μὴν ἔρθει.—Πήγαινε, πὲς
 του . . . πήγαινε καὶ πὲς του το, πή-
 γαινε, Δώρα,—νὰ μὴν ἔρθει.
 ΔΩΡΑ Τί ἔχετε σήμερα; Γιατί τρέ-
 μετε; Γιατί φοβάστε; Παντοῦ εἶναι
 ἄκρα ἡσυχία—Μήπως εἶναι σήμερα
 ἡ πρώτη φορὰ κυρία; καὶ μήπως
 δὲν ἄκουα τῆς κατάρης σας πὺ
 δὲν περνοῦσαν οἱ ὄρες καὶ στιγμὲς
 ἀρκετὰ γρήγορα γιὰ νὰρθεῖ ἡ σημε-
 ρινὴ ἡ μέρα; Ὅλα πήγαν καλά. Ὁ
 Κύριος εἶναι στὴ Βαρσοβία. Τί φο-
 βάστε;
 ΕΛΓΚΑ τί εἶπα;
 ΔΩΡΑ Νὰ μὴν ἔρθει εἶπατε.
 ΕΛΓΚΑ Τρέξε, Δώρα ὅσο μπορεῖς πε-
 ρισσότερο . . .
 ΔΩΡΑ Νὰ μὴν ἔρθει;
 ΕΛΓΚΑ Εἶσαι στὰ καλά σου! Δώρα;
 ΔΩΡΑ Τί;
 ΕΛΓΚΑ Ἄκουσε ποδοβολητὸ ἀλόγου.
 ΔΩΡΑ Κάποιος φεύγει μὲ καλπασμό.—
 Θάναι ὁ ἐπιστάτης.—Τὸ ἀλογό του
 ἦταν σελομένο στὸ σταῦλο, ὅταν
 πρὶν κατέβηκα νὰ δώσω ρακὶ στοὺς
 σταυλίτες καὶ στὶς γυναῖκες τους,
 ΕΛΓΚΑ Ἔχεις ἐμπιστοσύνη στὸν ἐπι-
 στάτη;
 ΔΩΡΑ Ὅχι. Ἀλλὰ εἶναι κουφὸς καὶ
 στραβὸς ὁ γέρω Τίμος δὲν ἔχει δόν-
 τια καὶ γρόθους—Οὔτε ἀκούει οὔτε
 βλέπει οὔτε νὰ δαγκάσει μπορεῖ οὔτε
 νὰ χτυπήσει.
 ΕΛΓΚΑ *πρῶτα εὐὶ νμη—ἀμέσως δμως*

τρομάζει. Γιὰ δὲς· φὼς! . . . πέρα
 ἔχει φὼς.
 ΔΩΡΑ Ἀλήθεια στὸν παλιὸ τὸν πύργο
 εἶναι φὼς.—
 ΕΛΓΚΑ Γρήγορα δὸς μου τὴν προβιά.
 ΔΩΡΑ Θὰ πάτε πέρα;
 ΕΛΓΚΑ Τί κάνει;
 ΔΩΡΑ Δὲν ἔπρεπε νὰ βάλει φὼς.
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ *μπαίνει*
 ΕΛΓΚΑ Ἀπὸ ποῦ μπήκες;
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Τὸ μικρὸ πορτάκι ἦταν ἀ-
 νοικτὸ!
 ΔΩΡΑ Ἐγὼ τὸ ἄφησα ἀνοικτὸ γιὰ κάθε
 ἐνδεχόμενο.
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Νὰ πάρε. *Τῆς εἶνει χρῆμα*
βγαίνει ἡ Δώρα ὁ Ὀγκίνσκι καὶ ἡ
Ἔλγκα ἀγκαλιάζονται μ' ὀρμή.
 ΕΛΓΚΑ Πὼς δὲν ἦλθες τόσον καιρὸ
 νὰ μὲ δεῖς;
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Δὲν ξέρω.—Τριγύριζα στὰ
 ἔρημα μονοπάτια—στοὺς κάμπους,
 στὶς χαράδρες, στὰ δάση, μόνος
 κατὰμονος καὶ ὅμως εἶμουν μαζί σου.
 ΕΛΓΚΑ Τί κατάλαβα ἀπὸ αὐτό; Ὅ-
 ταν λείπεις μοῦ λείπεις. Ὅταν λείπεις
 καὶ ὅμως λὲς πὼς εἶσαι μαζί μου,
 δὲν εἶσαι ὅμως μολαταῦτα μαζί μου.
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Λοιπὸν ἔλα, ἔλα μαζί μου!
 Γιατί ἔμεινες ἐδῶ; Γιατί δὲν ἦλθες
 μαζί μου;
 ΕΛΓΚΑ Ἀνοησίες, φίλησέ με.
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ *Τὴν φιλεῖ μὲ πάθος καὶ*
λέει πιὸ ἔντονα Γιατί δὲν μὲ ἀκο-
 λουθεῖς;
 ΕΛΓΚΑ Ποῦ;
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Κληρονόμησα λίγα χρήματα
 ἀπὸ τὸν Στέργιον Λάσσην, τὸ ξέρεις.
 Πᾶμε στὸ ἐξωτερικό, θὰ εἶμαστε
 εὐτυχεῖς.
 ΕΛΓΚΑ Μὲ θὲς νὰ πλένω πουκάμισα
 καὶ κάλτσες;
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ἐγὼ θὰ δουλεύω γιὰ σένα.
 —Θὰ ξεσυνειθίσω τὸν ὕπνο καὶ μέρα
 νύχτα θὰ δουλεύω γιὰ σένα.—
 ΕΛΓΚΑ Ὅχι, ὄχι, φίλε μου, αὐτὸ δὲ
 γίνεται.
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Λοιπὸν δὲν μ' ἀγαπᾷς.
 ΕΛΓΚΑ ἢ *Ἔλγκα κουνεῖ μὲ χαμόγελο*
τὸ κεφάλι τῆς πὸν ἐκφράζει τὸ μοι-
ραῖον.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Λοιπὸν ἄς δώσουμε ἓνα
 τέλος.
 ΕΛΓΚΑ Ὀγκίνσκι!
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Δὲν ἔχει σκοπὸ! Δὲν ἔχει
 κανένα σκοπὸ.—Δὲν μ' ἀγαπᾷς—
 Ἐσὺ ἀγαπᾷς τὸν Σταρσένσκι, εἶναι
 ἄνδρας σου! Καλὰ ἄς εἶναι.
 ΕΛΓΚΑ Δὲν ἀγαπῶ τὸ Σταρσένσκι.
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ἀλλ' οὔτε ἐμένα δὲν μ'
 ἀγαπᾷς.—Ἐλγκα, μοῦ τὸ εἶπαν. Οἱ
 μέρες σου περνοῦν μὲ γέλοια καὶ
 χαρὰ ὅταν ἐγὼ λείπω.—Εἶσαι εὐθυ-
 μη καὶ χορεύεις.—Τὸ χορὸ δὲν τὸ
 χορταίνεις μοῦ λέν, καὶ τίς διασκε-
 δάσεις.—Ἐλγκα—Ἐλγκα μὴν κλαῖς.
 —*τὴ φιλεῖ στὰ μάτια.*
 ΕΛΓΚΑ Ἄχ . . . ἐσὺ . . . ἄψε . . . Δὲν
 εἶναι τίποτε! Ὁ Σταρσένσκι θὰ σὲ
 προσκαλέσει ἐδῶ σὲ μᾶς τᾶμαθες;
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ὅχι—
 ΕΛΓΚΑ Θάρθεις;
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ *σοβαρὰ καὶ στερεὰ* Θάρθω
 ἂν μὲ καλέσει.
 ΕΛΓΚΑ Θὰ σὲ καλέσει—Τὰ ἀδέρφια
 μου ἦταν ἐδῶ.
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Τοῦ γυρεοῦσαν χρήματα;
 ΕΛΓΚΑ Δὲν ξέρω—Ἀλλ' ἐγὼ τοῦ
 εἶπα αὐτὸ πὺ μοῦπες—Πὼς τὰ κα-
 μώματά τους εἶναι ἀνόητα καὶ οἱ
 ἄσωτεῖες τους χωρὶς σκοπὸ.—Μοῦ
 ὑποσχέθηκε ὅτι δὲν θὰ τοὺς δώσει
 πιά οὔτε λεπτὸ—*μὲ ὑστερικὸ γέ-*
λοιο Ἦταν γιὰ γέλοιο.
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ποιὸ;
 ΕΛΓΚΑ Μιλοῦσαν γιὰ σένα.
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Πὼς μιλοῦσαν γιὰ μένα;
 ΕΛΓΚΑ Μὲ λύπη—
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Εἶναι καραγκιόζηδες.
 ΕΛΓΚΑ Θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ ὑπο-
 θέσει, πὼς ἐσὺ εἶσαι ἓνα φτωχὸ
 πεινασμένο πρόβατο καὶ αὐτοὶ δυὸ
 λιοντάρια.—
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Λιοντάρι δὲν εἶμαι.
 ΕΛΓΚΑ Καθὼς μιλοῦσαν, θὰ νόμιζε
 κανεὶς πὼς ὅλο τὸν καιρὸ σ' ἔσερναν
 αὐτοὶ ἀπὸ τὴ μύτη.
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ὁ Σταρσένσκις—*τοὺς πι-*
στεύει;
 ΕΛΓΚΑ *μὲ γέλοιο* Ἀπὸ καθαρὴ εὐ-
 σπλαχνία θὰ σὲ καλέσει ἐδῶ.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Κι ὅμως θὰ ἔρθω.
 ΕΛΓΚΑ Ὅχι μὴν ἔλθει.
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Γιατί ὄχι;
 ΕΛΓΚΑ *συντριμένη* Θὰ γείνω πιὸ
 χειρότερη ἀκόμη ἂν ἔρθεις.
 ΔΩΡΑ *πετιέται μέσα* Φύγετε, φύγετε
 κύριε Ὀγκίνσκι, ψάχνουν σ' ὅλο τὸν
 κῆπο.
 ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ποιὸς;
 ΔΩΡΑ Εἶδαν τὸ φὼς στὸν Πύργο.
 Ὁ Ὀγκίνσκι *πηᾶ ἀπὸ τὸ παράυρο*
 ΕΛΓΚΑ Κλεισ' τὸ πορτάκι.
 Ἡ Δώρα *τρέχει ἔξω—ἡ Ἔλγκα τρέχει*
πρῶτα στὸ παράυρο ἔπειτα στὴ δύ-
ρα—Ἐξαφνα φωνάζει ἔξω, ἡ Δώρα
καὶ τὴ φέρνει μέσα ὁ Σταρσένσκι ἐνῶ
ἐξακολουθεῖ νὰ φωνάζει.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μολόγησε.
 ΔΩΡΑ Τί νὰ μολογήσω;
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μολόγησε πόρνη! Καὶ
 ἀλλοίμονό σου Ἄν πεῖς ψέμμα σὲ
 σκότωσα.
 ΕΛΓΚΑ *ἀπότομα καὶ ἔντονα.* Τί θέ-
 λεις ἀπ' αὐτήν, τί ἔκαμε;
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Αὐτὸ ἴσια θέλω νὰ μοῦ
 πεῖ.—Ὁμολόγησε πόρνη! Ποῦ εἶναι
 αὐτός; Ποιὸς ἦταν ὁ ἄνδρας αὐτός;
 Τίμο, ἔμπα παρὰ μέσα.—Μὴ φοβάσαι,
 ἐγὼ τὸ διατάζω! Ποιὸς ἦταν ὁ ἄν-
 δρας; Μπήκε κρυφὰ ἀπ' τὸ πορτάκι.
 Τὸν εἶδαμε καλά καὶ οἱ δύο μας.—
 Τὸν εἶδα ἐγὼ κι ὁ ἐπιστάτης ἐπίσης.
 ΕΛΓΚΑ Ἐπιστάτης καὶ Ἐπι—στά-
 τῆς—Καὶ ὅλο ἐπιστάτης—Ὁ ἐπιστά-
 τῆς σου ἄς φυλάγει τοὺς κολίγους
 του καὶ τίς γυναῖκες των—Τί κάνει
 ἡ κυρία του, αὐτὸ δὲν εἶναι δουλιὰ
 δική του. Εἶτε ἔπεσε ἴσως στὸν ἐπι-
 στάτη σου ἀπάνω γιὰ τοὺς σταύλους
 καὶ γιὰ τὴ γυναῖκα σου;
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἐλγκα!
 ΕΛΓΚΑ Τί θέλεις;
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Δὲ σὲ γνωρίζω.
 ΕΛΓΚΑ Ἡ μητέρα κοιμάται καθὼς
 καὶ τὸ παιδί, τί ἔρχεσαι καὶ κάνεις
 ἓνα τέτοιο θόρυβο πὺ νὰ γίνεται
 ὅλος ὁ Πύργος ἄνω κάτω;
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Δὲ θέλω πόρνες στὸ
 σπίτι. Δὲ θέλω τὸ σπίτι μου νᾶναι
 καταφύγιο στοὺς ἐχθροὺς τοῦ βα-

σιλιά. Τὸ σπαθὶ καὶ τὸ σπίτι μου εἶναι καθαρὰ, δὲν ἔννοῶ νὰ γίνῃ σπηλιά κλεφτῶν καὶ παλιανθρώπων.—Γιαυτὸ μολόγησε πόρνη, εἶτε φύγε.—Τίμο, τὰ σκυλιὰ ἀπάνου της.

ΕΛΓΚΑ Εἶναι ἡ καμαριέρα μου, δὲ θὰ τὸ κάμεις αὐτό.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τί δὲν θὰ κάμω;

ΕΛΓΚΑ Δὲν θὰ τὴ διώξεις ποτέ!...

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Θὰ τὸ κάμω. ἂν ὁ θεός...

ΕΛΓΚΑ Ποτέ! Εἶτε αὐτὴν καὶ ἐμὲ μαζὺ. Καλύτερα νὰ ζῶ στὴ φτώχεια παρὰ νὰ γίνω ἡ σκλάβα ἀπ' τοὺς ὑπηρέτες σου. Διῶξε τὸν ἐπιστάτη!

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἐλγα...

ΕΛΓΚΑ Ἄσε με!

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἐλα στὸν ἑαυτὸ σου.

ΕΛΓΚΑ Μὴ μὲ συγχίζεις λοιπὸν περισσότερο! Δώρα, ἔλα δὴ ἀρπάξει τὴ Δώρα ἀπ' τὸ χέρι τοῦ Σταρσένσκι. Καὶ δὴ μέσα. Ἡ Δώρα φεύγει κλαίωντας ἢ Ἐλγα πιδ ἡσυχῆ καὶ μὲ ἀποφασιστικότητα Ἡ Δώρα ἀνῆκε σὲ μένα.—Ἐγὼ θὰ τὴν δικάσω.—Ἄσε, με νῶρθει τουλάχιστον τὸ πρωῒ, ἂν ἔννοοις νὰ μὲ λυτήσεις ἀκόμη.—Ἄσε, ὡς τότε νὰ ἡσυχάσουν ὀλίγο τὰ κουρασμένα μέλη μου. Ἀκολουθεῖ τὴ Δώρα, κλείνει ἀπὸ μέσα τὴ θύρα.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ πρὸς τὸν Σταρσένσκι πού στέκεται βυβλιόμενος στὸν ἑαυτὸ του καὶ ἀκίνητος. Ἀφέντη Σταρσένσκι. Ἀφέντη Σταρσένσκι.—Δὲ θέλετε νὰ πᾶτε νὰ ἀναπαυθῆτε ὀλίγο, ἀφέντη;—

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ἡ τραπεζαρία στὴν ἔπαυλη τοῦ Σταρσένσκι πρὸς τὰ ξημερώματα.—

Σὲ μιὰ πολυθρόνα μπροστὰ σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ψηλὰ παράθυρα ὁ Σταρσένσκι ὅπως ἦταν τὸ βράδυ σκεπτικός.—

Δυὸ ὑπηρέτες χωρὶς νὰ ἴδουν τὸν Σταρσένσκι ἀρχίζουν νὰ ἐτοιμάζουν τὴν τραπεζαρία.—

Ἄος ὑπηρέτης.—Τί ἔγινε ἀπόψε τὴ νύχτα;—

Ἄος Ἐγὼ κοιμώμουν.—

Ἄος ὁ κύριος φώναζε καὶ ὁ ἐπιστάτης

ὅλη τὴ νύχτα ἔτρεχε ἀπάνω κάτω.—

Ἄος παρατηρεῖ τὸ Σταρσένσκι Πισί!—

Τί εἶναι αὐτό;

Ἄος Ἄγιε Ἀμβρόσιε τῆς Κρακοβίας!

Ἄος Εἶναι ὁ κύριος.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ γίνεται προσεχτικός.

Τί θέλετε;

Ἄος ὕπ. Νὰ συγιοῖσωμε καὶ νὰ ἐτοιμάσωμε τὸ τραπέζι γιὰ τὸ τσάι.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Χμ. καλό.—Ἐ—σύ!—

Ἄος ὕπ. Διατάξατε κύριε.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ—Νῶρθει ὁ ἐπιστάτης—

ὑπηρέτης φεύγει— ὁ Σταρσένσκι γίνεται πάλι σκεπτικός.—Μπαίνει ὁ ἐπιστάτης.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ—κάνει γιὰ νὰ τὸν ἴδῃ ὁ Σταρσένσκι μὲ προσοχή. Κύριε... μὲ φωνάζατε κύριε;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ τὸν κυττάζει μὲ ἀπορία. Ναί—χμ.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ—Μὲ φωνάζατε μὲ τὸν ὑπηρέτη κύριε;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἄ! σὺ εἶσαι.—Ἐλα δὴ, Τίμο;—πιάνει τὸ χέρι του. Τί ἤθελα νὰ σοῦ πῶ Τίμο Ἄ! ναί—θὰ πάω στὴ Βαρσοβία!

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Στίς διαταγές σας κύριε—θὰ πῶ νὰ φέρουν τὰ ἄλλα!

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Πήγαινε!—Ἐδῶ εἶσαι ἐπιστάτης;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ναί κύριε.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ φωνάζετε κανένα γιατρό.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Εἶσαι ἄρρωστος κύριε;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ναί μὲ φαίνεται—νομίζω πὼς εἶμαι ἄρρωστος.—Κρυόνω—φέρτε μου τὴ γούνα μου—

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ἐπρεπε καλύτερα νὰ πέσεις—πέσε στὸ κρεβάτι, κύριε.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Θὰ πάω στὴ Βαρσοβία. τοῦ ρίχνουν τὴ γούνα.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ μὲ χαμηλὴ φωνὴ στὸν ὑπηρέτη. Βάλτε φωτιά στὸ τζάκι νὰ ζεσταθεῖ ἡ σάλα—ὁ κύριος κρυώνει γρήγορα.—Καὶ νὰ φέρουν γρήγορα, τὸ σαμβόρι καὶ ἀμέσως ζεστὸ τσάι στὸν κύριο.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ φέρτε τσάι! ναί! Καλὴ εἶναι ἡ γούνα! Γιατί εἶμαι δῶ; Δὲν εἶχα πάει καθόλου στὸ κρεβάτι;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ὅχι κύριε.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Γιατί ὄχι;—Πήγαινε—

ὁ ἐπιστάτης βγήκε—ὁ Σταρσένσκι ἐσηκώθη καὶ πηγαίνει ἀνήσυχος καὶ σκεπτικός ἐπάνω κάτω.—Ἐνας ὑπηρέτης φέρνει τὸ σαμβόρι, σερβίρει τσάι ὁ Σταρσένσκι πίνει.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ ἀφοῦ ἤπια. Ἐυπνήστε τὴν κυρία Μαρίνα, πέτε της τὴν παρακαλῶ.—

Ἄος ὕπ.—Ἡ κυρία Μαρίνα τώρα θὰ γύρισε ἀπὸ τὴν ἐκκλησία.—Μπαίνει ἡ **ΜΑΡΙΝΑ**.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ μὲ βιασμένη ἀφέλεια. Καλημέρα, μητέρα.

ΜΑΡΙΝΑ—Νῶρχεις τὴν εὐλογία τοῦ θεοῦ γυνε μου.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ—Ναί, τὴν εὐλογία τοῦ θεοῦ.—Ἐλα, κάθησε.—Κάθησε νὰ πιούμε τσάι.—Θὰ καθίσωμε μαζὺ οἱ δύο μας—φέρτε φῶς.—Θέλω νᾶναι φῶς γύρω μας.—Φέρτε φῶς! ἔτσι μητέρα, ἔχομε πολὺ καιρὸ νὰ καθήσωμε ἔτσι οἱ δύο μας μονάχοι.

ΜΑΡΙΝΑ Δικό μου λάθος δὲν εἶναι.—Ἐγὼ δὲν λείπω καμιὰ φορὰ ἀπὸ τὴν πρωινή λειτουργία Σεῖς ὅμως πέφτετε ἀργὰ καὶ σηκώνεστε ἀργά.—Ἐγὼ δὲ φταίω.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τὸ ξέρω.

ΜΑΡΙΝΑ Σεῖς φταίτε ἀγαπητέ μου γυνε.—Ἀλλὰ σὲ βλέπω χλωμό, τί ἔχεις;—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τίποτε!—Πόσον καιρὸ ἔχομε νὰ καθήσωμε ἔτσι μονάχοι τὸ πρωῒ μητέρα;—Πόσον καιρὸ;

ΜΑΡΙΝΑ Δυὸ χρόνια σχεδόν.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μιὰ σκάλα μπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν ἀνεβῆ καὶ πάλι νὰ τὴν κατεβῆ δὲν εἶναι ἔτσι;

ΜΑΡΙΝΑ Πιστεύω ναί, παιδί μου.—Γιατί τὸ ρωτᾷς αὐτό;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Διότι ὑπάρχει μιὰ σκάλα πού μόνο νὰ τὴν ἀναβεῖ κανεὶς μπορεῖ, μητέρα.—Ἐγὼ σ' αὐτὴ τὴ σκάλα ἀνέβηκε πολὺ ψηλὰ ἀπάνω—Δὲν ἔβλεπα πᾶ τὴ γῆ.—Ἄν ἤθελα νὰ γυρίσω πίσω θὰ τσακίζομουν.—

ΜΑΡΙΝΑ Γιατί; Ὅλοι εἴμαστε στὸ

χέρι τοῦ θεοῦ

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ρωτᾷς γιατί; Ὅταν ἀνεβαίνεις πατᾶς σὲ σκαλοπάτια ἐλεφάντινα,—πίσω θὰ τᾶβρεις κατὰ σίδηρα.

ΜΑΡΙΝΑ Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ πέσει κανεὶς.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ναί! Θὰ πέσει καὶ θὰ γείνει θρόψαλα, μητέρα.

ΜΑΡΙΝΑ Τί παράξενη σκάλα τ' οὐρανοῦ εἶναι αὐτὴ πού λές.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ ἀναστενάζοντας. Δὲν θὰ μπορούσα νὰ ζήσω ὅπως ζοῦσα πρωτότερα.—Κάτω κεὶ δὲν θὰ μπορούσα νὰ ζήσω.

ΜΑΡΙΝΑ Περίεργος εἶσαι σήμερα! Ἐλα! δὲν θέλω νὰ σὲ ρωτήσω τί φροντίδες ἔχεις ἀλλὰ ἔχε ἐμπιστοσύνη στὸ Θεό! Λές, ὁ ἥλιος ἀνεβαίνει τώρα πίσω ἀπὸ τὰ χωράφια σου Ἄκου, τὰ πουλιὰ πού στοὺς κήπους σου καὶ πάνω ἀπ' τὰ σπαρτὰ σου ὑμνοῦνε τὸ θεὸ καὶ τὴν ἀνοιξη. Γέμισε τὴν καρδιά σου μὲ τὸ νέο ξημέρωμα, ἔχε θάρρος, γυνε.—μήπως εἶσαι ἄρρωστος;...

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ὑμνοῦνε τὸ Θεὸ καὶ ὑμνοῦν τὴν ἀνοιξη μητέρα! εἶναι ἕνας ὕμνος χαρᾶς πού μπορεῖ νὰ σοῦ φαίνεται σὰν εἰρωνία διαβόλου.—Ἐδῶ κάτω δὲν θὰ μπορούσα ποτέ πᾶ νὰ ζήσω.

ΜΑΡΙΝΑ Τί θές νὰ πεις μ' αὐτό;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Λές, μάνα.—Ὅχι ὅλοι πού βλέπουν τὴν ἀνοιξη βλέπουν τὴν ἀνοιξη.—Πολλοὶ θαρροῦν πὼς βλέπουν τὴν ἀνοιξη καὶ δὲν τὴν βλέπουν.—Ἐγὼ δὲν θὰ σὲ κάμω νὰ τὸ ἐννοήσεις.—Ἐδῶ εἶναι τὸ μυστήριο τῆς ζωῆς! Ναί, ξέρω παραξενεύεσαι... καὶ ὁ θεὸς διαλέγει ἄχ! πόσο λίγους!... κανένας δὲν ἐννοεῖ τὸ εἶναι τῆς ἀνοιξης, ὅποιος δὲ ξέρει αὐτό... ὅποιος δὲν τὸ πέρασε μάνα! Ἐκεῖνος μόνο πού τὸ ξέρει καὶ τὸ πέρασε μόνο ἐκεῖνος ἀκούει τὸ Θεὸ ὅταν γελᾷ—ἀκούεται ἢ Ἐλγα πού γελᾷ ἐννατὰ καὶ εὐ-
ὄνομα στὸ διπλανὸ δωμάτιο Ὁ Σταρ-
σένσκι χλωμαίνει, σηκώνεται καὶ

πιάνει την καρδιά του. Μάννα...
θά...

ΜΑΡΙΝΑ Είσαι πολύ άρρωστος; γιέ.—
Πρέπει να φέρουμε άμέσως το για-
τρό! άμέσως! Καίς—θάχεις πυρετό.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Έδω δέν ώφελεί για-
τρός! Ήσυχασε, δέν είναι τίποτε—
Ήταν ή Έλγκα πού γελούσε ε;—
Ναί, μητερούλα, καθώς είπα έτσι
είναι κλι όχι άλλώς, ύπόφερέ το
πάρτο άπόφαση, μητέρα.

ΕΛΓΚΑ *μπαινοντας με δλη την άφέ-
λεια, ζωηρή και εύθυμη.* Καλημέρα
γέρακά μου—λοιπόν;

ΜΑΡΙΝΑ Ό άντρας σου είναι άρρω-
στος, Έλγα.

ΕΛΓΚΑ Άρρωστος; για να δω—δέν
μπορεί ή γυναίκα του να τον για-
τρέψει; Ή άρρώστεια είναι άσχημο
πράγμα.—Πφού.—Ένας άρρωστος
άντρας είναι άσχημος άντρας!—
πώς; δέν έχω δίκαιο; Έ—τόρα εί-
σαι καλά;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Έλγκα! τον πιάνουν
νευρικά κλάματα πού τά συγκρατεί.

ΕΛΓΚΑ Ω! ό! ά! Τί είναι αυτά;
ό ήρως Σταρσένσκι. Έ έκλαμπρό-
τατε! Να κλαίει ό ήρωας! Ό δυνα-
τός άντρας να κλαίει, να κλαίει για
τό τίποτε; Να χύνει ζεστά άρμυρά
δάκρυα.—Γιατί; Δυνάμωσε την καρ-
διά σου, δυνάμωσε τά μέλη σου κι
έμπρός με τ' άμάξι, με τ' άλογα στο
δάσος στους κάμπους.—Άκμαίος
και δυνατός πρέπει να ναι ό άντρας
—Όχι μαλακός και άτονος—δ Σταρ-
σένσκι την άγκαλιάζει με φωτιά.
Έτσι! έτσι! Μπαίνει πάλι ζωή, με-
σα του.—Ναί, σφιξε με, φίλησέ με!
πάρε ζωή από μένα, έχω άρκετή για
δύο.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *άλλάζοντας* Άχ! μη-
μέρα, ρίξε τά γεροντικά μάτια σου
έπάνω σ' αυτό τό πλάσμα. Δέν είναι
ώραία μητέρα; δέν είναι ώραία μη-
τέρα, σαν την άνοιξη ώραία και
δική μου.

ΕΛΓΚΑ Τό νερό ξανανειώνει! τό νερό
δροσίζει κι ώμορφαίνει! Έγώ πέ-
ρασα κολυμβώντας τη λίμνη.—Κάμε

όπως εγώ.—Και θά σου φύγει κάθε
άρρώστεια από την ψυχή.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μείνε δω, μητέρα εί-
μαι πάλι ελεύθερος; και καλά.

ΜΑΡΙΝΑ Έτσι είμαι και γώ όταν
είσαι σύ ελεύθερος; και καλά.—Άλ-
λά άσε με τώρα.—Θά πάω μέσα στο
παιδί.—Πρέπει να με δει όταν ξυ-
πνήσει.—Έτσι είναι μαθημένο.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Δώσε της μικρής Έλγ-
κας ένα φιλι από μέρος μου. *Έ
Μαρίνα κουνά τό κεφάλι και βγαί-
νει.*

ΕΛΓΚΑ *σηκώθηκε και στάθηκε
μπρός στο Σταρσένσκι* Μου πάει τό
φόρεμα;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Σ' αγαπώ τόσο!..

ΕΛΓΚΑ Μου κάνει όρκους πώς είναι
τό νεώτερο σχέδιο των Παρισίων.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *την άγκαλιάζει πάλι.*
Σ' αγαπώ τόσο—μπορούσα να σε
σκοτώσω τόσο σ' αγαπώ

ΕΛΓΚΑ με κάποια άνηπομονησία
Πάλι με σφίγγεις έτσι.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *την κρατεί από τά
δυο μπράτσα της* Είσαι δική μου!
δική μου! είσαι τό πολυτιμότερό
μου κτήμα.—Είσαι σαν μιá στάμνα
—Δέν ύπάρχει στον μεγάλο αυτό
κόσμο άλλο δοχείο τόσο πολυτιμό-
τερο σαν και σένα και άν άκόμη ή-
ταν από όνυχα ή από ίασπι κομμέ-
νο.—Πίνει κανείς από μέσα του τό
θεσπεσιώτερο κρασί.—Ποτέ δέν ά-
δειάζει. *Την φιλεί.*

ΕΛΓΚΑ *τραβιέται.* Έρχεται ή Δώρα.
ΔΩΡΑ *μπαίνει κάπως εειλη—βάζει
ένα μεγάλο μπουκέτο μενεξέδες στο
τραπέζι, ένα μικρότερο κρατεί στο
χέρι.*

ΕΛΓΚΑ Έτσι—βάλτο δω—λοιπόν...
δός στον κύριον λοιπόν;

ΔΩΡΑ *γονατίζει μπροστά στον κύριο
και τοϋ φιλεί τό χέρι.* Συγγνώμη,
κύριε!

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *δέχεται τό μικρό μπου-
κέτο.* Σήκω άπάνω, καλά.—

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ *μπαίνει* Έ άμαξα στην
πόρτα, κύριε.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Άμαξα; τί άμαξα, Τί-
μο;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Θέλατε να πάτε στη
Βαρσοβία, κύριε.

ΕΛΓΚΑ Ήθελε; να πās στη Βαρσο-
βία;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Δέν θέλω πια να πάω.

ΕΛΓΚΑ *στον επιστάτη (Τον παίρνει
και τον τραβά απ' τ' αυτί.)* Είσαι
ένas γεροκουτούλιακας, Τίμο. Τό
ξέρεις; Ένας ύποκριτάκος είσαι.
Και σύ μιá φορά ήσουν νιός.—Δέν
άφίνεις του κοριτσιού τη μικρή
άμαρτίτσα.—Τώρα βάστα τό άμάξι
έτοιμο.—Θά βγοϋμε ό κύριος κι εγώ.
—Έλα Δώρα, ρίξε μου τό έπανο-
φώρι έπάνω.—*Βγαίνει κατόπι της
ή Δώρα.*

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Κύριε...

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Κακή δουλιá μουζανες
για τη κουταμάρα σου.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Τιμώρησέ με, κύριε.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Έπρεπε, βέβαια, να σε
τιμωρήσω, καλά λές.—Με κάνεις γε-
λοίο.—Να κάθωμαι εγώ να σκαλίζω
της έργολαβίας των δουλικών.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Όχι, κύριε.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Λοιπόν.—Ξέρω και αυ-
τό ό σκοπός σου ήταν καλός—άλλά
στο έξής δέν θέλω να με ένοχλείς
με τέτοιες άνοησίες.—Άκούεις;—

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Άκουσα... Να σπεί-
ρωμε σήμερα τη βρώμη κύριε;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Κάμε όπως νομίζεις—
Ό επιστάτης βγαίνει—μπαίνει ή
παραμána με τη μικρή Έλγκα στο
χέρι. Έλάτε τώρα μέσα.

ΠΑΡΑΜΑΝΑ Ζητούμε τη μητέρα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Έ Η μικρή Έλγκα ευ-
χαριστιέται και με τον πατέρα.—
τη σηκώνει στα χέρια του. Έτσι! τί
έχει έδω στο χέρι;

ΜΙΚ. ΕΛΓΚΑ Μπα! μπα!

ΠΑΡΑΜΑΝΑ Σās λέει μπαμπα.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τί κρατεί στο χέρι,
παραμána;

ΠΑΡΑΜΑΝΑ Είναι ένα κουτί με χρυ-
σαφικά της κυρίας, έκλαμπρότατέ,
δέν τό δίνει.—*Μπαίνει ή Μαρίνα.*

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Δές, μητέρα, τί ώραίο

παιχνίδι πού έχει ή μικρή Έλγκα.
ΜΑΡΙΝΑ Ά! έδω πέρα είστε! κι εγώ
σās γυρεύω...

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Έ Η μικρή Έλγκα είναι
πλούσια. Να πάρτη μητέρα.—

ΜΑΡΙΝΑ Κρατάει ένα στολίδι γάμου.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *σκυθρωπός.* Δέν θά
δώσω ποτέ σε άντρα τη μικρή Έλγ-
κα—τό κουτί πέφτει απ' τά χέρια
της μικρής Έλγκας. Ό Στ. φαίδρός
Τό στολίδι του γάμου πάει! *Σηκό-
νει τό κουτί και κυττάζει μέσα, τό
σκαλίζει έξαφρα ανακαλύπτει κάτι
μέσα και τό βγάξει.* Ά! τί είν' αυτό;
ΜΑΡΙΝΑ τί βαστάς αυτού, τί είχε μέσα;
ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *κατάχλωμος* Τίποτε δέν
έχει μέσα.

ΜΑΡΙΝΑ Μά τί έχεις πάλι; *Ίίνει τό
παιδί στην παραμána πού ε'λει να
τό πάει έξω.*

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μείνε δω παραμána.
Στάσου κει με τό παιδί μη κουνη-
θείς.—*Συγκρίνει ένα μικρό πορ-
τραιτάκι πού βαστά στο άνοιχτό χέρι,
με τά χαρακτηριστικά του παιδιού.*

ΜΑΡΙΝΑ Μά τί κάνεις αυτού;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Έλα και δές. Γνω-
ρίζεις αυτή την εικόνα;

ΜΑΡΙΝΑ Όχι.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Δέν γνωρίζεις τά χα-
ρακτηριστικά αυτού του άνθρώπου.

ΜΑΡΙΝΑ Όχι γιέ μου.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Κότταξα καλά και
σύγκρινε.

ΜΑΡΙΝΑ Τί να συγκρίνω;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Της μικρής Έλγκας
τά μάτια—και αυτά τά μάτια! της
μικρής Έλγκας τά φρύδια—και αυτά
τά φρύδια! της μικρής Έλγκας τά
μαλλιά—και αυτά τά μαλλιά! τό
πηγούνη της τό στόμα της—και αυτό
τό στόμα της—και αυτό τό στόμα—
Γνωρίζεις τον άνθραπο;

ΜΑΡΙΝΑ Όχι,—ναί,—Ίσως είναι Ίσως
ό έξάδελφος Όγκίνσκι.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *σχεδόν τραυλίζον από
την ταραχή.* Αυτός είναι... λοιπόν...
τί; ό άσε με!... Θά... θά περάσει.
Ναί βέβαια ό Όγκίνσκι είναι!
Τώρα τον γνωρίζω ό έξάδελφος και

ζητιάνος και δειλός κόλακας. 'Ο σιχαμερός τιποτένιος βρωμερός σκύλος—'Άσε... άσε... νομίζω... φανάξτε το γιατρό... Θε να με πνίξουν...

ΜΑΡΙΜΑ Θεέ μου.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ κρατιέται δια της βίας μισότρελλος. Σιωπή μητέρα, σιωπή κάθισε εδώ—Πέ μου τίποτε. Πέ μου τίποτε σε παρακαλώ.—'Εσύ ξέρεις περισσότερα από μένα. Σὺ γνώριζες τὸ Σβαρόστην Λάσσην.—Τί τρέχει μ' αὐτὸν τὸν ἐξαδελφον 'Ογκίνσκι.

ΜΑΡΙΜΑ Μά ήσύχασε πρώτα—ήσύχασε.—'Η παραμύνα με τὸ παιδί είναι δώ.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τί μ' ἐνδιαφέρει τὸ παιδί; ἔξω! ἔξω! ἢ παραμύνα φεύγει με τὸ παιδί. 'Ω! μητέρα δική σου στο Θεά. Δέσε με! ὦ Χριστέ θά σφάξω τὸ παιδί μου.

ΜΑΡΙΜΑ 'Ο Θεός να σε βοηθήσει γιέ μου.—Τί έχεις; Τί σου συμβαίνει;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ ξηρὰ σκληρὰ τρέμωντας. Θάχω κανένα πυρετό καθὼς λές, ἀλλ' ἄς είναι φαίνεται πέρασε. 'Αλλά μεῖνε μητέρα—ένα πράγμα πρέπει να ξέρω πρέπει, να φτυστώ, πέ μου, για τὸν ἐξαδελφο 'Ογκίνσκι.

ΜΑΡΙΜΑ Τί να πῶ; Τὸ ξέρεις. 'Ήταν στο σπίτι τοῦ γέρω Σταρόστην.—Μεγάλωσε μαζί με τὴν 'Ελγλα—περισσότερα δὲν ξέρω.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ σηκώνεται τραβᾶ τὸ κουδοῦνι. Περισσότερα δὲν ξέρεις. 'Αλλά πρέπει να ξέρω περισσότερα! 'Όλα! Τώρα πρέπει να τὰ ξέρω ὅλα μπαίνει ὁ ἐπιστάτης. Θὰ πάω στή Βαρσοβία ὅπως εἶπα—ὁ ἐπιστάτης φεύγει, ὁ Σταρσένσκι στή μητέρα του. Χαίρε—φεύγει γρήγορα ἢ Μαρίνα τὸν κυττάζει πὸν κονιᾶ τὸ κεφάλι του.

ΕΛΓΚΑ μπαίνει ἔτοιμη γιὰ νὰ βγοῦν.

'Είμαι ἔτοιμη.—Ποῦ είναι ὁ κόμης;

ΜΑΡΙΜΑ Πάει στή Βαρσοβία παιδάκι μου.

ΕΛΓΚΑ μ' ἀπορία. Μπά! πῶς αὐτό;

ΣΚΗΝΗ Ε'.

Μιά αἴφουσα στήν ἔπαυλη. 'Η Μαρίνα κάθεται με τὸ κέντημα και με λάμπα. 'Η 'Ελγλα περπατᾶ σιγὰ ἀπάνω κάτω.

ΕΛΓΚΑ Δὲν ἐννοῶ τί κάνει στή Βαρσοβία τρεῖς μέρες τώρα.

ΜΑΡΙΜΑ Οὐτ' ἐγώ.

ΕΛΓΚΑ Καὶ να πάρει μαζί του τὸν ἐπιστάτη.

ΜΑΡΙΜΑ Ναι και αὐτὸ δὲν είναι σωστό. Οἱ χωρικοὶ ἔρχονται και ρωτοῦν γιὰ τῆς δουλειές.—Δὲν ξέρει κανεὶς τί να τοὺς πεί.—

ΕΛΓΚΑ Εἶναι και μιὰ φοβερὴ πλήξη, ξέρεις μητέρα, ἐγὼ πλήττω πολὺ εὐκολα—φοβοῦμαι τὸ βαρεμὸ σάν ἓνα μεγάλο σιχαμένο τέρας με μάτια πὸν νυστάζουν και στόμα πὸν χάσκει.—Πχοῦ.

ΜΑΡΙΜΑ 'Εγὼ δὲν αἰσθάνομαι ποτὲ βαρεμὸ παιδί μου.

ΕΛΓΚΑ Αὐτὸ δὲν τὸ ἐννοῶ.

ΜΑΡΙΜΑ Βλέπεις σε μᾶς δὲν ἦταν ἔτσι, ὅπως σε σᾶς. 'Ο πατέρας μου ἦταν αὐστηρός. Σπίτι ἔκανα πάντα ἐκεῖνο μόνο πὸν ἔπρεπε να κάμω ὄχι ἐκεῖνο πὸν ἤθελα.—Γιὰ να πιάσω ἓνα πούπουλο πὸν τοῦ πήρε ὁ ἀέρας, ἔπρεπε να σκαλώσω τρεῖς φράχτες.—'Ετσι ἢ ἡμέρα μου φαινόταν πάντα μικρὴ.—'Εσύ σπίτι σου ἔκανες ἐκεῖνο πὸν ἤθελες—Και δὲν ἤθελες τὸ περισσότερο τίποτε να κάνεις. Να γιαυτὸ ὁ βαρεμὸς.

ΕΛΓΚΑ Καὶ γιὰ ποῖο σκοπὸ ἔπρεπε κανεὶς να θέλει μητέρα.

ΜΑΡΙΜΑ Πρέπει γιὰτί πρέπει.

ΕΛΓΚΑ Αὐτὸ δὲν τὸ ἐννοῶ.—'Ανέβηκα πολλὰς φοραὶς σε ψηλὰ βουνά—Κάτι με τραβοῦσε ἀπάνω... ἤθελα να μουν πιὸ κοντὰ στὸν ἥλιο, στὸν οὐρανὸ ἢ στο καλὸ Θεὸ—ξέρω κι ἐγὼ γιὰτί; 'Αλλ' ἂν δὲν τῶθελα αὐτὸ μητέρα θάμνησκα βέβαια κάτω—Δὲν ἀνεβαίνω στο βουνὸ γιὰτί πρέπει—ἐκτὸς ἂν μέδεργνε ὁ βαρεμὸς.

ΜΑΡΙΜΑ Σεῖς οἱ Λάσση εἶστε ἄλλο σὸί πεισματάρηδες ἐλαφρόμυαλοι, ἔτοιμοι πάντα να κινδυνεύσετε ὅλα—γι' αὐτὸ κι ἐχάσατε ὅλα—

ΕΛΓΚΑ Καὶ τὰ κερδίσαμε πάλι.—

ΜΑΡΙΜΑ Σὺ ἴσως.

ΕΛΓΚΑ Βέβαια, ἐγὼ!

ΜΑΡΙΜΑ Καὶ μπορεῖς να τὰ χάσεις πάλι.

ΕΛΓΚΑ Καὶ βέβαια.—Πάνω και κάτω—ἀνήφορο και κατήφορο ἔχει ὁ δρόμος και στρουφογυρίζει.—Εἶναι καλύτερο αὐτὸ παρὰ να τὰ ζεῖς ὅλα σε ἴσια γραμμὴ ἢ και σε ὀμαλὸ κάμπο.—Τὸ θηριὸ ὁ βαρεμὸς εἶναι ἀλύγιστο σάν τὸν κροκόδειλο—δύσκολα ἀνεβαίνει κατεβαίνει τὸ λόφο—και δὲν μπορεῖ να στῦψει.

ΜΑΡΙΜΑ ἀπάνω ἀπ' τὸ κέντημα σηκώνει τὰ μάτια της. Καὶ δὲ σ' ἀρέσει καθόλου ἢ ἡρεμὴ εὐτυχία;

ΕΛΓΚΑ 'Όχι πολὺ.

ΜΑΡΙΜΑ 'Όποιος ζεῖ ἔτσι, ζεῖ σε παντοτεινὸ μεγάλο κίνδυνο.—

ΕΛΓΚΑ Αὐτὸ εἶναι ἴσια ἴσια.—Αὐτὸ μου κάνει τὴ ζωὴ ἄξια να τὴ ζῶ.—'Ο θάνατος πάει δίπλα σου, τὸν βλέπεις σχεδόν, και σε σπρώχνει ὅλο περισσότερο μες τὴ ζωὴ.—'Εδῶ κρῦο, ἐδῶ ζέστη, ἐδῶ τρέμος, κι εὐτυχία.—

ΜΑΡΙΜΑ Μὴ μιλάς ἔτσι—στο θεὸ σου! Ποιὸς θά μιλά ἔτσι γιὰ τὸ θάνατο.—

ΕΛΓΚΑ Τάχω πολὺ καλὰ μ' αὐτόν, καλύτερα ἀπ' ὅτι φαντάζεστε.—Δὲν μου χαλᾶ τὴ διάθεση οὔτε τὸ μισὸ, ἀπ'. ὅσο σᾶς.—'Όταν στεκόμουν τότε στο κρεβάτι τοῦ ἄρρωστου πατέρα μου χωρὶς ψωμί, χωρὶς χρήματα σε μιὰ τρώγλη τῆς Βαρσοβίας, τὸν κάλεσα τότε και τὸν γνώρισα.—Και ξέρεις τί μ' ἔμαθε μητέρα.—Μ' ἔμαθε να γελῶ—Μέμαθε κατὰ τρόπο ὅπως διόλου ἰδιαιτερο να γελῶ με πολλὰ σοβαρὰ πράγματα τῆς ζωῆς—ἀλλὰ κοροφέξαλα! ἀκούεις θέλω να ζήσω.—Νὰ ἔρχονταν μόνο ὁ Σταρσένσκι.—

ΜΑΡΙΜΑ Νὰ ὁ Τίμος—ὁ ἐπιστάτης μπαίνει.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ στή Μαρίνα Καλησπέρα κυρία.

ΜΑΡΙΜΑ Ποῦ εἶναι ὁ κύριός σου;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Μ' ἔστειλε μπρὸς κυρία.

Νὰ παραγγείλω κυρία.

ΜΑΡΙΜΑ Τί να παραγγείλεις πάρε ἀναπνοὴ πρώτα.—

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Θάρθει ἓνας ξένος μαζί με τὸν κύριο.—Πεινοῦν και διψοῦν.

ΜΑΡΙΜΑ Δόξα-τῶ-θεῶ, ἂν δὲν εἶναι τίποτε χειρότερο.—Πρέπει γι' αὐτὸ να τρομάξεις κανέναν ἔτσι;

ΕΛΓΚΑ Ποιὸς εἶναι ὁ ξένος;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Δὲν τὸν γνωρίζω.

ΕΛΓΚΑ Ποιὸς νᾶναι ἄραγε μητέρα;

ΜΑΡΙΜΑ Αὐτὸ σ' ἐρωτῶ ἐγώ.—Δὲν τὸ συνείθιζε αὐτὸ ποτέ.—'Αλλὰ καλῶς να ὀρίσει ὁ ξένος, ἄς εἶναι εὐθυμος.—'Ας μᾶς εὐθυμήσει τις ὤρες μᾶς ὅλων μᾶς.—'Ο ἐπιστάτης φεύγει.

ΜΑΡΙΜΑ 'Ακούω ἀμάξι—ἔφθασαν κι' ὅλας.—Καταλαβαίνω τὸν γιὸ ἀπ' τὸ βῆμα του.

ΕΛΓΚΑ χλωμιάζει Τὸ βῆμα τοῦ γιοῦ καταλαβαίνεις;

ΜΑΡΙΜΑ Πήγαινε να τὸν προῦπαντήσεις και μένω γώ.

ΕΛΓΚΑ 'Όχι μητερούλα πήγαινε—ἢ Μαρίνα βγαίνει ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος μπαίνει ἢ Δώρα βιαστικὴ.

ΔΩΡΑ με κρυφὴ χαρὰ. Κυρία, ποιὸς ἔρχεται; ποιὸς ἀνεβαίνει τὴ σκάλα μαζί με τὸν ἐκλαμπρότατο κύριο κόμητα;

ΕΛΓΚΑ Σιωπὴ! Ξέρω.

'Η φωνὴ τοῦ Σταρσένσκι ἀπὸ τὴ σκάλα. 'Ελγλα περιστερούλα μου.

ΕΛΓΚΑ Φύγε! να μὴ σε δεῖ ἐδῶ ἢ Δώρα φεύγει.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ μπαίνει ἀλλαγμένος ἀπὸ πιοτὸ και πάσος ἐρεῖσιονμένος.

Καλησπέρα, περιστερούλα μου.—

ΕΛΓΚΑ 'Αργήσες πολὺ.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ναι ἀλλὰ μὴ με μαλώσεις τώρα—σοῦφερα κάττι.—

ΕΛΓΚΑ Τί μούφερες.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μάντεψε.—

ΕΛΓΚΑ Μεταξωτὰ πουκάμισα πὸν σ' εἶχα παρακαλέσει.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Ναί! Ναί, μεταξωτά
πουκάμισα είναι κάτω στ' άμάξι.—
Διάλεξε τ' ακριβώτερα.—'Αλλά και
άλλο άκόμη.—Μάντεψε!

ΕΛΓΚΑ Δέν σέ παρακάλεσα γι' άλλο.
—Δέν ξέρω.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Τόν εξάδελφο 'Ογκίν-
σκι σουφερα!

ΕΛΓΚΑ *γελᾷ σάν νά μὴ πιστεύει τοῦ
εἶνει ἕνα μπατσάκι.* "Αχ! τρελλός
πού εἶσαι.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Δέν χαίρεσαι;

ΕΛΓΚΑ Γιατί νά χαρῶ; Για τόν εξά-
δελφο 'Ογκίνσκι νά χαρῶ;

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Για τόν εξάδελφο 'Ογ-
κίνσκι.

ΕΛΓΚΑ Δέν σουπα τήν ιδέα μου; άλ-
λά μιὰ πού ἤλθε ἐκτός ἂν λές ἀσ-
τεία τί νά γείνει; "Η εἶναι δῶ ἢ δέν
εἶναι δέν μπορῶ νά τ' ἀλλάξω.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ "Ερπα, ἀγαπητὲ ἐξά-
δελφε! Μὴ σέρνεσαι στοὺς τοίχους.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ *μπαίνει* Καί πότε τῶ-
καμά αὐτό; Σᾶς ἀρέσει νά λέτε
ἀστεία ἐκλαμπρότατε! Δουλος σας
εὐγενεστάτη κόρησα—

ΕΛΓΚΑ Καλησπέρα, ἐξάδελφε—

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Συγγνώμην κύριε 'Ογ-
κίνσκι—Δέν ξέρω πῶς μοῦ ἤλθε—

"Εδῶ ὁ πύργος μας εἶναι παμπάλαιος
—Καί μάλιστα οἱ τοῖχοι τῆς σκάλας
εἶναι πάντα ὑγροί, μουχλιασμένοι
καί φαρμακεροί—Θά λυπόμουν γιά
τὸ νέο ἀκριβὸ ἐπανοφῶρι σας—'Ε-
λάτε, καθήστε, εἶστε ξένος καί φίλος
μου! Πῶς πέρασα περιστερούλα μου
ὄταν ἔλειπα;—Μ' ἀποζητήσα; Μὲ
ἀποζητᾷ κύριε 'Ογκίνσκι.—Σάν τὸ
παιδί τὸ σπουργίτη μέχει δεμένο
ἀπὸ τὸ πόδι—'Αρκεῖ νά πάω μισὸ
βέροστιο ἔξω στὰ χωράφια καί μὲ
ἀποζητᾷ—Δέν εἶναι ἔτσι περιστε-
ράκι μου;

ΕΛΓΚΑ Λές ἀνοησίες, Σταρσένσκι.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ "Ετσι; λέω ἀνοησίες;

Πιθανόν—Τὸ ρίξαμε λίγο ἔξω στὴ
Βαρσοβία οἱ δυὸ μας. Δέν εἶναι ἔτσι
'Ογκίνσκι; 'Αλλά γενήκαμε φίλοι.
ΕΛΓΚΑ "Ακου, καυμένε, δέν πρέπει
ἀπόψε νά πιεῖς ἄλλο κρασί.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Γιατί ὄχι;

ΕΛΓΚΑ Δέν πρέπει νά πιεῖς ἄλλο
ἄκου με.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ *ἀγκαλιάζει τὴν "Ελγκα*
Δέν εἶναι ὠραία 'Ογκίνσκι.

ΕΛΓΚΑ "Ασε με—

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Δέν εἶναι τὸ στόμα τὸ
γλυκὸ καί τρυφερό, σάν τὸ στόμα
ἀπὸ βυζανιάρικο παιδί...

ΕΛΓΚΑ Νά μ' ἀφήσεις—

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Καί ἀγνό πού δέν ἀπο-
κόπηκε ἀκόμη ἀπὸ τὸ στήθος τῆς
μάννας του;... Εἶναι ἕνα ἐπικίν-
δυνο στόμα! Δές τὸ χαριτωμένο

σπασμὸ γύρω στὸ ἐπικίνδυνο στόμα
'Ογκίνσκι! Γύρισε στὴν Πολωνία

καί Ρωσία ὅλους τοὺς τόπους, τίς
στέπες καί τὰ δάση τῆς 'Ασίας δὲ

θαῦρες ἄλλο στόμα σάν αὐτὸ καί
τόσο συγκινητικό.

ΕΛΓΚΑ "Ασε με τώρα! Συχώρα τον
ἐξάδελφε!—Εἶσαι μεθυσομένο *βγαί-
νει.*

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Δέν εἶστε καλὸς μὲ τὴ
γυναίκα σας.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ "Οχι.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ "Επρεπε νά εἶστε καλύ-
τερος μὲ τὴ γυναίκα σας.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ "Επρεπε νά σωφρο-
νήσω τὴ γυναίκα μου μὲ τὸ κα-
μτσάκι,—

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Χμ! 'γιατί ἤρθα; "Εχω
ἀκούσει πολλὰ γιά σᾶς. Κάποτε μοῦ
παν γιά σᾶς καί τ' ἀδέλφια τῆς
'Ελγκας. "Εγὼ σᾶς εἶχα γιά εὐγενή.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Δέν μὲ ρωτᾶτε γιὰτί
σᾶς εἶχα γώ; καί τί εἶστε σεις;

Δέν τὸ ξέρω.—

ΟΓΚΙΝΣΚΙ "Αφήστε τα αὐτὰ κύριε
Σταρσένσκι.—"Εκανα πολὺ ἄσχημα
πού σᾶς ἀκολούθησα.—Τί γυρεύω
ἐγὼ ἐδῶ; "Εγὼ ποτὲ μου δέν ἀγά-
πησα τὸν κόσμο.—Τί μὲ τραβάς ἔξω
ἀπὸ τὴν ἀφάνειά μου; Λοιπὸν ἔχε
γιά τὸ τώρα.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ "Οχι, κύριε 'Ογκίνσκι,
δέν σᾶς ἀφήνω.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Τί θέλεις ἀπὸ μέ;

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Τὴ φίλα σου θέλω.—

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Δέν εἶναι ἀλήθεια.—

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Μὰ τὸ θεό.—Κάθησε
φίλε.—Πιὲ αὐτὸ τὸ κρασί εἶναι ἐ-
ξαισιο. Τώρα δέν εἶμαι πιά ὁ ἴδιος.

Συχώρα με.—Συχώρα με ἂν δέν ἐφέρ-
θηκα καλά. Πιὲ καί συχώρα.—

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Δέν ἔχω νά συχωρέσω
τίποτε κύριε.—

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Λοιπὸν πές μου ἕνα.
Πιὲ καί πέ μου ἕνα.—Γνώριζες τὴν

"Ελγκα ἀπὸ μικρῆς;

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ναί.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Παίζατε μαζί ὡς παι-
διά;

ΟΓΚΙΝΣΚΙ "Επαιξε μαζί μου.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Σ' ἀγαποῦσε;

ΟΓΚΙΝΣΚΙ "Ισοῦς.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Τὴν ἀγαποῦσα.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ "Εγὼ ὄχι, γιὰτί δέν ἦταν
ἀξιαγάπητη.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Σὺ δέν ἀγαποῦσες τὴν
'Ελγκα;

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Λέω τὴν ἀλήθεια.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Δέν ἦταν ὠραία;

ΟΓΚΙΝΣΚΙ "Οχι κύριε.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Λές ψέμμα κύριε—"Ο
'Ογκίνσκι σηκώνεται Μεῖνε κάθησε.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Σώνει.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ "Η "Ελγκα εἶναι ὠ-
ραία.—Πές πῶς εἶναι ὠραία.—

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Σώνει.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Μπορούσα νά σέ σκό-
τωνά—καί νά σέ φιλήσω ἂν δέν πεις
ψέμμα.—Δός μου τὸ χέρι ἀδελφὲ—

δός μου τὸ χέρι.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Γιατί;

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Σὲ εἶπα ψεύτη.—Συγ-
γνώμην.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ "Ολοι λέμε ψέμματα.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Λοιπὸν εἶπες ψέμμα
τώρα;

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Δέν λέω αὐτό.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Πρόσεχε—ἢ ἔχε εὐ-
σπλαγία, ἀφήνει τὸ κεφάλι του νά
πέσει στὸ τραπέζι καί ροχαλίζει.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ *σηκώνεται μὲ ἄγρια ψυ-
χρότητα.* Τί σᾶς ὠφελεῖ ἡ εὐσπλα-
γνία ἐκλαμπρότατε; Εὐσπλαγνία θά
πεῖ δεκαπλάσιος πόνος—'Εγὼ αἰσ-
θάνθηκα τὸ δεκαπλάσιο πόνος—"Αν
ὁ θεὸς ἔδειχνε εὐσπλαγνία γιά ἕναν

ἄνδρα πού νικήθηκε, δέν θά ἦταν
θεὸς τῆς καλωσύνης.

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ *παίρνει ἑῶρος, μὲ εὐ-
ναμη* Δέν τὴν ζητῶ.

ΕΛΓΚΑ *γυρνᾷ πλούσια ντυμένη.* "Ε-
λαφρά "Ηρθεσ πάλι στὸν ἑαυτὸ σου
φίλε;

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Νομίζω ναί.—Κάθησε
καί μίλα μαζί μας.

ΕΛΓΚΑ Καλά. Τὸ τραπέζι ἐτοιμάζε-
ται, σὲ λίγο θά μᾶς ποῦν. Τί κρασί
ἔχετε;

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Δοκίμασε.

ΕΛΓΚΑ Πῶς πέρασα 'Ογκίνσκι, ἀφ'
ὄτου δέν ἰδωθήκαμε;

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ *γρήγορα* Πόσον καιρὸ
δέν ἰδωθήκατε;

ΕΛΓΚΑ *σὸν "Ογκίνσκι* Πέ, πόσο;

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Δέν μετρῶ τίς μέρες.—
"Ερχονται καί φεύγουν, ἀδιαφορῶ.

ΕΛΓΚΑ Συχαμένε δέν ἐπεθύμησες κα-
θόλου τὴν παλιὰ συντροφιά σου;

Θυμᾶσαι ἀκόμη 'Ογκίνσκι;—"Εγὼ
ἔτρεχα γρηγορότερα ἀπὸ σᾶς.—Πη-
δοῦσα μακρότερα ἀπὸ σᾶς.—Στοὺς
πολέμους σας, σᾶς ὠδηγοῦσα ἐγὼ.—

"Εγὼ ἤμουν ἡ ἀρχηγίνα σας.—Σεῖς
τ' ἀγόρια μ' ἀκολουθοῦσατε καί
κάνατε ὅτι ἤθελα γώ.—"Ω! τί ὠραία
πού ἦταν.—

ΟΓΚΙΝΣΚΙ *ἀνόρθωτα* Σᾶς παρακαλῶ
ἀφήστε με.—Δέν μπορῶ νά γελάσω
καί νάμαι εὐθυμῶς.—

ΣΤΑΡΞΕΝΣΚΙ Τί πειράζει; Κι ἐγὼ
δέν μπορῶ.—Τὸ κάνει αὐτὴ γιά μᾶς.

—"Ακοῦστε νά σᾶς πῶ τὸ ὄνειρο
πού εἶδα.—Εἶδα στὸν ὕπνο μου μιὰ
νέα γυναίκα. "Ετσι εἶναι—ναί.—
'Η γυναίκα ἦταν γυμνὴ καί χόρευε
ὅλη νύχτα... χόρευε, χόρευε, χόρευε
σὲ τρόπο πού μοῦκανε λύπη μπρο-
στά μου.—Καί τώρα πρόσεχε—ἀπάνω
σὲ τί χόρευε ἡ γυναίκα; Φανταστῆτε
τὴ σελήνη λευκὴ σάν τὸν ἀσβέ-
στη!—Καί ἡ ἀσβεστένια αὐτὴ σελήνη
χλωμὴ σάν φάντασμα ἀπὸ φρίκη
φεγγοβολοῦσε ἀπάνω σὲ μιὰ μεγάλη
σὲ μιὰ ἀπέραντη ὄρεινὴ χώρα.—Σ'
αὐτὴ δὲ τὴν ἀπέραντη τὴ χώρα—
ἦταν σάν μιὰ πεθαμένη θάλασσα—

δὲν φύτρωνε τίποτε, οὔτε χόρτο οὔτε δέντρο, οὔτε θάμνο.—Καὶ μοῦ φαινόταν στὸ ὄνειρο τὰ βουνὰ σὰν πύργοι, καὶ οἱ κοιλάδες τῆς πάλι ἦταν γεμάτες ἀπὸ κόκκαλα καὶ κρασιὰ πεθαμένων ἀνθρώπων.—'Απάνω σ' αὐτὰ χόρευε ἡ γυναῖκα.

ΕΛΓΚΑ Οὐ!—παράξενα ὄνειρα! ἔχεις—Παῦσε ἀνατριχιάζω.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ἀλλὰ τὸ ὄνειρο ἀκόμη δὲν τελείωσε κύριε.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τελείωσε τὸ λοιπὸν σύ.—

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Δὲν μπορῶ νὰ διηγηθῶ.
ΕΛΓΚΑ Σὲ παρακαλῶ κι ἐγὼ σὲ παρακαλῶ, κάμε το.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Καλὰ λοιπὸν ἀκούστε.—
Εἶδα καὶ γὼ σὰν καὶ σένα τῆ γυναῖκα ποὺ χορεύει ἀπάνω στὰ κρασιὰ ἦταν ὡραία...

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ὁραία σὰν τὴν Ἔλγκα.—

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ἦταν ὡραία—καὶ ἦταν γυμνή...

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Καὶ τὸ σῶμα τῆς ἦταν σὰν τῆς Ἔλγκας τὸ σῶμα;

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ἀλλὰ τὸ πιὸ περίεργο ἦταν τὰ μάτια τῆς.—'Απ' αὐτὰ ἔβγαίνε κάπου—κάπου μὴ λάμπη ποὺ σκοτείνιαζε τὴ σελήνη.—'Απ' αὐτὰ κατόπιν ἔβγαίνε ὁ θάνατος κι ἠνύχτα.—Εἶχε μάτια...

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Σὰν τῆς Ἔλγκας τὰ μάτια.

ΕΛΓΚΑ Μὰ παῦσε πιά.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ποῦ μποροῦσαν νὰ κάνουν τίς κοιλάδες καὶ τὰ βουνὰ νὰ πρασινίσουν.—'Εννοῶ τὰ μάτια ποὺ εἶπα.—'Εκανε τὰ νερὰ νὰ τρέχουν, τὰ δέντρα νὰ μοσκοβολοῦν.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ναί, ἔτσι ἦταν.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Καὶ πάλι τὸ ἴδιο βλέμμα ποὺ χύνονταν σὰν φαρμάκι στὴν καρδιά.

ΕΛΓΚΑ σηκόνεται βγαίνει σιγανὰ. Παγόνω μαυτὲς τίς ἱστορίες. Καλὴ νύχτα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Κύριε Ὁγκίνσκι, νομίζω, πρέπει κ' ἐμεῖς πιά νὰ τελειώσωμεν.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ναί. Σήμερα, εἴτε αὔριο, ἀδιάφορο!

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Νομίζω σήμερα! Καλὴ νύχτα λοιπόν.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Καλὴ νύχτα!

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Δὲν θὲ δεῖς πιά τὸν

ἥλιο τῆς αὐριανῆς ἡμέρας, Ὁγκίνσκι.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Οὔτε σύ, κύριε.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Πιθανόν. Ἀλλὰ θὰ πεθάνεις ντροπιασμένο θάνατο.

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Σὺ ζεῖς ντροπιασμένη ζωή.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μπορεῖ... Δὲν θέλω νὰ σὲ δικάσω μὲ μιά ὑποψία μου...

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ἐννοια σου.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Κοιμήθηκε στὴν ἀγκαλιά σου;

ΟΓΚΙΝΣΚΙ Ἐξῆσα!

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἐμπρός!...

Κάντε τὸ ἔργο σας!

ΔΩΡΑ Κυρία! κυρία! κυρία Ἐλγκα!

ΕΛΓΚΑ Δώρα, τί φωνάζεις ἔτσι!

ΔΩΡΑ Καλὰ κυρία Ἐλγκα ποὺ σὰς βρίσκω.

ΕΛΓΚΑ Γιατί;

ΔΩΡΑ Πίσω στὸν κῆπο, ὅπου ὁ παλιὸς πύργος... δέτε, ἔχει φῶς.

ΕΛΓΚΑ Κ' ὕστερα;

ΔΩΡΑ Ἀνθρώποι περπατοῦν μὲ κλεφτοφάναρα.

ΕΛΓΚΑ Τί κάνουν ἐκεῖ;

ΔΩΡΑ Ἀνθρώποι ὀπλισμένοι.

ΕΛΓΚΑ Φύγε, ὄνειρεύεσαι φαίνεται ὁ Σταρσένσκι.

ΕΛΓΚΑ Κύριε Σταρσένσκι, τί σημαίνουν αὐτά.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Τίποτε δὲν σημαίνουν.

ΕΛΓΚΑ Λοιπὸν καλὴ νύχτα καὶ αὔριο περισσότερα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Δὲν μπορεῖς τώρα νὰ κοιμηθεῖς Ἐλγκα. Θὰ φορέσεις τὸ πανοφόρι σου καὶ θ' ἀρθεῖς μαζί μου.

ΕΛΓΚΑ Πνίγηκες στὴ βλακία κύριε.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἐχω πνιγεῖ στὴν βλακία καλὸ κι αὐτό.—Δώρα φύγε.—

Βρῆς τὸν ἐπιστάτη καὶ ρῶτα αὐτό.—

Ἐκαμες τὴ διαταγὴ τοῦ κυρίου; καὶ φέρε μου ἀπάντηση—ἢ Δώρα φεύγει. Ἐλγκα σήκω καὶ ἀκολούθησέ με.—

ΕΛΓΚΑ αὐτὸ δὲν θὰ τὸ κάμω—δὲν σὲ ἀκολουθῶ—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Δὲν θέλεις;—

ΕΛΓΚΑ Ὁχι—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Λοιπὸν μείνε καὶ πέ μου ἕνα.—

ΕΛΓΚΑ Τρελλάθηκες, δὲν ξέρω ἀπὸ τί.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἴσως ἀπὸ σέ!

ΕΛΓΚΑ τότε ἄσε με ἐλεύθερη καὶ κράτα τὰ ὑπάρχοντά σου Σταρσένσκι—

Πολὺ καλύτερα νὰ ζεῖ κανένας σὲ φτώχεια καὶ ἀθλιότητα παρὰ ἔτσι.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Νὰ κρατήσω τὰ ὑπάρχοντά μου; Τί μ' ἀφήνεις;

ΕΛΓΚΑ Ὅσα θέλεις—Μὲ βαρέθηκες—Τὸ αἰσθάνομαι ἄσε με λοιπὸν νὰ φύγω.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Νὰ πᾶς στὸν ἐξάδελφο Ὁγκίνσκι—

ΕΛΓΚΑ Τί εἶν' αὐτὰ ποὺ λές;

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Στὸν ἐξάδελφο Ὁγκίνσκι θὰ πῆγαινες.

ΕΛΓΚΑ Τέλο; πάντων—ποῦ θὰ πῆγαινα αὐτὸς εἶναι δικός μου λογαριασμός.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἄν μπορεῖς, ἀρνήσου—Ἄκου καὶ πέ μου—Ἦσουν ἀρραβωνιασμένη μὲ τὸν Ὁγκίνσκι ὅταν μὲ γνώρισες.

ΕΛΓΚΑ Λοιπὸν ἄκου τώρα καὶ σύ. Βαρέθηκα.—Ἄν ὁ Ὁγκίνσκι σοῦ τᾶπε αὐτὰ στὸ μεθύσι, ἄς εἶναι.—Εἶμασταν παιδιὰ αὐτὸς κ' ἐγώ.—Ἐσένα ὁμως σοῦ λέω εἶμαστε παρὰ πολὺ μεγάλοι γιὰ νᾶμαστε παιδιὰ.—Μὴ μὲ βασανίζεις μὲ πράγματα ποὺ πέρασαν. Μὴ μὲ βασανίζεις μὲ τὸν ἐξάδελφο Ὁγκίνσκι.—Ἦ ἄσε με νὰ φύγω.—

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Λοιπὸν δὲν ἀγαπᾶς πιά τὸν Ὁγκίνσκι,—Πέμου μόνον αὐτό—Τώρα πιά δὲν τὸν ἀγαπᾶς;

ΕΛΓΚΑ Θὰ πῆγαινα μαζί σου; Θὰ γινόμεναι γυναῖκα σου; Δὲν εὐχαριστιοῦμαι πάντα στὸν κόσμον τὸ δικό σου;—Τὸν κόσμον ποὺ πέρασε κανεῖς τὰ παιδικὰ του χρόνια, ἐκεῖνον τὸν κόσμον ἀγαπᾶ κανεῖς.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἐκεῖ βλέπει καὶ τὸν παράδεισο ἴσως.

ΕΛΓΚΑ Καὶ αὐτὸ ἀκόμη! Τέλος πάντων ἔγιναι γυναῖκα σου. Τί ἄλλο; ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μὰ μὲ ἀγαπᾶς ἐμένα; ΕΛΓΚΑ Ὁχι,—τώρα δὲν σ' ἀγαπῶ.—Ἐπειδὴ μὲ βασανίζεις καὶ μὲ τυραννεῖς δὲ σ' ἀγαπῶ.—Ἄλλη μιὰ φορὰ πῆγα μαζί σου εὐχαριστημένη. Εὐτυχισμένη κι εὐχαριστημένη ἦμουν μαζί σου.—Καὶ ὅπου μπορῶ νὰ εἶμαι εὐτυχισμένη καὶ εὐχαριστημένη ἐκεῖ καὶ ἀγαπῶ.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Λοιπὸν ἔλα.

ΕΛΓΚΑ Ποῦ νὰ πάω τώρα μαζί σου; Ἐδῶ θὰ μείνω.—Ἐἴτε θὰ πάω μόνη.

Ἄρρωστος εἶσαι καὶ πρέπει νὰ πᾶς στὸν γιατρό. Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια φοβοῦμαι.—φοβοῦμαι τώρα νὰ πάω μαζί σου.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Πέ λοιπὸν αὐτό. Δὲν ἀγαπᾶς πιά τὸν Ὁγκίνσκι;

ΕΛΓΚΑ Σοῦ λένε ὄχι.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Νεκρὸς ἢ ζωντανὸς σοῦ εἶναι τὸ ἴδιο;

ΕΛΓΚΑ Δὲν ζεῖ γιὰ μένα! δὲν πεθαίνει γιὰ μένα.

ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Λοιπὸν ἔλα. Τὴν ἀρπάζει μὲ δύναμη ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν τραβᾷ μαζί του.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

Μετατροπὴ—Τὸ ἰωμάτιο τῆς Δ' σκηνῆς στὸν ἀπομονωμένο πύργο.— Δεξιὰ κι ἀριστερὰ μπροστὰ στὸ σκεπασμένο κρεβάτι ψηλὰ χρυσοῦ καντηλιέρα καὶ ἀναμμένα κεριὰ.—Νύχτα—Φεγγάρι—ὁ ἐπιστάτης μπρὸς στὸ κρεβάτι μὲ ἕνα μικρὸ γυμνὸ σπαῖ.— ΔΩΡΑ μπαίνει Τί νύχτα εἶναι αὐτή—Ἐδῶ εἶσαι Τίμο;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ναί, τί θέλεις;

ΔΩΡΑ Ὁ κύριος μας μὲ στέλνει.—Ἐκαμες τὴ διαταγὴ τοῦ κυρίου μούπε νὰ σὲ ρωτήσω.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Νομίζω ναί.—Πῆγαινε καὶ πέ στὸν κύριο.—Ὁ πεθαμένος λύκος δὲν τρώει ζωντανὸ πρόβατο.—Ἄλλη δουλιὰ δὲν ἔχεις ἐδῶ.—Τί περιμένεις!

ΔΩΡΑ τρέμει Ἐπιστάτη, τί ἔχεις κατὰ νοῦ;

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ρώτα τὸν κύριο.
 ΔΩΡΑ Ἀνατριχιάζω ὅταν σὲ κυττάξω
 δὲν ξέρω γιατί.
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ναί, ἔχεις λόγο ν' ἀνα-
 τριχιάζεις.
 ΔΩΡΑ Ἐγώ ;
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ναί ἐσύ.
 ΔΩΡΑ Τί ἔκαμα ;
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Πόρνη τὸ ξέρεις !
 ΔΩΡΑ Τίμο, λυπήσου με δὲν τὸ ξέρω.
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Λυπηθήκατε σεις τὸν
 κύριο μου ;
 ΔΩΡΑ Τὸν κύριο σου Τίμο ;
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Πῶς τὸν κάνεται ἐτσι ;
 πλούσιος νέος καὶ ἀγαθὸς πρὶν ἀπὸ
 λίγες μέρες, εἶναι σήμερα γέρος
 φτωχὸς καὶ γεμάτος μίσος.—
 ΔΩΡΑ Κι ἐγώ ; φταίω ; ἐγώ ;
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ—Ὅχι βέβαια ἐσύ μόνη
 —Σὺ καὶ ὅλη ἡφάρα.—Μισῶ τοὺς
 Λάσσην, ἔχουν κατάρρα.
 ΔΩΡΑ Τί μπαίνω γὼ μὲ τοὺς Λάσσην ;
 —Τὴν κυρία μου ἐδούλεψα, τίποτε
 ἄλλο.—
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Δὲν εἶναι κυρία.—Εἶναι
 πόρνη σὰν καὶ σένα.
 ΔΩΡΑ Δὲν εἶναι ἀλήθεια—ὁ κόσμος
 λέει ψέμματα ἂν τὰ λέει αὐτὰ—εἶστε
 ἀποτυφλωμένος—δὲν εἶναι ἀλήθεια !
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Τὸ ξέρουμε.—Δὲν εἶναι
 κυρία—ὄχι.—Εἶναι διάβολος.—Ἦ-
 ταν πόρνη ὅταν τὴν βρῆκε τὴ ζητιά-
 να στοὺς δρόμους τῆς Βαρσοβίας.—
 Ἐνα ζωῆριο πού τὸ σήκωσε καὶ τῶ-
 φερε στο σπίτι.—Ἐγὼ καὶ ἡ κυρία
 Μαρίνα τὸ ξέραμε.—Ἐχῶσε τὰ χέρια
 στὶς τσέπες του. Τ' ἀδέρφια τῆς κά-
 ναν τὸ ἴδιο.—Ἐνας βρυνκόλακας εἶ-
 ναι καὶ τοῦ ρούφηξε τὸ στήθος—τό-
 ρα φύγε, ἐρχονται σῶσε τὴ ζωὴ σου
 —ἡ Δώρα φεύγει—ἔρχεται ὁ Σταρ-
 σένσκι στὴ θύρα.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *μιλεῖ πρὸς τὰ ἔξω.*
 Δὲν εἶναι τίποτε.—Ἐλα ἐπάνω—
 Πρόκειται γιὰ μιὰ ἀσημαντὴ ὑπόθεσι
 τὸ ὁμολογῶ, μὰ ἔλα ἐπάνω.
 Τῆς Ἐλγκας ἡ φωνὴ Δὲν προχωρῶ
 ἄλλο.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Πίσω δὲν μπορεῖς ; Εἶ-
 ναι ὀπλισμένοι στὴ θύρα—δὲν μπο-

ρεῖς πίσω.—Ἐκθέτεις τὴ ζωὴ σου
 ἂν πᾶς πίσω χωρὶς ἐμένα.—Ἐλα
 ἐπάνω χωρὶς φόβο.—Φοβάσαι ;
 ΕΛΓΚΑ *μπαίνει μὲ τὸ ἐπανοφόρ'*
στερεά Ὅχι.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Κάνει κρῦο ἐκεῖ κάτω.
 Ἔτσι δά.—Ἐδῶ εἶναι πιὸ ζέστη—
 εἶδες—Ἐκανε φοβερὴ παγωνιά τὴ
 νύχτα Πατούσαμε ἐπάνω σ' ἕνα
 ἄσπρο τάπητα ἀπὸ ἀνθούς σῶλο τὸν
 κῆπο—ἀπ' τὸ σπίτι ὡς ἐδῶ—Πῆγες
 ποτὲ τὸν δρόμο αὐτό ;
 ΕΛΓΚΑ *στὸν Τίμο* Ποιὸς εἶσαι σύ ;
 Ποιὸς εἶναι αὐτὸς πού στέκει ἐδῶ ;
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἐλα νὰ σοῦ πάρω τὸ
 ἐπανοφόρι—ὁ γέρω Τίμος εἶναι.—
 Κάθησε.—Ναί εἶναι πολὺ πληκτικὸ
 αὐτὸ τὸ δωμάτιο, τὸ ἐννοῶ. Καθέ-
 νας πού θὰ μπεῖ γιὰ πρώτη φορὰ θὰ
 αἰσθανθῆ πλήξη, εἶναι σὰν νὰ κατοι-
 κοῦσαν ἐδῶ ἀπ' τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου
 μόνο στοιχιά. Δὲν ἦσουν καμμιά
 φορὰ ἐπάνω δῶ ;
 ΕΛΓΚΑ Ἐέρεις πῶς ἦμον ἐδῶ ἀπά-
 νω, τί μ' ἐρωτᾷς ;
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Δὲν τῶξερα.—Πόσες
 φορὲς ἦρθες στο καταραμένο αὐτὸ
 μέρος ;
 ΕΛΓΚΑ *σκυζωπά καὶ μὲ πείσμα.*
 Πολλὲς φορὲς.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἐέρεις καὶ τί ἔχει πίσω
 ἀπ' αὐτὸ τὸ παραπέτασμα.
 ΕΛΓΚΑ Ἀφοῦ ἦμουνα ἐδῶ ξέρω καὶ
 τί ἔχει πίσω ἀπ' αὐτὸ τὸ παραπέ-
 τασμα.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Πέ μου λοιπὸν καθα-
 ρὰ τί εἶναι.—Ἐχῶ τὸ λόγο μου πού
 ρωτῶ καὶ περιμένω ἀπάντησι.—Νο-
 μίζεις πῶς εἶναι ἕνα κρεββάτι πίσω
 ἀπ' αὐτὸ τὸ παραπέτασμα ;
 ΕΛΓΚΑ Λοιπὸν τί ἄλλο ;
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Εἶναι κάτι πετισσότε-
 ρο.—Ἐέρεις τὸ μῦθο πού λένε στὶς
 καλύβεις τοῦ κολλίγου στοὺς πύργους ;
 γύρω μας καὶ στο δρόμο ἀπ' τὸ πα-
 λιὸ δωμάτιο καὶ τὴν κλίνη ;
 ΕΛΓΚΑ Δὲν τὸ ξέρω καὶ δὲ θέλω νὰ
 τὸ ξέρω.—Ἀρκεῖ—φεύγω.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μὴν ἐκτεθεῖς στον κίν-
 δυνο ξέρεις ! Καὶ μείνε.—Ὁ Τίμος

θὰ σοῦ πεῖ τὸ μῦθο—ὁ γέρος τὸν ξέ-
 ρει.
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ *διαβάζει βραδέως καὶ*
ἐννατὰ μιὰ περιγραμμή. Ζοῦσε στὰ
 παλιὰ χρόνια ἕνας πιστὸς ἄντρας
 καὶ πλούσιος κόμης. Ζοῦσε μονά-
 χος του καὶ εἰρηνικὰ μὲ τὴν τιμημένη
 μητέρα του.—Ἐπὶ τέλους ἔδωσε τὴν
 καρδιά του σὲ μιὰ γυναίκα...
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Καὶ κάματε ὅλα ὅπως
 τὰ διατάξα ;
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ὅλα ἀκριβέστατα.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ὅστε δὲν ἀπέμεινε
 πιά καὶ τὸ ἔσχατο ;
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ὅχι—ὅλα ἔγειναν δὲν
 μένει τίποτε.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Διηγῆσου παρακάτω
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ἄλλ' αὐτὴ ἦταν ἕνας
 λάκκος ἀπὸ φείδια καὶ ὄχι γυναίκα.
 Γελοῦσε καὶ ἀπατοῦσε αὐτὸν πού
 ἦταν τίμιος καὶ ἄδολος. Τὸν ἀτίμασε
 καὶ τὸν ντρόπισσε.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Πού τῶκαμε αὐτό ;
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ *δειχνεὶ τὸ κρεββάτι.*
 Ἐδῶ κόμη Σταρσένσκι.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Σ' αὐτὸ τὸ κρεββάτι λές ;
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ναί.
 ΕΛΓΚΑ Τρελλοὶ εἴσατε ! βοήθεια !
 βοήθεια—στριμώχεται *στον τοῖχο.*
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ ἦσυχος Κυρία Ἐλγκα
 ἦσυχασε, δὲν θὰ πάθεις τίποτε.—
 Ἄναψτε τὰ φῶτα.
 ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ Ναί, κύριε ἀμέσως. ἀνά-
 φτει τὰ κεριά *στὰ καντηλιέρια.*
 ΕΛΓΚΑ *σὰν τρελλὴ κυττάζει στὰ*
φῶτα Δώρα—Ὅγκίνσκι ! Αἰσθάνο-
 μαί ἕνα πλάκωμα ! Δὲν θέλω νὰ
 ὄνειρεύομαι ἕντινα Δώρα ! τὸ πα-
 ραπέτασμα εἶναι μαῦρο ! Γιατί δὲν
 με ξυπνᾷς αὐτὸ τὸ ὄνειρο μὲ τὰ καν-
 τηλιέρια τῶχω δεῖ καὶ ἄλλη φορὰ !
 Γιατί δὲν με ξυπνᾷς ; δὲ θέλω νὰ
 ὄνειρεύομαι.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Σῶπα κυρία σῶπα, σὺ
 δὲν θὰ πάθεις τίποτε ! Καὶ δὲν ὄ-
 νειρεύεσαι κυρία, ἀλλὰ εἶσαι ξυπνή.
 Ἄλλὰ μὴ πείς ψέμμα στὴ φοβερὴ
 αὐτὴ ὥρα ! Εἶσαι γεμάτη κηλίδες—
 δὲν εἶσαι καθαρή.—Καὶ ὅμως δὲν
 ἀγαπᾷς πιά τὸν Ὅγκίνσκι.—Πέ μιὰ
 λέξη.
 ΕΛΓΚΑ *κλαίοντας μὲ τρομερὸ φόβο*
 εἶπα, μὰ δὲ μὲ πιστεύεις.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Μὰ τὴν ἀγάπη τοῦ θεοῦ
 ἂν εἶναι ἀλήθεια—τότε μούσαι κα-
 θαρή.—Τότε ἔλα σῶσε με—κι ἂς
 εἶσαι ἡ γυναίκα μου. Σ' αὐτὴ τὴν
 στιγμή κάνει ὁ Σταρσένσκι ἕνα

νεῦμα, ἀνοίγει τὸ παραπέτασμα καὶ
τὸ κρεββάτι φαίνεται ὁ Ὅγκίνσκι
πνιγμένος. Ἡ Ἐλγκα πού ἦταν
ἐτοιμὴ νὰ ἀκολουθήσει τὸ Σταρ-
σένσκι, μένει κόκκαλο, εἶναι σὰν νὰ
μὴν ἔχει βέληση καὶ νὰ τὴν τραβᾷ
ὁ περὶ ἀμένος κοντὰ του. Μὲ βαρὺ
βογκητὸ ρίχνεται ἀπάνω στο πτώμα.
Ἦστερα ἀπὸ σιωπὴ ἀρχίζει ὁ Σταρ-
σένσκι μὲ ἀλλαγμένη, συγκινημένη
φωνή.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ Ἐλγκα !
 ΕΛΓΚΑ *δὲν ἀπαντᾷ.*
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *μὲ πιὸ πάθος καὶ*
καὶ τὴν πλησιάζει Ἐλγκα.
 ΕΛΓΚΑ *τρέχει ἀπάνω κάτω σὰ λύ-*
καινα πού ὑπερασπίζεται τὰ νεογ-
νά της. Μὴν τὸν ἀγγίξεις.
 ΣΤΑΡΣΕΝΣΚΙ *μὲ τρόπο γλυκὸ, σχε-*
δὸν παρακαλεστικὸ Ἐλγκα.
 ΕΛΓΚΑ *ἀνασηκόνεται σιγὰ καὶ φεύ-*
γει ἀπὸ κοντὰ του δλη μίσος φρίκη
καὶ ἀηδία. Σὲ μισῶ, σὲ φτύνω.
σκότος βαρὺ γίνεται—ἀκούεται σι-
γατὰ ὁ χορὸς τῶν μοναχῶν ὅπως
στὴν πρώτη σκηνή.—Ἡ χαρυνγὴ
μπαίνει ἀπ' τὸ παράθυρο ὀλίγο-
ὀλίγο, διακρίνεται ἡ σιλουέτα
τοῦ ἱππότη πρὸς τὸ λυκαυγές—
ὁ χῶρος κατὰ τὰ ἄλλα εἶναι ἀδει-
νός.—Τὰ παραπετάσματα ἀνοιχτά.
 —Κτυποῦν στὴ θύρα.
 ΙΠΠΟΤΗΣ Ποιὸς εἶναι ; ἐμπρός.
 ΥΠΗΡΕΤΗΣ *μπαίνει* Εἶναι καιρὸς νὰ
 φύγωμε κύριε.
 ΙΠΠΟΤΗΣ Ἐ Πέτρο, καλὰ πού ἦρ-
 θες. Ἐξῶ ! ἀπάνω στο ἄλογο. Καὶ
 μέσα στο φωτεινὸ τὸ ζωντανὸ τὸν
 κόσμο.
 ΥΠΗΡΕΤΗΣ Νὰ ξεκινήσουμε νησι-
 κοί ; οἱ ἀδελφοὶ εἶναι στὴν προωινὴ
 λειτουργία.
 ΙΠΠΟΤΗΣ Γρήγορα ἔξω ! Δὲν θέλω
 νὰ ξαναδῶ κανένα ἀπ' τοὺς ἀδελ-
 φούς.—Ἦρθε καὶ μὲ εἶδε ἕνας ἀπ'
 αὐτοὺς χθὲς τὴ νύχτα ἀκόμη.—Ἐξῶ
 στὴν αὐγὴ.—Ἐξῶ ἀπάνω στ' ἄλογο.
 —Ἐνα βαρὺ φορτίο μὲ πλακῶνει,
 βαρὺ σὰν τὸ θάνατο, ὁ θεὸς νὰ μᾶς
 βοηθᾷ. Πολὺν καιρὸ θὰ θυμάμαι αὐτὴ
 τὴ νύχτα στο μοναστήρι.
 ΤΕΛΟΣ
 ΝΙΚ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
 ΣΗΜ. *Γιὰ νὰ παιχτεῖ πρέπει τὸ ἔργο*
νὰ ζητηθῆ πρῶτα ἡ ἄδεια ἀπ' τὸ με-
ταφραστή.

Όλων τῶν περασμένων μου καημῶν τις πασχάλις,
 ὅλα τὰ ροδοπέταλα τῶν ἄπιαστων ὀνείρων
 κι ὅσα δὲν ἀνθοβόλησαν μὰ κρυφομπουμπουκιάζουν
 μὲς τῆς καρδιάς μου τ' ἄδυτα, ἐψὲς μὲ τὸ φεγγάρι
 σπάζω τὴ διαμαντένια τῆς τετράφυλλης τῆς πόρτας
 καὶ τὰ σκορπίζω ἀδάκρυτος στὸ δροσερὸ μελτέμι.
 Κι ἄλλο τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ κι ἄλλα τὸ κύμα ἐπῆρε
 κι ὅλα μὰ στράτα ὅλα μαζὺ πρὸς τοῦ πελάου τὰ μάκρη.
 Μὲς τὴν ἀσημογάλανη κατάχνια ἓνα νησάκι
 τὰ δέχεται. κ' ὠμόρφαινε κ' ἐπλούτισε κι εὐώδα.
 Καράβι, πότε θ' ἰ φανεῖς, καλὸ μου! νὰ μ' ἀράξεις
 κι ἐμένα ἐκεῖ τὸ κούφιο μου κορμὶ νὰ ξαποστάσω.

Γυρτὸ στῆς Ἀττικῆς τὴ γαλαζόξανθη ἀγκαλιὰ
 βασιλικὰ ἀναπαύεσαι, τί νᾶσουν πρὶν βουνό μου;
 δῶρο σοῦ φέρνω στὴν τρανὴ ὁμορφιά σου τὸν καημὸ μου
 καὶ πέρνω ἀντίδωρο ἀπὸ σὲ τὴ γαλανὴ θωριά σου.—
 Παλιῶν ἐρώτων ἀρνηστής, Πεντέλη, σ' ἀγαπῶ,
 κ' ἐσὺ ποὺ ἐμαρμαρώθηκες γιὰ ὅλα τὰ πάντα γύρω,
 ἔχεις γιὰ μένανε ἔρωτες ροδοχαρῆς πλημμύρα
 καὶ κρυφοκουβεντιάσματα, γαλάζιο μου βουνό.

Ποῦ πάει τοῦ μπάτη τὸ τρελλὸ γαλοζογέλιο; Τώρα
 βουβὴ μιά μπόρα στὴν καρδιά ἓνα σύννεφο θολὸ
 καὶ τόσο ποὺ συνηθισα στῆς συννεφιάς τὴ μπόρα
 ποὺ μὲς τὸν πόνο μου πονῶ ἀπ' τὸ φόβο μὴ χαρῶ.

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

PARTENZA

Τραγοῦδησα τὴν ἀνοιξη, παιάνισα τὸ θέρος
 Ἐφαλλα τὸ φθινόπωρο καὶ τώρα τὸ χειμῶνα
 Μονότονα καὶ σιγανὰ τὸν γλυκονανουρίζω
 Καὶ δένω τὸ δισσάκι μου γιὰ μακρινὸ ταξίδι
 Ὅπου δὲν ἔχει γυρισμό, δὲ γνώρισε ἀκρογιαλὶ
 Κι ἀπ' ὅπου μῆνυμα καλὸ ποτέ, ποτέ, δὲν ἦρτε.

N. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΣ

Ο ΠΕΤΡΑΚΑΣ

Ἀπὸ τὴν ψηλότερη κορφή τοῦ Ταυ-
 γετου πέτρα νὰ κυλύσεις θὰ φτάσει
 στὶς Λάκκες, ἢ θὰ πέσει στὴ με-
 γάλῃ Λαγγαδιά. Τὸ δάσος εἶναι πυ-
 κνὸ ἐκεῖ καὶ φτάνει ὡς τοὺς γκρε-
 μούς, θὲ οἱ ρίζες ξεβγαίνουν καὶ κρέ-
 μονται στὶς κλαγωμένες ἀπὸ τοὺς
 χείμαρρους πλαγιές. Τὰ γίδια δταν
 διαβαίνουν τὶς ράχες πάντα θάκοος
 νὰ τροχαλιάζουν κοτρώνια στὰ ρου-
 μάνια. Εἶναι ἐκεῖ σταύρωμα ἀπὸ
 τὸ διλόγναθο, καὶ ἐκεῖ τὰ νερὰ
 πέφτουν κρεμάμενα καὶ στὸ ἴδιο
 κατατόπι διαβαίνουν οἱ ἀνεμοὶ μὲ τὴ
 δασικὴ βουή. Ἐκεῖ εἶναι οἱ Λάκ-
 κες, σὲ μιὰν ἄπλα σύδενδρη, ὅπου
 ἐσιαλίζανε τὰ μεσημέρια τ' Ἀλω-
 νάρη οἱ βωϊδολάτες.

—«Μὴν τὸ παινεύεσαι Δρακού-
 λακα, γιατί ἡ ἀμάχη τοῦ βωϊδιοῦ
 σὰν τὸ μανιόσεις θεριακόνεται
 εἶναι καὶ ζᾶ ποὺ ταπεινὰ λογιά-
 ζονται, μὰ ξάφνου παίρουν μάνιτα
 δαιμονικὴ, καὶ δὲ θὰ χορατέψουνε
 σὰν τὰ κεντήσεις πεισμοτικὰ μὲ
 τὴ βουκέντρα,» εἶπε ὁ Γερολια-
 κοῦρος ἀργομίλητα, ἀκουμπώντας
 τὸ κεφάλι στοῦ ραβδιοῦ τὸ χόντρο.
 Καὶ τ' ἀποκρίθηκε ὁ Δρακούλακας
 ποὺ τὰ μαλλιά του ἐπέφτανε σὰν
 ἀραποσιτόγενά, καὶ γύριζαν σγου-
 ρόκλωνα στὸν τράχηλον.

—«Σὰν τὸ στηθάσει καταμπρός
 σου, καὶ σὰν τὸ ἀκαρτερέσεις νὰ
 δρομίσει καταπάνω σου τὴν ὄρη-
 τὰ του, λυγίσου, ξέφυγε του καὶ
 σὰν μυτήσει καταγῆς, τ' ἀδράχνεις
 μ' ἀξιοσύνη ἀπὸ τὸ κέρατο, καὶ
 τοῦ λυγᾶς τὸν τράχηλα καὶ γέρ-
 νοντας μπρός τὸ κορμί, καὶ μὲ δι-

χαλωτὰ τὰ σκέλια, ἔτοιμα πάντα
 ν' ἀναστηλωθῶνε κατὰ πίσω, σὰν
 λάχει νὰ σὲ μετασείσει, ἀναποδογύ-
 ρισε τοῦ τὸ κεφάλι, γύρισετο καὶ
 λοξά, καὶ πέτυχε τὸ στὴν πνοὰ σὰν
 πάσχεται νὰ πάρει καὶ ὅπως μαζεύει
 ἀνάσα δρᾶξου τὴν ὥρα στὸ ἀδυνά-
 τισμα, συγκύλησε τὸ καταγῆς σὰν
 πρόβατο.»

Ἄ Γερολιακοῦρος γέλασε, κ' εἶπε·

—«Μὴ πανταίχεις πὼς θὰ μὲ
 δασκαλέψεις; Διδάχος εἶμαι τί πολὺ
 στὴ ζήση μου τὰ ἐδούλεψα, καὶ ξέρω
 τὴ φυλὴ τους. Καὶ γιὰ ἀκρομάσου.
 Πάλεψε ὁ Γιάννακος μιὰ μέρα μ'
 ἓνα τραχήλη τοῦ Σπανᾶ. Τὸν ἀνα-
 ποδογύρισε τ' ἀνάσκελα, τὸν πέταξε
 στὴ ρίζα ἐλάτου, κι ἂν δὲν πρόκανα
 θὰ τὸν ξεκοίλιαζε. Τὸ πίστευε πὼς
 εἶναι καλοπίχειρο καὶ πὼς θὰ τὸ
 βολέψει. Τότε τὸ ἄρχισα κι ἐγὼ νὰ
 τὸ μανιόνω. Τὸ πείσμωνσα κεντῶν-
 τας τὸ στὸν τράχηλο μὲ τὰ βου-
 κέντρα. Χύμιξε καταπάνω μου,
 ἴσιασε τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ μὲ πά-
 ρει μὲ τὴν πρώτη, δὲν πρόφτασα
 γιὰ νὰ τὸ ἀδράξω ἀπὸ τὸ κέρατο,
 μοῦ ξέφυγε, μὰ τοῦ ἄρπαξα τὰ λαι-
 μακὰ καὶ τὸ σφιξα, καὶ πάλε πιά-
 στημα γοργὰ στὸ κέρατο ζυγιάζον-
 τας καὶ τὸ κορμί μου ἀπάνω του,
 λοξά, τὸ τίναξα στὸ ζυγιαζμα, καὶ
 κόβοντας ἔτσι τὴ φώρα του καὶ τὴν
 ἀπιδρομὴ του, τὸ κύλησα στὴ γῆς.
 Μοῦ! Μοῦ! μουκάλισε στὸ χῶμα
 ἀναφυσῶντας βαρὺ φύσημα, σηκώ-
 νοντας τὸν κουρνιαχτό, κι ἐγύρισε
 τὰ μάτια κατὰ μέσα, κι ὄλο τ'
 ἀσπράδι ἐφάνηκε τηράζοντας λοξά.
 Μὰ τὸ σφίγγα γερὰ στὰ χέρια καὶ
 τοῦ σφίγγα καὶ τὴ σφαῆ ποὺ δὲν

αναταράζονταν· με μιὰ συγκύληση ἔγειρε κι ἀπλώθηκε στὸ χῶμα νικημένο. Ἔτσι τὰ ταπεινόνεις, μὰ μὴ σοῦ νοιώσουνε τὸν τρόπο ποῦ τὰ μάχεσαι, πὼς βούλεσε νὰ τὰ παλέψεις, γιατί καὶ πονηρεύονται γιὰ νὰ σὲ πάρουν μ' ἓνα φύσημα πριμοῦ προκάμεις καὶ ν' ἀντισταθεῖς. Κι' ἂν ἔχεις τύχη τότε νὰ εἶναι στριφοκέρατο νὰ μὴ βολεῖ νὰ σοῦ φυτέψει κονταράτα κέρατα στὰ σωθικά, κι ἂν λάχει νὰ εἶναι στεφανοκέρατο, γλυτώνεις. Μὰ ἂν εἶναι σπαθοκέρατο, ὅπως ὀρμάει καὶ σὲ σημαδεύει καταβάζοντας στὰ μπροστινὰ τὰ πόδια τὸ κεφάλι γιὰ νὰ ἰσιάζει ἀπάνω σου τὰ κέρατα, νὰ σὲ σφινόσει καταγῆς, νὰ σέ...

Καὶ ὁ Δρακούλακας εἶπε τότε, ποῦ ἀπὸ ὦρα ἔδειχνε πὼς θέλει νὰ μιλήσει, κι ἀνοιγόκλεινε τὰ χεῖλια.

—Γιὰ ξήγα το Γερολιακούρο τοῦτο· γιὰ ὀρμήνεψο το μας στ' ἀληθινὰ σὰν τὸ κατέχεις, τὸ τ' εἶναι κι ἀφορμίζονται τὰ βώϊδα στὰ μεσημέρια τοῦ καλοκαιριοῦ; Εἶμαστε κχτμητῆμερα πλαγιασμένοι κάτου ἀπὸ τὰ πεῦκα τῆς Κρυάδρουσης, καὶ παραμυθολόγα ἢ συντρφιὰ μεσημεριάτικα. Τὰ βώϊδα ἐστῆλιζαν στὰ πλάγια, ὅθε ἀρχινάει τὸ μέγα δάσο. Καὶ ἡ Παρθύμω ἀνανοήθη τῆ φλογέρα τῆς κ' ἤθελε νὰ τὴν παίξει, ἀνανοήθη τὸ τραγοῦδι κ' ἤθελε νὰ τὸ εἶπει. Μὴ παίξεις μεῖς τῆς εἶπαμε· μὴν παίξεις τέτοια μεσιμέρια ποῦ ἀναμιλῶνε τὰ δέντρα στὴ γῆς. μὴν παίξεις καὶ ψυχολογᾷ τὸ δάσο τέτοιες ὄρες θεϊκές, Κεῖνη δὲ μᾶς ἀγροίκησε. Σηκώθηκε, στάθηκε κάτου ἀπὸ μεγάλο ἔλατο, ἔστιαξε στὰ χεῖλια τῆ φλογέρα κι ἐσουραύ-

λιζε σὰν μαγικό. Καὶ μεῖς ἀκρουμαζόμαστε βαθιὰ τὸν κάθε ἤχθ τοε τραγοῦδιοῦ, ποῦ ἀντίλαλος ξεπνίδιζοστά δάσα. Μὰ ξάφνου τὸ σκοπὸ τῆς ἔκοψε, ἔδωκε τῆ φλογέρα στὸ ζωνάρι τῆς, ἔσκουξε φόβου μιὰ σκουξιά, κι ἔδραμε κατὰ τὶς πλαγιές. Ἐμεῖς συγκυτταχτήκαμε ἀναταραχτήκαμε. Τί νάχε τάχα εἶπαμε; Κι ὁ Πέτρακας πετάχτηκε κι ἀγνάντεφε θίνοντας τὴν ἀπαλάμη ἀπάνω ἀπὸ τὰ μάτια. Ἔστερα ἔσκουξε. Χοῦί!.. Χοῦί! Ποῦ ἀντιλαλήσανε τὰ δάσα τῆ φωνή. Μὲ μιᾶς ἀκούσαμε κατρακυλίματα ἀπὸ κοτρώνια στὶς πλαγιές, στὰ γκρέμα ὅθε τὸ δάσο τὸ πυκνὸ δὲν ἄφινε νὰ ἴδομε, καὶ σὰν παδοβολήματα. Τὰ βώϊδα νᾶναι; Εἶπανε μ' ἓνα στόμα. Πάλε ζυγόσαν τὰ θορυθητὰ, σὰν ὀρχητὰ ἀπὸ ζωντανὰ κοπάδια, σὰν τὰ δέντρα νὰ πῆρανε ψυχὴ καὶ νὰ παλεύνε τὸνα μὲ τᾶλλο, σὰν νὰ ρωθόλαγε τὸ δάσο τὸν κατήφορο μὲ τοὺς ἀνέμους ἀγεροπκλούοντας. Ἦτανε φτεροσεισμικὸ ποῦ ἐκλίγκαζε καίρεκαζε στὸν αἰθέρα, καὶ ἀναφρουμάσματα θαρῖὰ βογγούσανε μέσα στὰ σωθικά τοῦ δάσου, καὶ σειότανε ἀπὸ οἴφουνα θαρῖς θεοτικὸ. Μοιάζανε μὲ σκουξήματα ποῦ τὰ παράλλαζε ὁ ἀντίλαλος τῆς λαγγαδιᾶς, μοιάζανε μὲ κραξιές ποῦ τὶς ἐσεισοκύλααν οἰρεματιές. Μὲ μιὰ πνοᾶν ἐζούσαμε κι ἐπνίξαμε ἀπὸ τρόμο τῆ φωνῆ στὰ σωθικά, καὶ λὲς πὼς πλάκα μᾶς ἐβάστα τῆ μιλιὰ. Αλυχτάγανε τὰ σκυλιὰ, χυμῆξαν κατὰ τὰ πλάγια, καὶ χύθηκαν κατὰ τὰ περίορα, ὅθε τὸ σειομικὸ τὸ χαλασμὸ ἀγροικούσανε. Γιὰ λίγο ἐμάκρυνε ἡ βουή, καὶ τὰ σκουξήματα ἀλαργέψανε σὰν

νὰ τὰ πῆρε ἀγερικὸ, καὶ φτάνανε ὡς ἐμᾶς ἀρηὰ καὶ κούρια. Καὶ νὰ ποῦ πάλε ἀνοβοήσανε, φτάνοντας δυνατότερα μὲ τὰ σκυλιολαχτίσματα, καὶ μὲ διπλὸν ἀπὸ τὰ πρὶν τὸ σάλαγο. Ὅρμῖει ὁ Πέτρακας ὀμπρὸς καὶ τὸν ἀκολούθαμε, τί τὸν ἀκούσαμε νὰ εἶπει: Τὰ βώϊδα ἐδαίμονίσανε! Καὶ μέσα ἀπὸ τὸ δάσο ποῦ ἀντιλάλαε ἡ φωνὴ τῆς Παρθύμω. Φτάστε! Φτάστε!.. Δὲ φθάσαμε νὰ βγοῦμε στὸν ἀσούδεντρο τὸν τόπο καὶ νὰ ποῦ ἐχύμηξεν τὰ βώϊδα ἀπὸ τῆ ράχη ρωθολόντας, σαίρνοντας περὸκίτρωνα, κλαδιὰ, καὶ σκόρπισαν στὶς λάκκες, καὶ μαζί τους, μετὰ ἀπὸ τὸ σύμπυκνο ἐλάτωνα ἐφτεροκόπησαν ἓνα κοπάδι ὄρνια, ποῦ ἀνακράζοντας στριγγᾶ, ἀνέμισαν τὰ πλάγια, ἐφτεροκυμάτισανε τοὺς πέντε αἰθέρες· κάμανε νὰ χυμῆξουμε καὶ πάλε πρὸς τὰ ζωντανὰ, μὰ ἔσκουξαμε σύμφωνη σκουξιά, καὶ ὅπως μαζεύονται σιμὰ στὴν κλώσσα μὲ τοῦ γερακιοῦ τὸ πέταμα τὰ κλωσσοπούλια, ἔτσι μ' ἀνακραξήματα ἐσυνάχτηκαν, καὶ πῆραν τὰ ψηλὰ ραδιὰ, καὶ χάθηκαν. Μὲ τῆ σκουξιά τὰ βώϊδα πάλε ἀναταράχτηκαν, καὶ τῆς Παρθύμω ν. στεφανοκέρατα, ἀσπέδιστα ἀναδράμαν τὸν κατήφορο κι ἀκολούθησαν καὶ τ' ἄλλα. Ἔχαμε ὀμπρὸς ὁ Πέτρακας νὰ τ' ἀμποδίσει, γιὰ νὰ τοὺς κόψει τὸν ἀγέρα τῆς ἐπιδρομῆς, μὰ πλείοτερο ἀναμάνισαν, κι ἐδρῆμανε στὸ ἀσούδεντρο, κι ἀλώνιζαν τῆ φτέρη τὴν ψηλή, διχορευμάτιζαν τῆ ὡσὰν ποτάμι στὴν δρμητὰ τους καὶ βαρῖὰ ἐφυσούσανε. Κι ὅπως εἶναι τα τραχηλάτα, πλατυκοίλωτα, ἀναστηλώνονταν στὰ

πισινὰ, ζυγιάζονταν ψηλὰ κι ἀπιδρομούσανε, καὶ σὰν ἐφτάσανε στὸν τράφο ἐπισωδρόμησαν, ἐμουκανίσανε· τότε τοὺς ἔβαλε ἡ Παρθύμω μιὰ φωνή. Ἄστερα! Γαῖτανάτε! Τὰ βώϊδα ἀλαφιαστήκανε στὸ σκουξίμο, πισωδὸρμήσανε, ἀναστηλώσανε τ' αὐτιά, πλαγιάσαν τὸ κεφάλι καταπίσω, φάνηκε τοῦ ματιοῦ τ' ἀσπράδι, τ' ἦτανε ὁ τρόμος τους ἀψύς, καὶ φαίνονταν σὰν θεϊκὰ ζᾶ, ποῦ ἀφίσανε τὸ θάμα μας.»

Κι ὁ Γερολιακούρος εἶπε ἀργομλόντας, καὶ κουνόντας τὸ κεφάλι.

—Δὲν ἦτανε τὰ ἔρμα ὄρνια ποῦ ἐδαίμονίσανε τὰ βώϊδα.»

—«Ἄμὲ τί ἦτανε;» ρώτησεν ἡ Παρθύμω ἀνοπόμονα.

—Γιὰ ἀκρουμαστήτε. Τώρα τὰ μεσημέρια τοῦ καλοκαιριοῦ, τόμου ἀναβουρκόνουν εἰ πευκῶνες δάκρυ, τότες οὐλα κιάλα τὰ ζᾶ ἀναχαράζουνε τὸ χόρτο σὰν μαγεμένα, τηρῶν τὸν ἥλιο κι ἀναθυμόνεται τὰ αἵματα τους· τηρᾶν τὰ δάσα, τηρᾶνε τοὺς γκρεμοὺς κι ἀκρουμαζόνται τὰ κρεμάμενα νερά. Γιὰ ἀπίθασε τότε καὶ σὺ τ' αὐτὶ σὲ τέτοιες ὄρες σύριζα στὸν πεῦκο ἢ καὶ σὲ κέδρο· θᾶκούσεις λόγια, θᾶφανταχτεῖς ἀνοβοητὰ· λὲς πολιτείες μιλᾶνε λὲς χώρες ἐστρατίσανε καὶ ἀργοδιαβαίνουν λείψανα· μιὰ στοὺς βυθοὺς σαλεύουνε οἱ βουητὲς οἱ ὄρες καὶ μιὰ στὶς ἄπλες ποῦ τὶς φαίνει ὁ ἥλιος· μιὰ τῆς ρεματιᾶς καλέσματα καὶ μιὰ τοῦ ὄχτου· κι ἀντίλαλοι πληθόφωνοι, ρώβολοι ἀπὸ κοπάδια, ποῦ τὰ κουδούνια ἐλυώσανε θαρῖς στὴν πύρα καὶ βουδάθυκαν· ἀλογινὰ εἶναι τὰ χλιμιντρίσματα ἢ νεραϊδικὰ; Ἀνθρώπινα τὰ

κλάματα ή στρίγγλικά; ακούεις και φαντιάζεσαι τὸ θεϊκό».

—«Μηδὰ και σὰν ἀλαφιαστοῦνε και ἔξαφνιαστοῦνε στοὺς λόγγους ἀπὸ τὰ ὄρνεα και τ' ἀγριμικά δὲν ἀναδράμουνε ἀκόμα και τίς νύχτες; Μηδὰ και συγκρατιῶνται και μπορεῖς νὰ τὰ σταλίσεις σὰν φρουμάζουνε κι ἀναζητᾶνε τὰ ἔρμα; Μηδὰ τὰ πάλεψε κανεῖς, κι ἄς εἶναι ἀντρίτης ξέφτερας, και δὲν τὸν ἄλωνίσανε; Ἐσὺ Δρακούλακα τὸ κατέχεις; σὲ συνεπῆρε ὁ Λιάρος μιὰν αὐγή, σὲ βροντοχτύπησε σὰν φουσκομένο ἀσπί στοὺς χῶμα». Εἶπε και γέλασε πονηρὰ ἡ Παρθύμω.

«—Μηδὰ τὸ πάλεψα. νὰ τὸ κρατήσω πᾶσιςια σὰν τὸ ἀγριεψεν ἡ μύγα· κι ὤρμησε καταπάνω μου, και κύλησε με καταγῆς». εἶπεν ἀδιάφορα ὁ Δρακούλακας.

«—Ἐγὼ τὸ κράζω φωναχτὰ, πὼς βωιδολάτης δὲ μπορεῖ γιὰ νὰ θρεθεῖ τὸ Λιάρω νὰ παλέψει. Ἐγὼ τὸ λέω, δὲ βρίσκεται. Σὰν θέλεις δοκιμάξεις και θὰ θαραπαεῖς Δρακούλακα».

Ὁ Πέτρακας βουλήθηκε νὰ τὸν παλέψει, και ρήχτοντας κάτω τὸ ραβδί, και δάνοντας τὰ χέλια του στή μέση, εἶπε κυττάζοντας κατὰματα τὴν Παρθύμω.

«—Λησμόνησε τὸν Πέτρακα, ἔ Παρθύμω! Σὰν θὲς τὸ φέρνεις καταδῶ, κατὰ τὴ λάκκα».

«—Ναῖσκε, τὸν Πέτρακα λησμόνησα· μα ὁ Πέτρακας ἄλλοῦ κρατᾶει ἀμάχη, κι ἄλλοῦ τὸ νεῦ του ἀπαρτάει», εἶπε χαμγγελῶντας ἡ Παρθύμω και τρεμόπαιξε τὰ μάτια νεητά.

«—Παρθύμω, θέλω τώρα δὰ τὸ

Λιάρω νὰ παλέψω γιὰ πινομή σου». Προκάλεσε ἀντρεπτικὰ ὁ Πέτρακας.

«—Και γὼ σοῦ ξαναλέω τὸ πὼς ὁ Λιάρος δὲ δειλιάζεται και δὲ νικιέται κιόλα, Κι ἂν θὲς νὰ τόνε μάχεσαι σφίξου καλά στή ζώση και πέρασε στὰ γόνατα σου ἀτσάλι ν' ἀτσαλώσουν τὰ χέρια μὴν ἀλημονᾶς ν' ἀλύψεις με ρετσίνι, γιὰ νὰ μὴ φεύγουν και γλυστρᾶν τὰ κέρατα σὰν πιάσεις, τί σὰν τὰ χέλια θὰ γλυστρᾶν τὸ θάμα σου ν' ἀφίσεις, γελαδινέ, πὼς δὲν ἀφίνεις νύχτα νὰ μὴν ξετρέχεις στὰ πλάγια, και νὰ μὴ ξεμοχαχιάζει τίς περδικούλες με τὸ χαραμέρι...» Εἶπε ἡ Παρθύμω, και τρέχοντας ἀλαφιαστὶ, ἄφησε γέλοιο παιδικὰ στή συντροφιά.

«—Σὰς λέω, εἶπεν ὁ Πέτρακας, πὼς θὰ τονε παλέψω σὰν χάρο».

«—Μὴ τὸ παινεύεσαι, παιδί, εἶπε ὁ Διακούρος, γιὰτι βύδι δύναται· εἶναι ἀγριομάχητο και δὲν λυγᾶει τὸ γόνα· ξεπάτησα τὸ ἀνάβλεμμα και τὴν περπατησιά του, ἔπου πατεῖ ἀνατρόμαχτο· στοὺς κούτελο του και ἄσπρη βούλα τὸ δηλεῖ πὼς φρένα ἔχει νοητή, και τὸ θυμὸ τοῦ αἱμάτου· μὴν τὸ καυχίεσαι· και σὰν θὰ βγεις στοὺς σβίδο νὰ τὸ παλέψεις στοχάσου το πὼς ἀδειανὸ και τὸ κουφάρι νάχεις· και στέκα ἀθεροκίνητος, και στήλωσε τὰ πόδια τόμου τ' ἀδράξεις, και λύγα ἀκαρτερῶντας το, νὰ φτάσεις νὰ τὸ ἀρπάξεις στοὺς μύτισμα...»

«—Ζύγισε το Πέτρακα. Στοῖςμο σου τό φερα κι ἐκεῖ νὰ τὸ θυμόσεις· στοὺς ἰσάδι ἔπως χορεύεις στή χορεύτρα και λυγιέσαι· κύτταξε μὴ σὲ συνεπάρει· γύρω ἔπως

εἶναι και οἱ λιθιὲς τῆς λάκκας δὲν ἔχει νὰ ξεφύγει τὸν κατήφορο, ὡς πὼς νὰ τὸ μανιόσεις», εἶπε ἡ Παρθύμω γυρίζοντας λαχανιαστή και ξαναμένη.

«—Σοῦ λέω, νὰ μὴ πιχεριστεῖς, ἔ Πέτρακα!» Εἶπε ὁ Γερολιακούρος. «Σοῦ λέω νὰ μὴν ἀντρεπύεσαι στοὺς φρύδι ἀπὸ τὸ γκρέμο με τὸ Λιάρω, τ' εἶναι βουβαλοκέφαλος· δὲν ἀφειδεύεται κορμιὰ· και ὀρκαωμένα ἄς εἶναι και δὲ δειλιάει τὸ μάτι του στή θύρα και τοῦ λιονταριοῦ...»

«—Ἄιντε γερὲ μου γέρακα· και τρέμει σου τὸ γιὸ μηδὰ θὰ βγει σὲ ἀμάχη με τὰ θεριά· βῶιδι εἶναι και ἀγαθὸ εἶναι, παλεύει με τὸ νόημα· ἄψε, γερολιακούρο, νὰ καμαρώσουμε τὸν Πέτρακα τὸ πὼς θὰ τὸν πιχεριστεῖ, νὰ σεῖεται, νὰ λυγιέται. Ἐλα και μὴν καμόνεσε, τὸ θέλεις και ἀπατός σου νὰ τονε καμαρώσεις πὼς θὰ παλευοχαίρεται.»

Εἶπε ἡ Παρθύμω κι ἔδειχνεν ἀνυπομονησιά.

—Πατέρα ὁ κάλλιος ἦσσανα κι ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μας· τί, δὲν καυχίεσαι ὁ Πέτρακας ὁ κάλλιος σου νὰ εἶναι;

Ἐτσι μιλῶντας γέλασεν ὁ Πέτρακας, και τράβηξεν ἀργοπερπάτητος κατὰ τὴ λάκκα, νὰ μὴ ξαφνιασει και τὸ ζῶ μὴ και νὰ ἰσοζυγιάσει τὸ βαρυθέμελο κορμι στοὺς σείσιμο, στοὺς πάτημα. Τὸ ἀποξινότου τὸ σκουτὶ πὼς ἦταν ρασσομάλινο κι ἀπὸ γιδίσια τρίχα, τὸ βγάλε· κι ἀφάνηκε του τὸ κορμι με τὸ τὸ στενὸ σωκάρδι του, πὼς ἦταν στοὺς ὤμους ἀνοιχτὸ κι ἔδειχνονταν και οἱ πλάτες με τὰ στήθια· ἡ μελαψάδα σοῦ κορμοῦ, πὼς ἐφαίνον-

ταν πελεκητό, σὰν κριθαρένιο ἦταν ψωμί· στοὺς σβέκο, πὼς ἀναλύγιζε σὰν τοῦ ἀλαφιοῦ, πέφτανν ἀχτένι· ττα μαλλιά σὰν γιούσορον ὀγκράδα· τίναξε καταπίσω τὰ μαλλιά πὼς ἐπέφτανε στοὺς μέτωπο, και γύρω στὰ μελίγγια· ἔεκοψε ἀπὸ τὸν κοντινὸ τὸν πεθοκο δυὸ κλωνιά ρετσίνι, κι ἀνάλειψε τίς ἀπαλίμες του, ζύγισε τότε πρὸς τὸ ζῶ, τὸ κέντησε με τὴ βουκέντρα στοὺς μερὶ· κείνο ἀνατάρχηκεν, ἐχύμηξε κατκμπροστά μὴ στή λιθιά ἔσταμάτησε· τὸ ζύγισε και δεύτερη, τὸ κέντησε πειράχτικα· κείνο σκλημίδισεν, ἐφρούμαξεν, ἔκαμε νὰ ξαπολυθεῖ κατὰ τὴν πέρα λάκκα, μὴ κείνος τὸ ἀναστόμοσεν ἀπλώνοντας τὰ χέρια του και ξαναβουκεντρώντας το· κείνο ἀπολύθη, ἐχύθηκεν ἀπάνω του, μπόυρισε μιὰ μμιζοντας στοὺς κάτω τὸ κεράλι, τὸ τίναξε δεξόξερβα, ἐφύσηξε θυμωτικά, και τίραξε τὸν τράχηλο. Ὁ Πέτρακας στηλώθη, τοῦ ἄδραξε τὴ κέρατα και πάλευε νὰ τὸ πισωδρομήσει· κι ἐκεῖνο ἀνδρομίζοντας, κι ἀνακλαδίζοντας τὰ πσινά του πόδια ὀρθώθηκε τοῦ χύμηξε και και πάλι· μὴ μόλις τονε ζύγισε τ' ἄρπαξε ἀπὸ τὰ κέρατα· τὸ βῶιδι πλάγιασε λοξὰ και καταγῆς ἔγειρε τὸ κεφάλι, στάθηκε λίγο ἀτάλευτο φουσῶντας μανιασμένα, και ἀναπηδῶντας μονομιᾶς ἐπέρασε στὰ σκέλια του τὰ κέρατα, τὸν σύκωσε, τὸν πέταξε, σὰν τὸ δικριάνι ἔπυλυχνίζει τ' ἄχυρο, τὸν ξαναπέταξε ὀρμῶντας δεύτερη φορά.

—«Χαμός!» ἐμούγκρισε ὁ Γερολιακούρος, κι ἀναπήδησε κατὰ τὴ μερὶ πὼς ἐπεσεν ὁ Πέτρακας, κάτω ἀπὸ τὴ λιθιά.

— «Αἰ!.. Αἰ!.. Παναγιά μου!»
 ἔσκουζ' ἡ Παρθύμω χτυπώντας με
 τούς γρόθους τὰ στήθια της.

— «Ὁχ!..» δόγγηξεν ὁ Πέτρακας.

* *

Κατεβάζουν τὸν ἀγέρα οἱ κορφές,
 καὶ τρέμει τὸ καλύδι ποῦ στέκει
 κάτω ἀπὸ τὸ βράχο σὰν φωλιά, καὶ
 πλάι εἶναι τὸ μαντρί. Πέρασε ἡ
 Πετρούλα τὸ δέντρο τῆς θαγιάς,
 καὶ στὸ πέρασμά της ξαφνίστηκεν
 τὰ γίδια κι ἀνασαλέφανε· τὰ κου-
 δούνια καὶ τὰ τροκάνια ἠχήσανε
 μέσα στὴ νύχτα. Πῆγε στὴν πόρτα
 καὶ στάθηκε σὰν ἀβούλητη καὶ ξεχα-
 σμένη.

— «Ἔσκουζε;» ρώτησε ὁ Γερο-
 λιακοῦρος ἀπὸ μέσα. Ἡ Πετρούλα
 ἔσκυψε γιὰ νὰ μπει, καὶ πάλι κον-
 τοστάθηκεν ἀπόξω.

— «Μηδὴ μὲ φτάνει καὶ ἡ πνοὰ
 νὰ σκούξω· δὲν ἔχω ἦπατα», εἶπε
 θλιβερά.

— «Γιὰ σκούξε θυγατέρα μὲ φω-
 νὴ ἀπάνω ἀπὸ τὴ ράχη, μὴ λάχει
 καὶ σ' ἀκούται καὶ ἡ Παρθύμω»...
 εἶπε ὁ Γερολιακοῦρος μ' ἀναστε-
 ναγμό.

— «Μὴ καὶ μ' ἀφίνει τὸ βουητὸ
 στὸ ρέμα ποῦ ἀναβόισεν ἀπόψε καὶ
 βόγγει τὸ νερὸ σὰν μεγανόητο κλά-
 μα». Εἶπε καὶ μπῆκε μέσα.

— «Πάρε τὸ λυχνάρι καὶ φώτισε
 μου» εἶπε ὁ Γερολιακοῦρος, κι ἔσκυψε
 ἀπάνω ἀπὸ τὸν ἄρρωπτό ποῦ ἐβόγγα,
 κι ἐδέρνονταν ἀμίλητος. Ἔβαλε τὴν
 ἀπαλάμη στὸ μέτωπο τοῦ Πέτρακα,
 σηκώνοντας τὴ μαλλιά ποῦ σκόρ-
 πικ ἐπέφτανε ὡς στὰ μάτια του, τὰ
 πυρωμένα.

— «Φωτιὰ βγάνει» εἶπε καὶ πῆρε
 πάλι τὸ παννί, τόβρεξε στὸ ξύδι,

καὶ τοῦ τὸ ἀπιθώσε στὸ μέτωπο.

Τὰ στήθια τοῦ Πέτρακα ἀνεδο-
 κατέβαιναν μ' ἀγωνία· ἔδερνε τὰ
 χέρια του πέρα-δῶθε, γύριζε δεξιὰ-
 ξερβὰ τὸ πληγιασμένο του κεφάλι.
 Ἡ Πετρούλα πῆγε καὶ τοῦ πιασε
 τὰ χέρια σιγά, νὰ μὴ τὰ δέρνει. Ὁ
 Πέτρακας σὰν νὰ τὴν κύτταξε μὲ
 τὰ φλογισμένα του μάτια, τ' ἀνα-
 κύλησε μὲ πόνου καὶ διάνοιξε τὰ
 βλέφαρα· οἱ βορβοὶ πετάχτηκαν κα-
 ταόξω ἄπλανοι, σὰν ἀπὸ σφάλτο·
 σταλαματιές κυλήσανε στὰ φουσκω-
 μένα του μάγουλα. Ὑστερα δυνατὰ
 ἀνασήκωσε τὰ χέρια καὶ τ' ἄφησε
 ξερὰ νὰ πέσουν στὸ στῶμα, καὶ τὸ
 κεφάλι του ἔγειρε κατὰ τὴ δεξιὰ
 μεριά. Ἀνοιγοκλείστηκε τὸ στόμα,
 παίξανε τὰ χεῖλια μὲ σπασμό, καὶ
 σώπασε τοῦ τὸ κορμί.

— «Ἐράθηκε πατέρα!» Φώναξε
 μὲ τρεμάμενη φωνὴ ἡ Πετρούλα.

Ὁ Γερολιακοῦρος ἔβαλε τὸ χέρι
 στὴν καρδιά τοῦ Πέτρακα.

— «Ἀναπάηκε» εἶπε, καὶ σύγ-
 καιρα πιάνοντας τὸ κεφάλι του φώ-
 ναξε. «Μὲ κάρφωσες θέ μου!»

Καὶ ἡ Πετρούλα ἀπολιθωμένη
 γέρνει πλάι στὸν πεθαμένον ἀδερφό.
 Θέλει νὰ σκούξει νὰ θρηγήσει. Κόμ-
 πος δένεται στὰ στήθια της καὶ στὸ
 κεφάλι της βουτίζει τὸ αἷμα, θολώ-
 νει ὁ νοῦς της. Στέκεται ἀβούλητη,
 ἀναπαλόγητη.

— «Οὔτε φωνή, οὔτε θρήνος!
 Ἔδω θ' ἀνοίξω λάκκο νὰ οὐ θάψω
 γυέ μου!»

Καὶ βγάνοντας ὁ Γερολιακοῦρος
 τὰ χέρια του ἀπὸ τὸ κεφάλι του,
 ἔσκυψε στὸ κεφάλι τοῦ Πέτρακα.

— «Σὰν νὰ κοιμάσαι ἀρχάγγελε!
 Σὰν νὰ μ' ἀκούς ἄντρα!»

Καὶ βάνοντας τὸ στόμα του στ'
 αὐτὸ τοῦ Πέτρακα εἶπε.

— «Χαιρετίσματα στὴ μάνα σου
 Πέτρακα!»

Ἡ Πετρούλα χτύπησε τὰ στήθια
 της, ἔσκυψε καὶ φώναξε, σὰν νὰ μι-
 λουσε στὴ γῆ.

— «Καλῶς νὰ τον δεχθεῖς τὸν
 Πέτρακα, μανούλα! Ἄχ, ἀδέρφι!
 δὲν τὸ πιστεύα!» Καὶ πιάνοντας
 τὸ κεφάλι τοῦ Πέτρακα τὸ χαϊδεψε
 γολοκλαίοντας. Ὑστερα ἀπιθώσε τὸ
 κεφάλι της στὰ στήθια του λέγοντας.

— «Χτύπα καρδιά σὰν τὸ βουνό!
 Μίλα καρδιά σὰν τὴ βοή τ' ἀνέμου!»

Ὁ Γερολιακοῦρος δὲν ἐσάλευε·
 κάθονταν μὲ τὸ κεφάλι γυρμένο στὰ
 στήθια του. Ἡ Πετρούλα ἄφηγε κά-
 θε τόσο βαθειὰ ἀναστενάγματα. Ἐ-
 παιζε τὸ φῶς τοῦ λυχναριοῦ στὰ
 τρία κεφάλια, μὲ τὰ ξαφνικὰ ἀγε-
 ρίσματα ποῦ ἐμπαίναν ἀπὸ τὴ χα-
 λασμένη πόρτα κι ἀπὸ τὴς χαραμί-
 δες τῆς σκεπῆς. Τὸ πρόσωπο τοῦ
 Πέτρακα ἦταν μπλάβο κάτω ἀπὸ
 τὰ μάτια, καὶ ὅπως ἦτανε μισά-
 νοιχτα τὰ βλέφαρα, φαινόνταν στὰ
 μάτια, μιὰ φέξη, καὶ βλεφάριζαν
 παράξενα παίζοντας ἀπάνω τους τὸ
 φῶς, σὰν νάρχησαν κρυφές ματιές.
 Κι ἐθύθουναν πάλι τὰ μάτια, βύ-
 θουναν καὶ τὰ χεῖλια μέσα στὸ
 στόμα, ποῦ ὅταν ἐπάνωθε του διά-
 βαινεν ἡ ἀντιφεγγιὰ λὲς κι ἐπαιρ-
 ναν χαμόγελο.

Ἡ Πετρούλα ἀνασηκώθηκε, δγγῆ-
 κε κι ἔσκυψε θαγιόκλαδα, γιὰ νὰ
 γιομίσει μαξιλάρι. Ἀνοιξε ὕστερα
 τὸ σεντούκι κι ἔβγαλε κρουσιὰ σεν-
 τόνια τ' ἀργαλιοῦ. Γιόμισε τὸ μα-
 ξιλάρι τὸ κάτασπρο μὲ βαγιόφυλλα,
 καὶ τόβαλε κἀνω ἀπὸ τὸ κεφάλι

τοῦ Πέτρακα.

— «Πατέρα!» εἶπε σιγὰ σὰν φο-
 βισμένη.

Ὁ Γερολιακοῦρος ἀνασήκωσε λίγο
 τὸ κεφάλι, «τί εἶναι;» ρώτησε θα-
 θιά, σὰν ἀπὸ ὕπνο.

— «Δὲν ἔρχεται κανένας... Νὰ
 τονε σαθανόσουμε» καὶ ξέσπασε σὲ
 λυγμούς ἡ Πετρούλα.

Ὁ Γερολιακοῦρος δὲν ἀποκρίθηκε.

Ἡ Πετρούλα πιάνοντας τὸ κε-
 φάλι τοῦ Πέτρακα, γιὰ νὰ τὸ ἀνα-
 σηκώσει νὰ τ' ἀπιθώσει ἀπάνω στὸ
 προσκέφαλο μὲ τὰ βάρια, τὸ νοίωσε
 βαρὺ σὰν μάρμαρο καὶ κρῦο· ξε-
 ράθηκε ὁ λάρυγγάς της καὶ λυγοφυ-
 χιὰ ἐχύνονταν στὰ σπλάχνα της.
 Φαντάστηκε πὼς θὰ τὸν σαθανώσει
 ἡ ἴδια καὶ παγερὴ ἄχνα ἔπεσε στὸ
 πρόσωπο της, συλλογίστηκε πὼς θὰ
 τοῦ νείψει τὸ κορμί μὲ κρασί καὶ
 τῆς λαχτάρισε ἡ καρδιά.

— «Ἀδέρφι!» φώναξε μέσα στὴ
 νεκρικὴ σιγαλιά. Ἡ φωνὴ της τρό-
 μαξε καὶ τὸ Γερολιακοῦρο.

— «Μαύρη κι ἄραχνη!» τῆς εἶπε.
 Κεῖνη ἔγειρε λιγοθυμισμένη στὸν
 τόπο της.

Ὁ Γερολιακοῦρος μιλοῦσε σὰν σὲ
 ὄνειρο.

— «Ἀκοῦτε νὰ σὰς μιλήσω, κι
 ἂς ἔρχεται ἡ κουβέντα μου ἀπὸ τὰ
 βουνά. Δὲ στέρεψεν ἡ φλέδα μου· τὰ
 στήθια μου κελαιδάνε· κι ἂν γέρα-
 σα, οἱ βράχοι καὶ οἱ κορφές ἔχουν
 τ' ἀχνάρια μου. Κι ἀκοῦτε. Μιὰ
 ἡμέρα ἐστάθηκα στὸ μέγα τὸ λαγ-
 γάδι σὲ μεγάλο σίφουνα καὶ τρικυμὸ·
 μὲ δέρνανε οἱ μπόρες στὸ κορμί·
 ἐρχότανε ἡ βουή ἀπὸ τὰ δάσα μέσα
 μου, κι ἐνοιωθα τὴς ρίζες τους νὰ
 μοῦ γλύφουνε τὰ πόδια. Ἔτσι ἀρ-

γασμένος έφτασα στο έρμο μου καλύδι την έσπέρα με τα ζωντανά. Βρήκα στο κατώφλι ν' ακουμπάει όλόποντη μιá γυναίκα κ' είχε κι ένα τράγο πλάι της, άναψα λυχνάρι, άναψα φωτιά και την εκάλεσα μέσα στην πύρωνα, τής έδωσα ψωμί και λάδι. Ήτανε μιá διωγμένη, μιá όρφανή. Έσκυψε και μου φίλησε το ρουχο. Τής είπα: Σάν είσαι μοναχή, και σάν κανένα σου δικό δέν έχεις, και σάν δέν έχεις πού νά γείρεις το κεφάλι, νά τουτο το προσκέφαλο κι ακούμπησε, και πάρε ύπνο ταπεινό και σάν ξυπνήσεις με τή χάρη του θεού, αρχίησε νά είπεις το θέλημά σου, και γώ καλός και άξιος βούλομαι νά σοú σταθώ. Και κείνη άπολογήθη: Είσα: καλύτερος δικός κι άπ' όποιον με γέννησε, και είσαι ταπεινόλογος και τ' αγαθό σου μίλημα δέν έχει και παρόμοιαση. Θά κοιμηθώ τον ταπεινό τον ύπνο, στο προσκεφάλι πού μου άπόδωσες άπόψε, και θά λογιάσω νά σοú είπω το θέλημα μου, και θά σοú κρίνω το ταχύ και για τή μοίρα μου. Μά μή μ' άπαρτήσεις. Σοú φέρνω και τον τράγο για κανίσκι, και δέξου τον για χάρη μου.» Είπε κι άνάγειρε στο προσκεφάλι. Και την αύγή έγινε γυναίκα μου κακόμοιρά μου.»

—«Πατέρα πού θρυσκόμουν;...» είπε βαθιά άνασαιόντας ή Πετρούλα.

Ο Γερολιακούρος δέν άποκρίθηκε. Η Πετρούλα σενεφέρφηκε, κύτταξε τον Πέτρακα.

«Εημερόνεί» είπε σιγαλά, σάν με τον έαυτό της. «Αλήθεια είναι ή μαύρη; πικρή φωνή μου έβούξε

στ' όνειρο το χαμό του κι έλεα πώς όνειριάζομαι. Στα φυλλοκάρδια έσάλεψε το φείδι· άλλοίμονο και νά σε ιδώ στο φώς τής μέρας άπνονε, και σοú ιδώ το πρόσωπο φεγγαροχτυπημένο· νά είσαι κορμί χωρίς ψυχή, πού σάν την άχνα σβύνεται στ' άγέρι. Πέτρακα μάς άφίνεις για και πäs στον κάτω κόσμο, Πέτρακα μίλησε μου άητέ, και κρίνε μου στερνή φορά. Σάν πäs στους όχτους και σταθείς και στους γκρεμούς άποσπερού, σκούξε μας μιá γλυκειά φωνή για νά ξεγελαστούμε, νά γίνω έγώ χρυσή βροχή κι ό γέροντας το σύγνεφο, νά κυνηγάμε τή φωνή και κείνη ν' άλλαργεύει, ως πού στον άδη νά μάς πάει με τους άποθαμένους. Πέτρακα σ' άποζήτησα και θά σ' άποζητήσω, θά πιω βοτάνι λησμον.äs για νά σ' άλησμονήσω. Πέτρακα κλείς στο χέρι σου πετράδι για την άδερφή, στο μάτι σου μεταλαβή για του πατέρα την ψυχή, και σού έστολιστηκες γαμπρός και ζώστης κι άρματώθης· θάρε σφεντόνα στορναριά και μάτωσε με στην καρδιά, θάρε σπαθιά και κόψε με καταμερίς άδέρφι...»

Άπύκαμε, και ή φωνή της έτρεμε. Το μαντρόσκυλο ούρλιασε, τα γίδια θορυβηθήκανε· του τράγου το τροκάνι άκούστηκε σιμά· πρόβαλε το νεφάλι του στη μισανοιγμένη θύρα.

* *

Ο Δρακούλας, δεμένο μαύρο στο κεφάλι γεμενί φάνηκε στο κατώφλι. Στάθη, κύτταξε μένα, και χτυπώντας τα χέρια στα στήθια είπε.

—«Και πώς άργάζεται ή φωτιά σέ δεντροκάρμια δυνατά, πού δίνουν

φλόγα τα κλαδιά και δέρνονται στο σύφλογο, και σάν γενούνε χόβολη του χρόνου στην καλοκαιριά θά λουλουδίσει ό τόπος. Αί γέροντα πού επάλευσ το βράχο κι ασάλαγας σουρώντας τους άνέμους στα ψηλοκάρμια. Αί γέροντα πού επλάγιαζες με μιá, με δυο χειροβολίες στο θέρο ένα χωράφι σ'καλι· γερόλυκα πού έστόμωνες τους άμπουλες τής Κρυάβρουσης με τή φωνή σου στις κορφές. Λοτόμε, πού έτσεκούριζες κι έσκιζες τα δαδιά στο δάσο, πού άρμεγες μαζί μιá στάνη σε ώρα σύνταχη, κι άχοσες το τραγούδι σου σάν τή βροντή στη ρεματιά. Και κυνηγέ, πού έλόγευες στο λόγγο για το λύκο και δουλευτή στη λιθαριά και στο πριόνι πρώτε, τί τώρα έβούλιαζες βαθιά στο λάκκο σου άπο ζωντανός;»

Και μην άνασηκώνοντας τα μάτια είπε ό Γερολυακούρος.

—«Γείρε κορμί, γερό κορμί, και πετραδυναμίρι, στο χώμα και άναρῶτα το θρηθεί ή κική μου ώρα, νά χαιρετήσω τους δικούς και εσους μάς αγαπάνε, μάς άγκάνε με τιμή και σκέπο μάς θιστούσανε. Δρακούλακι ό καλός ζευγάς είναι άξιος και στο θέρο, και σάν το άλέτρι παρατάει και στη γωνία γυρίζει, δλον το δρόμο βούλεται νά θρέψει ή γής τα κόπια του· μόνε τρομάζει θεομανία, μόνε κατάρα θεϊκού δειλιάζει του τή γνώμη· και τώρα ιδές ένα κορμί πού ό δρόλαπας πελέκησε και ή μόρα, και το είδε ό ήλιος στο βουνό και χάρηκε στη θώρα του και το είδε ή γή κι άγροίκησε στα στήθια του νά πέτεται ή φωνή λαμώντας και στ' αντίλαλα νερά και

στα δεντρά τ' άπόσκια, κείτεται έδώ ξεψύχωτο· είναι ό γιός μου, έμένα! Ήμουνα και στη γής έγώ καμάρι της, και ήμουνα και στα έρμα τα βουνά λαλούμενο πελεκητό άπο τεχνίτη τεχνουργό, και διάλαλο, του δικιου μου στη ρούγα και στη σύναξη, και στη χορεύτρα χορευτής. Ποιά συμφορά, Δρακούλακι, σφύριασε το νοú μου και σκότισε τα μάτια μου; Δρακούλακι για πές μου το ποιό μόρση ή γωνιά θά βρει στο θηλυκό πού άφίνω;»

Και του άποκρίθηκε ό Δρακούλακις απλώνοντας το χέρι σάν στο μοιρολόι, και μιλώντας μοιρολογητά, σάν τό πρᾶξε και πρώτα, και σάν το ίδιο έμίλησε και ό γέρος.

—«Ο λόγος σου είναι ή μόρση πού θγαίνει άπο το σπλάχνα, και σιγαλεύει τον καημό και παραμύθι γίνεται· έχω ένα λόγο νά σοú είπω, πατέρα και του Πέτρακα, και πάρε την ύπομονή στο άκίνητο σου το κορμί, τή συβουλή σου προσετέ δέσε στα στήθια φυλαχτό, και δούλευε τή γνώμη σου σάν ήλιο σάν φεγγάρι· και μή ρωτάς το δέντρακα πώς ψήλωσε και πώς βαρυκλαδύθη, κι έρχεται ήμέρα κι έφτασε σάν σπίθα ή άστραποβροντή νά τον καψαλοκάψει. Βάλε με νοú το πάλεμα πού ανοίγουνε οι καιροί στα έρμα τα βουνά μας, και συλλοτού ένα χαμό πώς έχασες σε τούτη γής, όπου δμορφη μάς είναι μά και μάς τυραγεύουνε τ' άγραφα και τα τυχερά· γέρο μου γείρε στη γωνιά και κομπολόγα σάρι, και μέτρα με την πέτρινη την άργιασμένη χούφτα σου, μέτρα σπειρι σπειρι στις ώρες του μεσονυχτιού, στις ώρες πού ά-

δασκάλευτοι καθένας από τή γενιά τὸ λόγο του ἔλεγε ὀρμηγιά για τὸ χαμὸ τοῦ συγγενῆ καὶ στοῦ δικού τῆ συμφορά. Πάρε ραβδί καὶ μέτρησε τὸ χῶμα ποὺ δὲν θὰ σὲ δεχτεῖ, καὶ πριμοῦ πάρει αὐγερινός, ποὺ τὸν υγιόκα σου θάϊδει στὴ θύρα για στερνὴ φορά, ἔδγαψηλά στοῦ τρίκορφο καὶ σκοῦξε: Για χαρά σας ἀδέρφια, ἀνθρώποι γνωστοὶ ποὺ ἐξήσατε στὰ ἔρμα βουνά! Αἱ γέρο μεις χαρήκαμε τὸ χῶμα τὸ βαθύ-βουλο καὶ τὸ νεράκι τὸ χλωρό, καὶ εἶδαμε νειότη στὰ δέντρα νὰ πέτεται σὰν τὸν ἀητό, καὶ κλάψε ἀντρίκια μοναχὰ τοῦ Πέτρακα τὸ θανατὰ τοῦ ἐκόπηκε στοῦ θέρο τῆς ἀγάπης του, με τὸ δρεπίνι ποὺ λαχε τῆς λαχιστῆς τῆς Μοίρας του.»

—«Ἀδέρφι!

Ἐπесе ἡ φωνὴ βαθιά, σὰν ἀπὸ ρέμα λογομένο νᾶρχεται καὶ σὰν ἀπὸ δασότοπο καὶ φάνηκε ἡ Παρθύμω στοῦ κατώφλι, με τὴ μαντήλα ὀλόμαυρην ὀμπρὸς καταρηγμένη, νὰ μὴ δεῖχτεῖ τὸ πρόσωπο, καὶ τοῦ χειλιού τὸ μίλημα νὰ θγαίνει ὡς ἀπὸ τὴν ψυχῆ.

—«Ἀδέρφι! Ξανάειπε μπαίνοντας, καὶ στὴν Πετρούλα στέκοντας σιμά, τῆς ἔδωσε τὸ χέρι, καὶ ἀρχίνησε σιγά, μουρμουρητὰ λόγο τὸ λόγο σύφλογο, με κίνημα τοῦ σκεπασμένου κεφαλιού ρυθμικό, καὶ μέσα ἀπὸ τὸ γεμενὶ τὰ δάκρυα ἀνασταλάζανε. Ὁ γέρος τὴν ἐκύταζε βουβός. Καὶ ὁ Δρακούλακας ἀκούμπησε στὴ χούφτα τὸ σαγόνι καὶ κύτταζε πρὸς τὸ νεκρὸ κουνῶντας τὸ κεφάλι θλιθερά.

—«Πετρούλα ἀνέβηκε ψηλά, ψηλά στὴν ἄγνατη κορφή, καὶ

ἀστήλωσα τὴν κεφαλὴ στὸν ἥλιον ἔσον ἐπρόβαινε, νὰ πάρει ἡ ὄψη μου μιὰ εἶδη σὰν ἄστερας νὰ φανταχτεῖ, νὰ πέσει τ' ἄστρι για νὰ βρεῖ, ποὺ πάει νὰ σβύσει μες στὴ γῆ,—καὶ ὁ ἥλιος με παράβλεψε καὶ στὴν κορφήν ἔβάρωσε καὶ σύγνεφον ἐντύθη. Καὶ ἀγέρι ἦρθε καὶ μάδουνε τὴν ὄψη μου, σάμπως μαδάει καὶ τὴν ψυχὴ ἔμαυρος μου ὁ καημός· σκύδω στὴ γῆ καὶ μίλησα με στόμα καὶ με τὴν ψυχῆ, για τὴν ἀπόκριση νὰ ἰδῶ γραφτὴ στὴ μαύρη πλάκα, καὶ ἡ γῆς Πετρούλα, ἐσάλεψε καὶ δὲν ἀπολογήθηκε. Εἶδες ξαφτέρει νὰ πετᾷ στὸν οὐρανὸ σὰν ἄστραμα, ἔτσι ξεφτέρωσα τὸ νοῦ στὸν ἥλιον, στὸν αὐγερινό, καὶ στοῦ βλεφάρισμα τοῦ ἀστρίου ἀστραψε μέσα μου ὁ χαμός, χαμός για τὸν πνευματικὸ τὸν ἀδερφὸ τὸν ξέφτερα· τὰ χέρια δὲν ἀπίθωσα στὰ στήθια μου καὶ τὴν πνοά μου ἐπῆρε ὁ ἥλιος στὰ βουνὰ καὶ μίλησαν τὰ χεῖλια μου τοῦ Πέτρακα στὴν ἐρημιά, καὶ εἶναι ἡ ἐρμιὰ γλυκιά χολή, ποτήρι εἶναι κεραστικό τῆς θλίψης καὶ τῆς παντοχῆς. Πετρούλα ὁ δρόμος μ' ἔφερε, πέτρα τὴν πέτρα δέρνει με καὶ ἀγκάθι ξεματώνει με, καὶ τὸ στουρνάρι ἀγγιχτικό σπίθα κεντάει στοῦ μάγουλο, στοῦ μάγουλο τὸ ροδανὸ ποὺ τὸ λιμπίστηκε ἡ θανὴ καὶ τὸ φτονάει ὁ χάρος· δέσε Πετρούλα στὴν καρδιά τὸ δακρινὸ πετράδι μου καὶ δαχτυλίδι πέτρωσε τὸ λόγο μου τὸν ἔρημο, τ' εἶχα στὸν ἄνεμο γραφὴ για τὴν ἀγάπη του νὰ εἶπει, καὶ εἶχα τὰ χρυσοφέγγαρα στολίδια νὰ τοῦ στείλω, με ἦρθε φωτιὰ θεόλατρη καὶ μπόρα κολασμένη καὶ βούλωμα νὰ γδικηθῶ τὸ χάρο ποὺ

μᾶς χώρισε νὰ πάω νὰ τόνε σμίξω..»

Καὶ ἡ Πετρούλα τῆς ἄπλωνε τὸ χέρι για νὰ τῆς πάρει τὸ μοιρολόι, για ν' ἀρχινήσει τὴν ἀπόκριση, τὸ θρήνο ποὺ ἐξανάφτηκε στοῦ σπλάχνο τῆς στὴ φλόγα τῆς ἀγαπητικῆς. Ἐδόσανε τὰ χέρια. Ἡ Πετρούλα ἔκρουσε φωνὴ τρεμάμενη.

—Πάρε σφυρὶ Πελεκητὴ καὶ σφυροκόπα τὴν γραφὴ, χάραξε λόγον ἄλυτο στὴν πλάκα τὴν ἀσβολερή, καὶ ἂν σοῦ ξανάψει τὸ σφυρὶ πελέκα καὶ πελέκαε, πάρε καρδιά μου σφίνωσε καὶ σφυροκόπα τὴ γραφὴ, σὰν τὸ φεγγάριον γράμματα στοῦ οὐρανὸ γραμμένα, σὰν τὰ ποτάμια τὰ πλατιά καὶ με τὰ στέρια βούλα τους καὶ δέσιμο τρισουρανοῦ: Με τὰ βουνὰ δὲ μάχεται, μιὰ χούφτα γῆς θὰ πάρει καὶ ὁ Πέτρακας ποὺ ἐφτέρωνε στ' ἄλώνια σὰν πουλάρι· μὴ βούλεσαι χαρογενιὰ τὴν ἀψηλὴ του ἀμάχη, τί μιὰ πετᾷ στοῦ σύνταχτο δοξάρι καὶ τῆς ἀστραπῆς καὶ μιὰ στοῦ χέρι του κρατεῖ φλογέρα για νὰ τραγουδᾷ. Παρθύμω παιδὸς εἶναι τὸς καὶ ὁ χάρος καὶ τοῦ τραγουδᾷ, καὶ κλαδεφτέρει δὲν κρατεῖ, δὲν εἶναι μαυρὸς κορνιαχτός καὶ καθαλάρης δραμοτός, ποὺ ὀρμάει στὰ σπιτοκάραβα σὰν τὴν λαχτᾶρα τοῦ βοριά, καὶ σύψυχα τὰ συγκυλᾷ στὴν ἐρημιά, στὴν σκοτεινιά. Παρθύμω μιὰ ψηλὴ φωνὴ τραγοῦδισε τοῦ σαστικοῦ, νὰ σηκωθεῖ, νὰ στολιστεῖ,

στοῦ ἄλώνι νὰ ξημερωθεῖ, νὰ πάρει τὸ κοντάρι του νὰ κυνηγήσει ἀλάφια, νὰ πάρει τὴ σφεντόνα του νὰ σαλαγίσει ἀρκούδια, καὶ μες στὰ ὀλόδροσα νερά νὰ στήσει ἀμάχη καὶ χαρά, νὰ στήσει ἀμάχη στὰ βουνὰ ποὺ δὲν ἀπολογήθηκαν, σὰν ἔσκουζες ψηλὴ φωνή, στὸν ἄντρα καὶ στὸν ξέφτερα· νὰ στήσει μιὰ τρανὴ χαρὰ στὴν ἐρημιὰ καὶ στὰ πουλιά, τί θὰ στοῦ λένε ἀπὸ ταχυά, τραγουδιστὰ παντοτεινά, τί ὁ Πέτρακας σ' ἀφίνει για καὶ πάει ψηλά στὰ τρίκορφα, πάει νὰ φτερώνει τὸ κορμί, τίς πλάτες φτερωτὸς νὰ ἰδεῖ, καὶ νὰ εἶναι χιόνια τὰ φτερά. Ἐκεῖ ψηλά σὰν φτερωθεῖ, θὰ μᾶς λαλεῖ με τὴν αὐγῆ, για τὸ χαμὸ καὶ τὸν καημό, για τὴν πανώρημα μας ζωὴ, νὰ μᾶς λαλεῖ για τὴν ψυχὴ ποὺ ἡ νειότη του θ' ἀναστήθη. Παρθύμω κλείσε τὴν καρδιά καὶ σφάλισε τὴ με φωτιὰ, καὶ σὰν ξυπνήσει ὁ λόγος τοῦ δευτέρου θὰ εἶναι καὶ ἡ ζωὴ, καὶ σὰν ἐρθεῖ σὰν μήνυμα καὶ τὸ τραγοῦδι τοῦ στὴ γῆ, στάσου περὶφανη καὶ σὺ στὰ τρίκορφα καὶ κράξε του, καὶ ἀλάγησε με τὴ φωνὴ ὀπου τὴ λένε θεϊκή, ν' ἀνοίξει τὰ χεῖλάκια του νὰ στάξει τὸ μυροειδὸ, σὰν τὸν ἀνθὸ τὴν ἀνοιξή, σὰν τ' ἄστρι τὸν αὐγερινὸ ποὺ στάει τὴ φωτερὴ δροσιὰ στὸν κόσμον για τὸ χωρισμό.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

Ἀφροδίτη

Στὰ στήθια εὐώδιαζε ἡ πνοή, παρθένα τοῦ ἔρωτά σου. Καὶ ἔσκουσε τὰ ρόδα μέλποντας σὲς φλέβες σου ἀρμονία ὁ νέος Ρυθμὸς στὰ βάθη σου, ἡ ἀνέγγιχτη ὁμορφιά σου τοῦ μυστικοῦ σου ἀνθόκηπου τερπνὰ ἀνθίζε στὰ μάτια.

Σκυμένη, ως τώρα, ερωτικά εχαιογόλα ή Μοίρα
και ὡσάν σκιά στήν ἐρημιὰ κινούσε πρὸς τὶς λίμνες
στράτα τὴ στράτα τ' ὄνειρο και τόσερνέ ἢ πλημύρα
ποὺ ἀνάπνεαν στὰ στήθη σου τοῦ νέου ρυθμοῦ σου οἱ Ρίμες.

Στὴν ὄχτη ἐπερπάτει αὐγή, ροδοστεφάνωτη ὦρα,
και γύρω οἱ κύκλοι φωτεινοὶ τοῦ ἡλίου ἀναστημένοι
μὲ θεία ἀστραπή ποὺ ἐμάρμαιραν τοῦ στήθους σου τὰ δώρα
τὰ χαμογέλια σου ἀνθίζαν μὲ ρόδα στὸν αἰθέρα.

Και νὰ ὦ χαρά, τὰ βέλη εὐθύς στὸ τόξο ἀράδα ἀπλώνεις
σκίζεις στὰ στήθη τῶν σκιῶν, τὰ ὄνειρατα ποὺ ἐφτάσαν
στράτα τὴ στράτα μέλλοντας, στὰ θεία καράβια ἀπάνου
στὴ λίμνη τὴ μαγευτικὴ ὅπου γοοῦν οἱ πόνοι.

Κ' ἐκεῖ ἐσημάδεψες, Καλή, τὸν ἥσκιο σου, ἀστοχία σου,
μέσα στὴ λίμνη κ' ἔσεισε τὰ θεία σου στήθη βέλος
και τὰ νερὰ ἐκυμάτησαν πληγὴ τὸ κάθε κύμα
ρόδα και ρόδα στοὺς ἀφροὺς ν' ἀνθοβολάει τὸ μέλος.

Μυστικὰ Λόγια

Στὸ παραθύρι δυὸ γοργὰ ποὺ ἀστράφτανε πετράδια.
Κ' ἐγὼ τὴ λάμψη ἀστόχησα κυτίζοντας τὰ τοῦσσια,
Πότε μὲ τὸ σκοπὸ τοῦ αἰλοῦ πότε μὲ κρύφια χάρδια
Νὰ στέλνω σου κάποιον ἤχὸ στ' ἀθόρυβα καλάμια.

Μὰ ἐσὺ ἀπλωμένη τὴ βαθειὰ στὸ πλάνημα σου ἀπόχη
Γλυκὰ ἐκαλόπιανες νάρθοῦν στὸ παραθύρι οἱ σπῖνοι
Τὰ χεῖλη σου ἀστοχα νὰ στής χρυσὴ φωλῆα και βρόχι
Τερπνὸ κελάιδισμα νὰ ἤχει τὸν πόθο σου νὰ πίνει.

* *

Μιά στάλα ἀγέρι γιὰ νὰ πνέει στὰ δλόσγουρα μαλλιά σου
Μόλις ἢ αὐγὴ κρούει ἀλαφρὰ τὸ πρῶτο φῶς στὴ θύρα
Θὰ φέρει λόγια μυστικὰ στὴν ἀνοιχτὴ ἀγκαλιά σου
Φεύγοντας μέσα στὰσβυστα θαμπὰ και νύχτια μύρα.

Και οἱ χαρμάδες τοῦ φτωχοῦ σπιτιοῦ θὰ εἰποῦν τὰ κρύφια
Σὰν μάτια ποὺ εἶδαν τ' ἄβλεφτα καμώματα τὰ βράδεια
Νὰγγίζουν κάποια ἀνάπλερα στὸν κόρφο σου κοσύφια
Μέσα σὲ ἀνήλιαστη φωλῆα νὰ σοῦ λαλοῦν μὲ χάρδια.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑ ΓΙΑΝΝΗΣ

ΒΙΩΝΟΣ * * *

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΑΔΩΝΙΔΟΣ

Κλάψε τὸν Ἄδωνη· ὁ καλὸς σου Ἄδωνης ἐχάθη,
χάθηκε ὁ ὠραῖος Ἄδωνης· κοὶ Ἐρωτες τὸν κλαίουν.
Μὴν κάθεσαι στὶ κόκκινα τὰ ροῦχα πλιό, Ἄφροδίτη·
σὴκω και μαυροφόρεσε, στηθοχτυπίσου, δόλια,
και λέγε σ' ὄλους : ὁ καλὸς μου ὁ Ἄδωνης ἐχάθη.
κλάψε τὸν Ἄδωνη· θρηνοῦν κοὶ Ἐρωτες μαζί σου.

5

Κοίτεται ὁ ὠραῖος Ἄδωνης, στὰ ὄρη δόντι κάπρου
τᾶσπρο μοῖρι τοῦ ξέσχισε, κέλαφροξεψυχώντας
θλίβει τὴν Κύπρη· τὸ αἶμα τοῦ ἀπὸ τὴ χιονάτη σάρκα
στάζει μαῦρο· τὰ μάτια τοῦ σβηθοῦν κάτω ἀπὸ τὰ φρύδια·
χάνοντ' ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ τὰ ρόδα, και μ' ἐκεῖνον
και τὸ φιλι ποὺ ἢ Κύπρη πλιό δὲ θὰ του ξαναπάρη.
Εἶνει νεκρὸς ὁ Ἄδωνης κὴ Κύπρη μὲ λαχτῆρα
τοῦ δίνει ὀλόγλυκα φιλιὰ μὰ ἐκεῖνος δὲν τὸ ξέρει.
Κλάψε τὸν Ἄδωνη· θρηνοῦν κοὶ Ἐρωτες μαζί σου.

10

15

Ἄγρια πληγὴ ἔχει ὁ Ἄδωνης μὲς στὸ μηρὶ· μὰ ἢ Κύπρη
πλιό μεγαλῦτερη πληγὴ μὲς στὴν καρδιά της ἔχει.
Γιὰ κείνον τὰ λαγωνικὰ λυπητερὰ γορλοσοῦνται
και κλαῖν οἱ Νύφες τῶν βουνῶν· και τρέχει ἢ Ἄφροδίτη
μὲ τὰ μαλλιά της ξέπλεχα στὰ δάση, λυπημένη,
ξυπόλυτη και νηστικὴ κοὶ βάτοι τὴν ξεσχίζουν
στὸ τρέξιμό της και τῆγοῦν τὸ θεϊκὸ της αἶμα·
μὲ λιγυρὰ ξεφωνητὰ τὲς φάραγγες διαβαίνει
και τὸν Ἀσσύριο ἀντρα της θρηνεὶ κι ὀλοφωνάει.
Γύρω της ἀνεμίζεται τὸ μαῦρο φόρέμα της,
και μὲ τὰ χέρια της χτυπάει τὰ στήθια κ' αἶμα στάζουν
οἱ πρὶν χιονάτοι κόρφοι της, γιὰ τ' Ἄδωνη τὸν πόνο,
κοὶ Ἐρωτες θρηνολογοῦν : ἀλλὶ στὴν Ἄφροδίτη.

20

25

Χάνει τώραῖο ταῖρι της χάθη κὴ θεία μορφή της.
Ὅταν ἐξοῦσε ὁ Ἄδωνης ἦταν πανώρια ἢ Κύπρη·
πέθαν' ἐκεῖνος, πέθανε μαζί του κὴ ὀμορφιά της.
Ὅλα τὰ ὄρη λέν ἀλλὶ στὴν Κύπρη, κοὶ δρυς κλαίγουν
τὸν Ἄδωνη κοὶ ποταμοὶ κλαῖν τὴς θεᾶς τὰ πάθη·
κοὶ βρύσες γιὰ τὸν Ἄδωνη στὰ ὄρη δάκρυα χύνουν·
και τάνθη ἀπὸ τὸν πόνο τους κέκεινα κὸκκινίζουν·
στοὺς λόγγους και στὴ ρεματιὲς πικρολαλεὶ τᾶηδόνι
καινούργιο θρηνον : ὁ καλὸς ὁ Ἄδωνης ἐχάθη·
κὴ ἢ Ἡχὼ ἀπαντάει θλιβὰ : ὁ καλὸς ὁ Ἄδωνης ἐχάθη.

30

35

Και ποιός τόν άτυχο έρωτα δέν κλαίει τής Ἀφροδίτης ;
 τ Ἀδωνη τήν αγιάτρευτη πληγή σάν εἶδ' ἐκείνη, 40
 στό μαραμμένο του μηρί σάν εἶδε μαῦρον αἶμα,
 τὰ χέρια της άναπετάει και ξεφωνίζει· «Μείνε,
 Ἀδωνη, μείνε, γιά ύστερνή φορά νά σ' άντικρύσω,
 νά σ' άγκαλιάσω, δύστυχε, γλυκά νά σέ φιλήσω·
 Ἀδωνη σήκω μιá στιγμή κ' ύστεροφιλήσέ με, 45
 και φίλησέ με όσο μπορείς, ως πού νά βγή ή πνοή σου
 νά ρέψη μέσ στό στόμα μου και μέσ στά σωτικά μου
 θάρμέξω· εγώ τόν πόθο σου, θά πιώ τόν έρωτά σου,
 και θά φυλάξω σάν κέσέ τó φίλημά σου τούτο,
 άφοῦ μου φεύγεις δύστυχε, φεύγεις μακριά και τρέχεις 50
 μέσ στόν πικρόν Ἀχέροντα, στόν άγριο βασιλέα·
 κή δόλια ζώ κείμαι θεά και δέ μπορώ κοντά σου
 ν' άρθώ κέγώ. Τόν άντρα μου πάρε τον Περσεφόνη.
 Ἐσύ εἶσαι πλιό καλύτερα στόν Ἀδην από μένα·
 κάθε καλό φτάνει σ' εσέ, κέγώ έχω μαύρη μοῖρα,
 και λύπη άτέλειωτη· θρηνώ τόν νιδν όπου μου έχάθη. 55
 Τρισπόθητέ μου, άπέθανες, μου πέταξεν ó πόθος
 σάν όνειρο· κοί Ἐρωτες πενθοῦν· ή Κύπρη χήρα.
 Μαζί μ' εσένα χάθηκε κή μαγική μου ζώνα.
 Τί κυνηγοῦσες τολμηρέ ; τί εἶχες τόση μανία 60
 νά μάχεσαι μέ τó θηριό σάν ήσουν τόσο ώραιός ;»
 Ἡ Κύπριδα· εἶται έθρήνησε· κοί Ἐρωτες φωνάζουν :
 χάθηκε' ó ώραιός Ἀδωνης, άλλοι στήν Ἀφροδίτη,
 κι όσον αἶμα έχυσεν ó νιδς τόσον ή Κύπρη δάκρυ,
 σμιγμένα δάκρυα και αἵματα στή γῆς βγάζουν λουλούδια, 65
 τó αἶμα ρόδον έβγαλε, τὰ δάκρυα άνεμώνην.

Κλάψε τόν Ἀδωνη, ó καλός σου ó Ἀδωνης έχάθη.
 Μή μύρεσαι τόν άντρα σου στά δάση πλιό, Ἀφροδίτη·
 Κέρήμαξεν ή κοίτη του κή φυλλοστιβανιά του·
 τώρα σ' αὐτήν τήν κλίνη σου νεκρός μένει, Ἀφροδίτη, 70
 μα και νεκρός εἶν' όμορφος, ώραιός σάν νά κοιμάται·
 βάλ' τον γλυκά νά κοιμηθη στα μαλακά σεντόνια,
 πδσμιγε σ' ύπνον ιερόν μαζί σου δλην τή νύχτα,
 στήν πάγχρυση τήν κλίνη σου· ποθεῖ τόν μαῦρον Ἀδη.
 Στεφάνια κι άνθη ρίξε του· μ' αὐτόν όλα και τάνθη 75
 σάν πέθανε μαράθηκαν, μέ μῦρα ράντισέ τον,
 μ' άρώματα Συριάνικα. Τάρώματα όλα ως λείψουν,
 άφοῦ κέχάθη ó Ἀδωνης, τάρωμα τó δικό σου.
 Κλάψε τόν Ἀδωνη θρηνοῦν κοί Ἐρωτες γιά εκείνον.

Πλαγιάζει ó άβρός ó Ἀδωνης σέ ρουχα πορφύρενια·
 γύρω του οἱ Ἐρωτες θρηνοῦν μέ τὰ μαλλιά κομμένα 80
 γι' αὐτόν· κι άλλος τὰ βέλη του, κι άλλος τὰ τόξα πιάνει,
 κι άλλος τή σαῖττοθήκη του φτεροχτυπάει, και ό ένας
 λύνει του νιού τó πέδιλο, στό λέβητ' άλλοι φέρνουν
 νερό, άλλος πάλι πάσχιζε νά γιάνη τó μηρί του 85
 κι άλλος μέ τές φτεροῦγες του τόν Ἀδωνη δροσίξει,
 Κλάψε τόν Ἀδωνη θρηνοῦν κοί Ἐρωτες γιά εκείνον,

Θρηνολογούνε οἱ Ἐρωτες «άλι στήν Ἀφροδίτην·
 Ἀπόσβησεν ó Ὑμέναιος τοῦ γάμου τές λαμπάδες 90
 κέσκόρπισε τὰ στέφανα κέπαψε τó σκοπό του,
 δέ λέει πλιό τó τραγούδι του, μα μυρολόγι στήνει.
 και λέει : αλί στόν Ἀδωνη, ὕμέναιο πλιό δέν ψάλλει·
 τó δόλιο τοῦ Κυνήρα γιόν κοί Χάριτες τόν κλαίγουν :
 «έχάθη ó ώραιός Ἀδωνης,» συμμεταξύ τους λέγουν.
 Και τόν Παιάνα άφήκαν πλιό κοί Μοῦσες και φωνάζουν 95
 θρηνώντας λιγυρόφωνα τόν Ἀδωνη κέκείνες·
 μα εκείνος δέν τές άπαντάει κι ὕχι πώς δέν τó θέλει
 μα ή Κόρη δέν άφήνει τον από τόν Κάτω κόσμο.
 Πάψε τούς θρηήνους σήμερα και τούς κομμους σου, Κύπρη,
 γιαι τó χρόνο πάλι εσύ θά κλάψης, θά δακρύσης.

Δ. Μ. ΣΑΡΡΟΣ

ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΜΑΙΡΙΚΕ

ΝΥΧΤΑ

Ἀκου ! Στῆς γῆς τήν όγρη πλάτη πλαγιαστή, βαριά
 δουλεύει ή νύχτα άγνάντια στό λυκόφωτο·
 μα πέρα εκεί συρτά σέ μπλάβα αἰθέρια
 ρέματα ρέουν άθόρυβα λαφριά
 και κάπου κάπου μέ δοξάρι άτσαλωτό,
 χαρούμενα, βέλη χρυσά ρίχνουν ταστέρια.
 Στῆς γῆς τόν κόρφο, στό λιβάδι, μέσ στά δάση,
 πώς γύρω τώρα μέσ στήν πλάση
 δυνάμεων άχόρταγων ζύμωση βράζει !
 Μα τί περίσκεψη κι άταραξία ! Κ' έμένα
 τοῦ στήθους τὰ κρυμμένα
 κόρου και στέρησης μιá πάλη τὰ ταράζει
 μπρός στήν εἰκόνα αὐτή τή σιωπηλή και τή μεγάλη.
 Καρδιά, πώς θάθελες νά λυτρωθῆς, πού σταθερότη
 κάθε σου λείπει, εσέ, μετέωρη, κι ότι
 έφυγες, νά ! στους όμοιους σου θές νά γυρίσης πάλι.
 Τῆς Ὅμορφιάς σου εἶναι βαρεία ή θεοτικιά ήσυχία·
 τότε ύποτάξου· εδῶ δέν έχει ύπεκφυγή καμία.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΣΕΛΛΕ·Υ·

ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ

Γοργά διάβα· πάνου από τὰ κύματα τῆς δύσης.
 Πνεῦμα τῆς Νύχτας.
 Ἐξῶ από τó ανατολικό σπήλαιο πού ή καταχνιά τó βαραινεί
 όπου ή πλατιά κι ή έρημική ήδονή,
 Ἐφαινες όνειράτα χαρᾶς και φόβου,
 πού τρομερό σέ κάνουνε κι άγαπητό.
 Γοργό ως εἶναι τó πέταγμά σου.

Τύλιξε τὴ μορφὴ σου μὲς σὲ σταχτὶ μάντῶα
 ἀστέρι ἀδοῦλευτο,
 μὲ τὰ μαλλιά σου τύφλωσε τῆς μέρας τὰ μάτια,
 Φίλα τὴν, ὡς ποὺ ἀπ' τὴν κούραση ἀποκάμη.
 Ἐπειτα πάνου ἀπὸ τὴν πολιτεία πλανήσου καὶ τὴ στεριά καὶ τὴ θάλασσα,
 Ἐλα πολυγυρεμένη!

*Ὅταν σηκώθηκα καὶ εἶδα τὴν αὐγή,
 ἀναστέναξα γιὰ σένα!
 Ὅταν τὸ φῶς ἀνέβηκε ψηλά, καὶ ἡ δροσιὰ ἔφυγε,
 καὶ τὸ μεσημέρι ἀπλώθηκε βαρὺ πάνου στὰ λουλούδια καὶ στὰ δέντρα,
 καὶ ἡ κουρασμένη μέρα γύρισε πίσω νὰ ξεκουραστῇ,
 ἀργοκινῶντας σὰν ξένος ποὺ δὲν ἀγαπήθηκε,
 ἀναστέναξα γιὰ σένα.

*Ἦρθεν ὁ ἀδερφός σου ὁ θάνατος καὶ φώναξε,
 θ' ἀποθύμας ἐμένα;
 Τό γλυκό σου παιδί ὁ ὕπνος μὲ τὰ μεμβράνινα μάτια
 σὰν τὴ μέλισσα τοῦ ἀπομεσήμερου ψιθύρισε.
 Νὰ φωλιάσω κοντὰ στὸ πλάι σου;
 θ' ἀποθύμας ἐμένα; Κι ἀποκρίθηκα
 Ὅχι, ὄχι ἐσένα!

*Ὁ θάνατος θάρθη ὅταν θάχεις πεθάνη
 γρήγορα πολὺ γρήγορα,
 Ὁ ὕπνος θάρθη ὅταν θάχεις πετάξει.
 ἀπὸ κανένα δὲ θὰ ζητοῦσα τὴ χάρη
 ποὺ ζητῶ ἀπὸ σένα, νύχτα ἀγαπημένη.
 Γοργὸ ἄς εἶναι τὸ πέταγμά σου ποὺ ὀλοένα σιμώνει,
 ἔλα γρήγορα, γρήγορα!

ΔΗΜΗΤΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΣΕΛΛΕ·Υ·

ΜΟΥΣΙΚΗ

Κλειδί ἀργυρὸ στὴν κρήνη τῶν δακρύων, ὅπου τὸ πνεῦμα πίνει, ὥσπου ὁ
 νοὺς ἀλλοπαρθεῖ· γλυκύτετε τάφε μύριων φόβων, ποὺ ἡ μάνα τους ἢ Ἄνησυ-
 χία, σὰν ἓνα παιδί ποὺ κοιμάται, ξαπλώνεται ἀποκαμωμένη μὲς τὰ λούλουδα...

*Ὅχι, Μουσική, δὲν εἶσαι ἡ θροφή τοῦ Ἔρωτα, ἐξὸν ἂν ὁ Ἔρωτας θρέφεται
 μὲ τὸ γλυκύτετο εἶναι του, ὡς πού νὰ καταστήσει ὀλάκερος ἓνας μουσικὸς
 ψίθυρος.

EDGAR ALLAN POE

ΞΑΝΑΓΕΝΝΗΜΕΝΟΣ

Συνομιλία Μόνου καὶ Οὔνας

*Ἡ μετάφραση ἀφιερώνεται τῆς ἀκριβῆς
 μου παιδούλας Σμαραγδῆς.

Σ. Ν. Σ.

UNA: Ξαναγεννημένος;

ΜΟΝΟΣ: Ναι, ὄραία καὶ ὀλάκριβή
 μου. Una, ξαναγεννημένος. Αὐτὴ ταγε ἡ
 λέξη, ποὺ τὸ μυστήριό της ἐβασάνισε
 τόσο τὸ νοῦ μου στὴν ἄλλη ζωὴ, ἀπο-
 κρούοντας τὶς ἐξηγήσεις τῶν μύθων
 τῆς Ἐκκλησίας—ὡς ποὺ ὁ θάνατος ὁ
 ἴδιος μοῦ φανέρωσε τὸ μυστικό.

UNA: Ὁ Ἔνατος!

ΜΟΝΟΣ: Πόσο παράξενα, γλυκειά
 μου Una, ἀντιλαεῖς τὰ λόγια μου!
 Καὶ βλέπω κάποιον Ἰκοντύλισμα στὸ
 βῆμα σου—μὰ σὰν χαρούμενη ἀνησυ-
 χία στὰ μάτια σου. Σὲ ζαλίζει καὶ σὲ
 βαραίνει ὁ μεγαλόπρεπος νεωτερισμὸς
 τῆς Αἰώνιας Ζωῆς. Ναι, γιὰ τὸ Ἔνα-
 το μίλησα. Καὶ τώρα—ἐδῶ—πόσον ἄλ-
 λόκοτα ἠγάει ἡ λέξη, ποὺ ἄλλοτε εἶ-
 τανε τρόμος γιὰ πᾶσα καρδιά, καὶ
 βραχνὰς σὲ κάθε διασκέδαση!

UNA: Ἄ, ὁ Ἔνατος, τὸ φάσμα ποὺ
 σκίαζε κάθε γιορτή! Πόσο συχνά,
 Μόνε, δὲν βυθιζόμαστε σὲ σκέψεις γιὰ
 τὸ «εἶναι» του! Πόσο μυστηριώδικα
 σταματοῦσε τὴν ἀνθρώπινη εὐδαιμο-
 νία, παραγγέλλοντας τ' «ὡς ἐδῶ καὶ
 μὴ παρέκει»! Ἡ ἀληθινὴ ἢ ἀγάπη
 μεταξὺ μας, Μόνε μου, ποὺ ἔκαιε στοὺς
 κόρφους μας, πόσο μάταια κολακεύο-
 μαστε, θαρρῶντας πὼς ἡ εὐτυχία ποὺ
 νοιώσαμε μὲ τὴ γέννησή της θὰ
 δυνάμωνε μὲ τὴν ἐνδυνάμωσή της!
 Ὁμιέ, καὶ ὡς αὔξαινε τόσο ἐμεγάλωνε
 στὶς καρδιές μας ὁ τρόμος τῆς μοι-
 ραίας Κακιᾶς Ὁρας, ποὺ τρεχάτη ἐρ-
 χότανε μᾶς χωρὶς γιὰ πάντα! Κι
 ἡ ἀγάπη μας ἔγινε τότε πονερὴ—τὸ
 Μίσος θάτανε τότε ἔλεος.

ΜΟΝΟΣ: Μὴν τοὺς θυμᾶσαι τοὺς
 καημοὺς ἐκείνους ἐδῶ, ἀκριβὴ Una—
 δικιά μου, δικιά μου γιὰ πάντα!

UNA: Μὰ ἡ θύμηση λύτης περασμέ-
 νης; δὲν εἶναι τώρα χαρὰ; Ἐγὼ πολ-
 λά νὰ εἶπῶ ἀκόμη γιὰ τὰ πράγματα
 ποὺ πέρασαν. Πάνου ἀπ' ὅλα, ὁμως,
 καίομαι νὰ μάθω πὼς πέρασες Ἐσὺ
 ἀπ' τὴ σκοτεινὴ Κοιλιά καὶ τὴ Σκιὰ
 —τὰ συμβάντα τοῦ διάβα σου.

ΜΟΝΟΣ: Μὰ πότε ἡ ἀκτινὸβολη
 UNA ζήτησε τίποτε μάταια ἀπ' τὸ
 Μόνου της; Ὅλα θὰ τὰ διηγηθῶ κατα-
 λεπτῶς, ἀλλ' ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσῃ ἡ
 μαγικὴ ἀφήγηση!

UNA: Ἀπὸ ποῦ;

ΜΟΝΟΣ: Ναι, ἀπὸ ποῖο σημεῖο;

UNA: Σ' ἐννοῶ, Μόνε. Στὸ θάνατο
 μάθαμε κ' οἱ δύο μας τὴ ροπή τοῦ
 ἀνθρώπου νὰ καθορίζῃ τ' ἀκαθό-
 ριστα. Δὲν θὰ σοῦ εἶπῶ, λοιπόν:
 ἀρχισε ἀπ' τὴν ὥρα ποὺ σταματᾶ
 ἡ ζωὴ—ἀλλὰ: ἀρχισε ἀπ' τὴ θλι-
 βερὴ, λυπητερὴ στιγμὴ ποὺ σ' ἀφήκε
 πιά ὁ πυρετός, ἐβυθίστηκες σὲ μιὰν
 ἄπνοια καὶ ἀσάλευτη νάρκη, καὶ ἐγὼ
 ἄπλωσα τὰ περιπαθῆ μου δάχτυλα
 τῆς ἀγάπης καὶ ἔκλεισα τὰ χλωμά
 σου βλέφαρα.

ΜΟΝΟΣ: Μία λέξη πρῶτα, Una μου,
 γιὰ τὴν κατάστασι τῆ γενικῆ τοῦ
 ἀνθρώπου σ' ἐκείνη τὴν ἐποχὴ. Θὰ
 θυμᾶσαι, ἓνας ἢ δύο ἀπ' τοὺς σο-
 φούς ἀνάμεσα στοὺς προγόνους μας
 —σοφοὺς στ' ἀλήθεια, μολονότι τέ-
 τοιους δὲν τοὺς θαρροῦσεν ὁ κό-
 σμος—εἶχαν τολμήσει ν' ἀμφιβάλουν
 γιὰ τὴν ὀρθότητα «καλυτέρευση» νὰ

λένε την ανάπτυξη του πολιτισμού μας. Στη σειρά των πεντέξη αιώνων πριν από μᾶς εἴτανε ὄρες—περίοδο στὸν καθένα, πὸν ξεχώριζεν καὶ κάποιος ρωμαλέος νοῦς πολεμῶντας εὐτολμα γι' ἀρχές, πὸν ἢ ἀλήθεια τους στὸ πανελεύθερο τόρα λογικό μας εἶναι τὸς ὀλοφάνερον—ἀρχές πὸν ἔπρεπε νᾶχανε διδάξει στὴ φυλή μας τὴν προτίμηση τῆς ὑποταγῆς στὰ καθοδήγια τῶν φυσικῶν νόμων ἀπὸ τὴν ἐπιμονὴ στὴν ἀπόπειρα νὰ τους κυριαρχήσῃ. Ἀργὰ καὶ πὸν φαινόντανε κάποιοι νόες—κυρίαρχοι, πὸν κάθε προχώρηση στὴν Πραχτική Ἐπιστήμη τὴ βλέπανε ἀναποδισμό ἀπ' τὴν ἀληθινώτερη ὀφέλεια. Κάποτε ὁ ποιητικὸς νοῦς—πὸν νοιόθουσε τόρα νάτανε ἢ ἀψηλότερη δύναμη ἀπ' ὄλες—ἀφοῦ ὄλες οἱ ἀλήθειες πούχανε γιὰ μᾶς τὴ στερεώτερη σπουδαιότητα μποροῦσε νὰ φθασθοῦν μονάχα μὲ κείνη τὴν Ἀναλογία πὸν ἀγκαλιαστὰ μὲ τὴ Φαντασία μόνο ἀδράγει τὴν ὀρθότερη ἀπόδειξη, χωρὶς στὸ ἀπτέρωτο Λογικό νὰ λέη τίποτε—βολές αὐτός, ὁ ποιητικὸς ὁ νοῦς, πηγαίνοντας πὸν πέρα ἀπ' τὸ ξεδίπλωμα μιᾶς θολῆς ιδέας τῆς Φιλοσοφίας, εὑρίσκει στὴ μυστικιστικὴ παραβολὴ πὸν λέγει γιὰ τὸ Δένδρο τῆς Γνώσης, καὶ τὸν Ἀπαγορευμένον καρπὸ του—τὸ θανατερό—μιὰ καθάριαν ἐξήγηση: ὅτι ἡ Γνώση δὲν τοῦ χρειάζονταν τοῦ ἀνθρώπου στὰ μικράτα τῆς ψυχῆς του. Κ' οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ—οἱ ποιητὲς—πὸν ζούσανε καὶ ἐχάνονταν μέσα στὰ καταφρόνια τῶν «συμφεροντολόγων»—ἀγροίκων σχολαστικῶν, κλέφτηδων τίτλων πὸν οἱ καταφρονεμένοι μόνον τοὺς ἄξιζαν—αὐτοὶ, οἱ ποιητὲς, ἐπίπονα ἀλλὰ σοφὰ ἀπλώναν τὴν ψυχὴ τους πρὸς στοὺς παλιούς καιροὺς—ὅπου οἱ ἀνάγκες μας εἴταν ἀπλὲς ὅσο δυνατὲς εἴταν οἱ χάρεις μας—καιροὺς πὸν ἢ Εὐθυμία εἴτανε ἄγνωστη, γιὰ τὸ τόσο μεγαλόπρεπα καὶ γιομάτα ἔντονη εἴταν ἢ Εὐτυχία—ἱεροῦς, μεγαλειώδεις, εὐδαιμονικούς καιροὺς, ὅταν γαλανοὶ ποταμοὶ ῥέανε ἀμώλωτοι καὶ ἄφραχοι μεσ' ἀπ'

ἀλλάξευτα ἀψηλώματα, σὲ μακρινὲς μοναξίες βουνῶν πρωτόγονων, εὐωδιαστῶν, ἀμόλευτων.

Ἄλλ' οἱ εὐγενικὲς αὐτὲς ἐξαιρέσεις ἐδυναμώναν μόνο τὸ γενικὸ Παραλογισμό μὲ τὴν ἀντίθεσή τους. Ἄιμέ, ζούσαμε στὶς χειρότερες μέρες τοῦ ξεπεσμοῦ μας. Τὸ μέγα «κίνημα»—αὐτὸ τανε τὸ σύνθημα—εἴτανε στὴ δέση του: ἕνας μπαθιάρης ἀναβρασμός, ἠθικὸς καὶ ὀργανικός. Ἡ Τέχνη—οἱ τέχνες, ἤθελα νὰ εἰπῶ—ὑψώθησαν πάνω ἀπ' ὄλα, πὸν μιὰ καὶ ἐκάθησαν στὸ θρόνο, ἀλυσσοδέσαν αὐτὲς τὸ Νοῦ πὸν τις ἀνέβασε στὴν «ἀρχή».

Ὁ ἄνθρωπος, ἀπ' ἀδυναμία ν' ἀναγνωρίσῃ τὸ μεγαλεῖο τῆς Φύσεως, ἐκυλίστηκε σὲ παιδιὰτικὴ ἀγαλλίαση ἀπ' τὴν κυρίαρχηση τῶν στοιχείων τῆς πὸν ἐπέτυχε καὶ ὀλοένα ἄπλωνε. Ἀκόμη καὶ ὅταν μὲ τὴ φαντασία του ἐπλαθε κανένα Θεό, πάλι σὲ παιδιὰτικὴν ἀνοητότητα κυλιούνταν. Καὶ ὅπως θὰ περιέμενε κανεὶς ἀπὸ τέτοια χάλια, ὁ ἄνθρωπος ἔπαθεν ἀρρώστια συστήματος καὶ ἀοριστίας. Κονκουλώθηκε μέσα σὲ γενικότητες. Μέσα σ' ἄλλες ἀλλόκοτες ιδέες ἢ κυρίαρχῆς του εἴταν ἡ ιδέα τῆς ἰσότητος: καὶ ἀψηφώντας ἀναλογίες καὶ Θεοῦς—μὴν ἀκούοντας τὴν καθοδηγήτρα φωνὴ τῶν νόμων τοῦ βαλμῆδιστοῦ στὴν αὔξηση, πὸν κυβερνοῦν τόσο γενικὰ παντοῦ στὴ Γῆ καὶ στὰ Οὐράνια—πολέμησεν ἄγρια νὰ στερεώσῃ στὴ ζωὴ μιὰ παντοκράτειρα Δημοκρατία. Καὶ τὸ κακὸ αὐτὸ πῆγασε ἀπ' τ' ἀρχικὸ κακὸ—ἀπ' τὴν Ἐπιστήμη—τὴ Γνώση. Δὲ μποροῦσε ἄλλοιῶς—νὰ μάθῃ καὶ νὰ ὑποκύψῃ μαζί ὁ ἄνθρωπος, ἀδύνατο.

Στὸ μεταξὺ φτιαστήκανε πολιτείες πελώριες, ἀναρίθμητες. Μαραθῆκαν καὶ πῆγαν τὰ πράσινα φύλλα ἀπ' τὴν καφετρὴ ἀνάσα τῶν φούρνων. Τ' ὄρατο πρόσωπο τῆς Φύσεως παραμορφώθηκε σὰν ἀπὸ σημάδια καταραμένης ἀρρώστιας. Καὶ θαρρῶ, γλυκειά μου Ἦνα, πὸς μ' ὄλη τὴν παραζάλη καὶ τὴ σαπίλα τῆς καταστάσεως μας, πάλι θὰ βολοῦσε νὰ σταματοῦσαμε στὸ χαμὸ—

ἂν δὲν εἴτανε χαλασμένη, ἢ, κάλλιο, τυφλά ἀκαλλιέργητη στὸ σχολειὸ καὶ ἢ Φιλοκαλία μας. Ἔτσι δὲν τὴν ξεφύγαμε τὴν καταστροφὴ.

Διότι, ἀλήθεια, τότε, σ' ἐκεῖνες τὶς κρίσιμες ὄρες, ἢ Φιλοκαλία μονάχα—ἢ δύναμη αὐτὴ πὸν στέκεται ἀνάμεσα Καθάριο Νοῦ καὶ Ἡθικὴ Αἴσθησις, καὶ δὲ μπορεῖ νὰ τὴν παραβλέψῃ κανεὶς ἀτιμώρητα—τότε θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ ἐλαφρότατα πίσω στὴν Ὀμορφιά, στὴ Φύση, στὴ Ζωή. Ἄλλ' ἀλλοίμονο στὸ ἄδοιο στοχαστικὸ Πνεῦμα καὶ στὴ μεγαλειώδη Διαισθησις τοῦ Πλάτωνα! Ἄλλοι στὴ Μουσικὴ του, πὸν τὴ θαρροῦσε τὴν ἀρκετώτερη μόρφωση τῆς ψυχῆς! Καὶ ὁ Πλάτωνας καὶ ἢ Μουσικὴ του εἴτανε γιαιτρικὰ λησμονημένα ἄς τὴν ὄρα τῆς καταστροφῆς.—

Ὁ Πασκάλ, ἕνας σοφὸς πὸν καὶ οἱ δυὸ μας τὸν ἀγαπήσαμε, εἶχε πεῖ, πόσον ἀληθινὰ—«Que tout notre raisonnement se réduit à céder au sentiment,» καὶ δὲν θάταν ὀδύνατο τὸ αἶσθημα τοῦ φυσικοῦ, ἐὰν εὑρίσκε καιρὸ, νὰ ἐπαίρνε πάλι τὴν πρωτινὴν τὴν ἀνώτερη θέσις μπρὸς στὸ μαθηματικὸ λογικὸ τοῦ Σχολειοῦ. Ἄλλ' αὐτὸ δὲν εἴτανε νὰ γίνῃ. Ὁ κόσμος ἀπ' τοὺς ὀργανισμοὺς τοῦ μὲ τὴν Ἐπιστήμη γέραζε παράκαιρα. Καὶ αὐτὸ οἱ μῆρες τῆς ἀνθρωπότητος δὲν τὸ βλέπαν, ἢ, ζώντας ἀχόρταγα καὶ ἐκδοτα, ἀγκαλὰ καὶ δυστυχησμένα, καμώνονταν ὅτι δὲν τὸ βλέπαν. Ἄλλ' ἐμένα τὰ χρονικά τῆς Γῆς μ' εἴχανε μάθει νὰ περιμένω τὴ μεγαλύτερη καταστροφὴ ὡς πληρωμὴ τοῦ «ὑψίστου» πολιτισμοῦ. Συγκρίνοντας τὴν Κίνα, τὴν ἀπλὴ καὶ βασταχτερή, μὲ τὴν Ἀσουρία τὴν ἀρχιτεκτόνισσα, τὴν Αἴγυπτο τὴν ἀστρολογοῦ, καὶ τὴ Νούμπια, τὴν πὸν τεχνίτρα ἀπ' ὄλες—τὴ βοερὴ μάννα ὄλων τῶν τεχνῶν, ἔλα ἐμπνευσθῆ καὶ ἰδῆ τὴ Μοῖρα μας. Ἀναπολώντας τὴ ζωὴ τῶν τόπων αὐτῶν, ἀντίκρισα μιὰν ἀχτίδα τοῦ Μέλλοντος. Οἱ βιομηχανικὲς εἰδικότητες τοῦ καθενὸς τους εἴτανε τοπικὲς ἀρρώστιες τῆς Γῆς, καὶ ὁ ξε-

πεσμός τους εἴταν ἢ γιαιτρία. Ἄλλὰ γιὰ τὸν κόσμο ὀλόκληρο, καθὼς εἴτανε μολυσμένος, δὲ μποροῦσα νὰ προβλέψω ἀναγέννησις ἄλλοιῶς παρὰ μὲ τὸ Θάνατο. Καὶ βλέποντας, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν μποροῦσε νὰ λείψῃ ὡς ράτσα, κατάλαβα ὅτι θὰ πρεπε νὰ ξαναγεννηθῆ.

Καὶ τότε εἴτανε, ὀραία καὶ ἀκριβὴ μου Ἀγάπη, πὸν βυθιζόμαστε ὀλημερὶς σ' ὄνειρα. Τότε εἴτανε πὸν τὸ σούρουπο ἀπλώνονταν ἐντὸς μας ἢ ἀποθάρρυνσις γιὰ τὶς μέρες ὀπότε ἢ πληγιασμένη ἐπιφάνεια τῆς γῆς ὕστερ' ἀπ' τὴν Κάλ' αρον πὸν μόνη θὰ μποροῦσε νὰ σβῆσῃ τὶς ἀσέλγειες τῆς, θὰ ξαναγινόνταν τὶς πρᾶσινάδες, καὶ τὶς βουνοπλαγιές, καὶ τὰ γελαστὰ νερά τῆς Παράδεισος, καὶ θὰ γίνονταν πάλι ταιριαστὴ πιά κατοικία γιὰ τὸν ἄνθρωπο: τὸν ἄνθρωπο τὸν κεκαθαρμένον Ἐνάτω—τὸν ἄνθρωπο, πὸν στὸ πνεῦμα του δὲν θάχε πιά τὸ φαρμάκι τῆς Γνώσεως—τὸν ἐπανορθωμένο, τὸν ἀναγεννημένο, τὸ μακαρισμένο, τὸν ἀθάνατο ἀλλὰ πάντα ἔλικὸ ἄνθρωπο!

Ἦνα: Τὶς θυμάμαι καλὰ τὶς κουβέντες αὐτὲς, ἀγαπητὲ Μόνε. Ἄλλ' ἢ ἐποχὴ τοῦ πύρινου ξεπεσμοῦ δὲν εἴτανε τόσο κοντὰ πὸν θαρροῦσαμε—ὅσο μᾶς ἔκανε νὰ πιστεύουμε ἢ διαφθορὰ πὸν ἔλεγε. Οἱ ἄνθρωποι ζούσανε καὶ πεθαίνανε ἀτομικά. Ἐσὺ ὁ ἴδιος ἀρρώστησες καὶ πῆγες στὸν τάφο, καὶ ἐκεῖ ἢ πιστὴ σου ἢ Ἦνα σ' ἀκολούθησε. Καὶ ὅσο καὶ ἂν ὁ αἰῶνας πὸν πέρασε, καὶ πὸν μετὰ του ξανασιμῶμε, δὲν βασάνισε τὶς κοιμώμενες αἰσθήσεις μας μ' ἀνυπομονησία μεγάλη, ὅμως, Μόνε μου, εἴτανε πάντα ἕνας αἰῶνας δλάκαιρος. ΜΟΝΟΣ: Εἰπές καλύτερα: ἕνα σημεῖον εἰς τ' ἀόριστο ἄπειρο. Ἀναντίλεχτα εἴτανε τὰ γηρατιά—τὸ ξέφτυσμα τῆς Γῆς ὅταν πέθανε. Μ' ἀνημπορεμένη καρδιὰ ἀπὸ ἀγωνίες—γεννήματα τῆς γενικῆς ταραχῆς καὶ τῆς σαπίλας—παραδόθηκα στὸν ἄγριο πυρετό. Ὑστερ' ἀπὸ λίγες μέρες πόνου, καὶ πολλὲς ὄρες ληθάργου γεμάτου ἀπὸ ἐκστασις, πὸν θαρροῦσατε τὶς ἐκδηλώσεις του γιὰ πόνου, ἐνῶ ἐγὼ

ποθοῦσα ἀλλ' ἀδυνατοῦσα νὰ σᾶς διαφωτίσω—σ' ἔλιγες μέρες μ' ἔπιασε, ὅπως τόπες, μιὰ νάρκωση ἄσ λευτη καὶ χωρὶς ἀναπνοῆς. Κι αὐτὸ οἱ παραστεκόμενοί μου τῶπανε *Θάνατο*. Οἱ λέξεις εἶναι ἀόριστα πράγματα. Ἡ κατάσταση μου δὲν μοῦ στέρησε τὴν αἴσθηση. Μοῦ φαίνονταν σὰν ἔχι καὶ πολὺ ἀνόμοια μὲ τὴ μεγάλη ἡρεμία πού νοιώθει κανεὶς ὅταν ἔχη κοιμηθῆ πολὺ καὶ βαθιά—πλαγιασμένοι ἀκίνητα κι ὀλομπροῦμητα καταμεσήμερα τὸ θέρος—κι ὅτι ἀρχίζει σὰν κλεφτάτα ν' ἀργοξυπᾶ, εἶται, μόνον ἀπ' ἀρκετὸν ὕπνο—χωρὶς νὰ τὸν ξυπνᾶ κανεὶς ἐξωτερικὸς θόρυβος.

Ἡ ἀνάσα μου εἶχε κοπῆ. Ὁ παλμὸς ἐσταμάτησε. Ἡ καρδιά στάθηκε. Ἡ θέληση δὲν εἶχε λείψει ἀλλ' εἶταν ἀδύναμη. Οἱ αἰσθήσεις ἐδειχναν ὀσυνείθιστη δραστηριότητα. ἀγκαλὸ καὶ ἀνισόρρολη—λειτουργοῦσαν σὰν ἀνερχικά, καὶ κουτουροῦ, κἀνοντας ἢ μιὰ τὴ δουλειὰ τῆς ἄλλης. Ἡ Γεῦση καὶ ἡ Ὄσφρηση μπερδεύτηκαν ἀξεζόλιστα, καὶ συχωνεύτηκαν σ' ἓνα αἴσθημα ἀλλόκοτο καὶ ἔντονο. Τὸ ροδόσταμα πού μ' αὐτὸ ὁ πόνος μας ὕγρανε τελευτοῖα τὰ χεῖλη μου, μοῦ φένηκε σὰν γλυκὰ ὄνειρα λουλουδιῶν—φανταστικῶν λουλουδιῶν, ποῦτανε πολὺ ὀμορφότερα ἀπ' ὅλα τῆς τοινηῆς Γῆς, καὶ πού τὰ πρωτότυπά τους τὰ βλέπουμε τώρα ἀθιμισμένα ἐδῶ γύρω μας. Τὰ βλέφαρα, διάφανα κι ἀναίματα δὲν μπόδιζαν ὀλότελα τὴν Ὄραση. Ἐπειδὴ τὸ Θεληματικὸ εἶτανε σταματημένο, τὰ μάτια μέναν ἀσάλευτα—ἀλλ' ὅ,τι ἔπεφτε μέσα στὴν ἀχτίνα τοῦ ὀρατικοῦ ἡμισφαίριου βλέπονταν λίγο πολὺ καθαρά. Οἱ ἀχτίνες ποῦ πεφταν στὴν ἔξω ἐπιφάνειαν—στὸν ἀμφιβληστροειδῆ χιτῶνα—ἢ μέσα στὴ γωνία τοῦ ματιοῦ, προξενοῦσαν ξεηρότερο ἀπὸτέλεσμα ἀπ' ἐκεῖνες ποῦ ὄρχονταν στὴ μπροστινὴ ἢ ἔσωτερικὴ ἐπιφάνεια. Ἄλλὰ καὶ τῶν πρώτων τ' ἀπὸτέλεσμα εἶταν ἔτσι ἀνώμαλο πού τάπινα τ' ἀντικείμενα—ἔτσι—γιὰ ἢχο γλυκὸ ἢ παρξφωνο; ἀνάλογα μὲ τὸ σχῆμα των—κυρτωμένο ἢ γωνιακό. Συχνότως ἢ Ἀκοή—μολονότι ταραγμένη, δὲ δούλευε ὀσ-

τόσο ἄταχτα—καὶ ξεχώριζε κάθε ἢχο μ' ὀμοια ὑπερβολικὴ ἀκρίβεια κι εἰσαθησία. Ὁ Ἀφῆ ἔπαθε μιὰ μετατροπὴ περισσότερο ἀλλοιωτικὴ: λάβαινε ἐντυπώσεις ἰκνά, ἀλλὰ τὶς βαστοῦσε ἐλίμο: α καὶ προξενοῦσε πάντα μεγάλη ἀπόλαυση. Ἔτσι, τὰ δάχτυλά σου, ὅταν γγίξανε τὰ βλέφαρά μου, στὴν ἀρχὴ μόλις τὰ γνῶρισα μὲ τὴν Ὄραση, μὰ ὕστερα—ἀφροῦ τ' ὀποτρῆ βίξες ἀρκετὴν ὄρα, γεμίσανε τὴν ὕπαρξή μου μ' ἀφραση ἠδονή.—Ἀέγω ἠδονή: Ὅλα, ὅ,τι αἰσθάνομουνα περνοῦσαν ἐντὸς μου σὰν καθάρια ἠδονή. Ὅ,τι κουβαλοῦσαν οἱ αἰσθήσεις στὸν παθητικὸ ἐγκέφαλο ἢ νεκρὴ νόση, ἀνίκανη νὰ κίνηση ἐντυπώσεις, τᾶφινε ἀσχημάτιστο Πόνο ἐννοιωθα λιγοστό ἀπόλαυση, πολλήν ὀλλά ἠθικὸ πόνο ἢ εὐχαρίστηση—καθόλου. Ἔτσι, οἱ ἄγριοι λυγμοὶ σου πλέανε στὴν ἀκοή μου μ' ὄλους τοὺς θρηνεροὺς τόνους των, καὶ καθορίζονταν σὲ πᾶσα μεταλλαγὴ λυπητεράδας—ἀλλ' εἶτανε σὰν ἄπλοὶ μουσικοὶ ἢχοι καὶ τίποτα περισσότερο: στὸ σβησμένο λογικὸ δὲ θυμίζανε καμμιά γνωριμία μὲ τὶς λύπες πού τοὺς γεννοῦσαν—ἐνφ τ' ἀκατάπαυτα δίκρυνά σου πούσταζαν στὸ πρόσωπό μου, ἱστορῶντας στοὺς λογυρνοὺς τὴ μεγάλη κι ἱερὴ σου θλίψη, κἀναν νὰ οργῶ πέρα ὡς πέρα ἀπὸ ἔκσταση—μόνο. Κι αὐτὸ τανε, ἀλήθεια, ὁ *Ἐάνατος*, γιὰ τὸν ὀποῖο οἱ λογυρνοὶ στὸ νεκροκρέββατό μου μιλοῦσαν μ' ἱερὸ σεβασμὸ, σιγαλά, ψιθυριστά—κι ἐσὺ, γλυκιά μου UNA, λαχομαχημένα, λυγμερά, κρᾶνερά!

Μὲ ντύσανε γιὰ τὸ φέρετρο—δύο τρία πρόσωπα σκυθρωπά, πολυμέριμα μπαινοβγαίνοντας πὰ στὰ νύχια. Καθῶς περνοῦσαν ἀπ' τὴν εὐθεία γραμμὴ τῆς ὄρασης μου, τοὺς ἔβλεπα σὰ σχήματα—ἀλλ' ὅταν διαβαίνανε ἀπὸ δίπλα μου προξενοῦσαν τὴν ἐντύπωση στριγγοφωνητοῦ, ἀγκομαχητοῦ, κι ἄλλων ἐκφράσεων τρῶμου, φρίκης, ἢ θρήνου. Ἐσὺ μονάχα, ντυμένη ὀλόλευκο φουστάνι, ὀπως κι ἂν ἐκινιῶσαν μοῦμοιαζες σὰ μουσικὴ—πάντα.

Ἐσβηνε ἢ μέρα—κι ὡς ἐμαραίνονταν τὸ φῶς τῆς, μ' ἔπιασε μιὰ ἀνη-

συχία ἀόριστη—σὰν ἐκείνη πού νοιώθει κανεὶς ὅταν κοιμάται κι ἢχοῦν γύρω του ἀδιάκοπα λυπητερές, ἀληθινές βοές—μακρinoί, σπινοὶ ἢχοι καμπάνας, ἱερόπρεποι, ἄργοι καὶ κανονικοὶ—ἀνακατεμένοι μὲ μελαχολικά ὄνειρα.

Ἐφθασ' ἢ νύχτα—καὶ μὲ τὶς σκιές τῆς μαζὶ καὶ μιὰ βαριά στενοχώρια—πού βάραινε τὰ μέλη μου μὲ τὸ βάρος κάποιου μουγγοῦ φορτιοῦ, σὰν χειροπιαστοῦ, ὀμως. Ἀκοῖονταν ὀμοια κι ἔνας θρηνερός ἢχος, σὰν τὴ βοή τῆ μακρινῆ τῶν κυμάτων στὴν ἀχτή, ἀλλὰ πὺ ἀδιάκοπη—εἶχεν ἀρχίσει μὲ τὸ σοῦροπο καὶ δυνάμωσε μὲ τὸ σκοτάδι. Ἐάφνου φέανε φῶτα στὸ δωμάτιο, κι ἢ βοή αὐτὴ ἔγινε πὺ ἀλλοιωτικὴ—μὲ διακόπες—σὰ μοριαστὰ καὶ χυμιστὰ ἐρχόμενη, ἀλλὰ λιγώτερο τρομερὴ καὶ λιγώτερο καθάρια. Ἡ βαριά στενοχώρια λάφρυνε, τότε, πολὺ—καὶ μιὰ μονοτονικὴ συμφωνία μελωδικὴ ξεχύνονταν ἀπ' ὄλες τὶς λάμπες (εἶτανε πολλὲς οἱ λάμπες) ὡσὰν τραγοῦδι ἀνάβρυστου νεροῦ. Καὶ ὅταν τότε, ἀκριβῆ μου UNA, πλησιάζοντας τὸ νεκροκρέββατό μου, κάθησες ἀπαλὰ δίπλα μου, πνέοντας εὐδοιὰ—ἀπ' τὰ γλυκὰ σου χεῖλη καὶ φιλώντας τὸ μέτωπό μου, σάλεψε τρεμουλιαστὰ στὸν κόρφο μου, κι ἀνακατωμένα σάμπως μὲ τὶς ὀργανικὲς αἰσθήσεις, κάτι σὰν αἴσθημα—ἓνα αἴσθημα πού τανε σὰ νάνοιωθα τὴν πραγματικὴ σου ἀγάπη—καὶ τὴ λίπη σου—καὶ σὰ ν' ἀπαντοῦσα... Ἄλλὰ τὸ αἴσθημα αὐτὸ δὲ ρίζωσε στὴ σταματημένη καρδιά, κι ἔμοιαζε, ἀλήθεια, σκιά πιο πολὺ παρὰ πραγματικότητα—πού γοργὰ ἔσβησε κι ἔγινε πρῶτα σὰν ἀπόλυτη ἡρεμία, κι ὕστερα σὰν καθάρια ἠδονικὴ εὐχαρίστηση—ὀπως πρίν.

Ἐστερα, ἀπ' τὸ ρέπιο καὶ τὸ χάος τῶν γνωστῶν αἰσθήσεων, φάνηκε σὰ νὰ φύτρωσεν ἐντὸς μου μ' ἄλλη—ἔχτη αἴσθηση—τέλεια. Στὴ λειτουργία τῆς εὐρισκα μιὰ ἄγρια ἀπόλαυση—ἀπόλαυση, ὀμως, πάντα ὀργανικὴ, ἀφοῦ ἔλειπεν ἀπ' τὴ μέση ἢ νόση.

Ἡ κίνηση εἶχε λείψει ἀπὸ παντοῦ μου ὀλότελα. Κανεὶς μυῶνας δὲν ἐτρεμούλιαζε—κανένα νεῦρο δὲ σκιρτοῦσε—καμμιά ἀρτηρία δὲν ἔπαλλε. Ἄλλὰ φαίνονταν σὰ νάχε ξεφυτρώσει στὸ μυαλὸ *Ἐκεῖνο*, πού λέξεις δὲ θὰ μποροῦσαν νὰ τὸ ποῦν στὴν ἀνθρώπινη νόση—οὔτε τὴ σκιά του νὰ παραστήσουν. Ἄς τὸνομάσω: ἓνας πνευματικὸς χτύπος σ' ἐκκερμούς ρυθμῶ. Εἶταν ἢ ἠθικὴ ἐνσάρκωση τῆς ἀφαιρημένης ιδέας πούχε ὁ ἀνθρώπος στὸ *Χρόνο*. Μὲ τὴν ἀπόλυτη ἐξίσωση τῆς κίνησης αὐτῆς—ἢ μ' ὀποιας ὀμοιας—εἶχανε μπεῖ σὲ σειρά κι οἱ κύκλοι τῶν τροχιῶν τοῦ στερεώματος. Μ' αὐτὴ μετροῦσα τὶς ἀταξίες τ' ὀρολογιοῦ τοῦ τοίχου, καὶ τῶν ὀρολογιῶν ὀσων βρίσκονταν στὸ δωμάτιο. Οἱ χτύποι τους ἔρχονταν στ' αὐτιά μου καθάριοι. Τὸ παραμικρότερο ξεστράτισμα ἀπ' τὴ σωστὴν ἀναλογία—καὶ δὲν ἔλειπαν στιγμὴ τὰ ξεστρατίσματα—μὲ πείραζε, ἀπαράλλαχτα ὀπως στὴ Γῆ μᾶς πείραζε τὴν ἠθικὴ αἴσθηση κάθε παραβίαση τῆς ἀπόλυτης ἀλήθειας. Μολονότι οὔτ' ἓνα ἀπ' τὰ ρολογία γύρω μου δὲ χτυποῦσε μ' ἀκρίβεια τὰ ξεχωριστὰ δευτερόλεπτα, δὲ δυσκολευόμουνα, ὀμως, καθόλου νὰ διακρίνω μὲ τὴν αἴσθησή μου ξεχωριστὰ τοῦ καθενὸς τὸ φάλτσο. Καὶ αὐτὸ—αὐτὸ τὸ ἔντονο, τὸ τέλειο, τὸ αὐθῦπαρχτο αἴσθημα τῆς διάρκειας—αὐτὸ τὸ αἴσθημα πού ὑπῆρχε (ὀπως δὲ θὰ μποροῦσε νὰ τὸ φαντασθῆ ὁ ἀνθρώπος) ἀνεξάρτητα ἀπὸ κάθε διαδοχὴ γεγονότων—αὐτὴ ἢ ἰδέα—αὐτὴ ἢ ἔχτη αἴσθηση, ξεπηδημένη ἀπὸ τὶς στάχτες τῶν ἄλλων, εἶτανε τὸ πρῶτο φανερὸ καὶ βέβαιο βῆμα τῆς αἰώνιας ψυχῆς στὸ κατῶφλι τῆς Αἰωνιότητος.

Εἶτανε μεσάνυχτα—κι ἐσὺ καθόσουν ἀκόμη πλάιμου. Ὅλοι οἱ ἄλλοι εἶχανε φύγει ἀπ' τὴν αἴθουσα τοῦ Θανάτου. Μ' εἶχανε θέσει στὸ φέρετρο. Οἱ λάμπες καίγανε τρεμουλιαστὰ—κι αὐτὸ τόξερα ἀπ' τὸ τρέμουλο τῆς μονοτονικῆς συμφωνίας: ἀλλ' ἔξαφνα ἢ συμφωνία αὐτὴ λεγόστεψε σὲ καθαρὸτητα καὶ σὲ δῦνα-

μη —Στερνά σταμάτησε. Τὸ ἄρωμα ἀπ' τὴ μύτη μου ξάτμισε. Ἡ ὄρασή μου ἔπλανσε νὰ δέχεται ἐντυπώσεις ὅπως ὅποτε. Τὸ βίρος τοῦ σκοταδιοῦ σηκώθηκε ἀπ' τὸ ἀτήθος μου. Ἐνας πνιχτός συγκλονισμός —σὺν τράνταγμα Ἡλεκτρισμοῦ διαπέρασε τὸ εἶναι μου καί, παρευθὺς μοῦ λειψεν ὕστερα ἢ ἰδέα τῆς ἐπαφῆς. Ὅ,τι λέγαμε στὴν περασμένη ζωὴ αἰσθησιμὴ κύλησε καὶ συχωνεύτηκε στὴ μόνη συνειδητότη τῆς *δυνότητος*, καὶ στὸ παντοτινὸ αἶσθημα τῆς διάρκειας. Ἡ θανατερὴ Ἀποσύνεση ἔσφιξε πιά στὸ χέρι τῆς τὸ θνητὸ σῶμα.

Καὶ ὁμως δὲν εἶχ' ἀπολείψει ὀλότελα κάθε ὑλικὴ αἴσθησιμὴ —γιατί ἡ συνείδησιμὴ καὶ τὸ αἶσθημα ποῦ ἀπόμειναν, δίδανε σὲ κάποια ἀπ' τὰ συστατικά τῆς μιᾶς ληθαργικῆς διαίσθησιμὴς. Τὴ φοιτητὴ ἀλλαγὴ τὴν ἐννοίωσα πιά ὅταν γγίζανε τὴ σάρκα μου, καὶ ὅπως ὁ ἐννευρῆσιμὴς αἰσθάνεται καμμιά φορὰ τὴ σωματικὴ παρουσία ἐνὸς πούναι σιμά του —πάνωθι του —ἔτσι, γλ. κειὰ μου UNA, καὶ ἐγὼ ἐνοιωθα ἀκόμη σὰ θαμπὰ ὅτι καθόσωνα πλ. μου. Ἔτσι, ἐπίσης, τὸ μεσημέρι τῆς ἄλλης ἡμέρας, κάπως τότενοίωσα ὅταν τραβήχτηκε ἀπὸ σιμά μου, ὅταν μ' ἔθεσαν στὸ φέρετρο, καὶ ἀπὸ κει στὴ νεκροπόρτα, ὅταν μὲ κουβαλήσανε στὸν τάφο, ὅταν μὲ κατεβάσανε σ' αὐτόν, ὅταν ρίξανε βαρὺ τὸ χῶμα πάνουθι μου, καὶ ὅταν, ἔτσι, ἀπόμεινα στὸ σκότος καὶ στὴ φθορὰ —κατάμονος στὸ θλιβερὸ καὶ ἱερόπρεπο ὕπνο μου μὲ τὸ Σκουλήκι.

Κι ἐκεῖ, στὴ φυλακὴ ποῦ δὲν ἔχει τίποτε ν' ἀποκαλύψει, κυλοῦσαν καὶ φεύγανε μέρες καὶ ἐβδομάδες καὶ μῆνες· καὶ ἡ ψυχὴ ἔβλεπε ὀλόσιμα κάθε στιγμὴ ὡς πετοῦσε, καὶ χωρὶς κανένα κόπο σημεῖωνε τὸ πέταμα —χωρὶς κόπο καὶ χωρὶς σκοπὸ.

Πέρασε ἕνας χρόνος. Ἡ συναίσθησιμὴ τοῦ εἶναι ἀπ' ὦρα σ' ὦρα ἔλειπε, καὶ ὡσὰν ἀρπαχτικὰ τὴν ἀντικαθιστοῦσε ἡ συναίσθησιμὴ τοῦ τόπου πῶς πολὺ. Ἡ ἰδέα τῆς ἐντότητος χάνονταν μέσα στὴ συναίσθησιμὴ τοῦ Τόπου. Ὁ στενὸς χῶρος γύρω σ' ὅ,τι εἶτανε πρὶν τὸ σῶμα μου —αὐτὸς πιά γίνονταν τὸ σῶμα. Στὰ στερνά, ὅπως συχὰ παθαίνει κανεὶς ἐνῶ κοιμάται (ὁ ὕπνος καὶ ὁ κόσμος του μόνο μποροῦν νὰ δώσουν μιὰ ἰδέα γιὰ τὸ θ. λατο) στὰ στερνά, ὅπως κάποτε γίνονταν στὴ Γῆ: ἐνῶ κοιμοῦνταν κανεὶς ἕνα φευγαλέο φῶς νὰ τὸν μισοξυπνᾷ, ἔτσι ξυπαστά, χωρὶς, ὁμως, νὰ τοῦ κόβωνται τὰ ὕνετρα ποῦ βλέπε —ἔτσι καὶ σὲ μένα, στὴ σφιχτὴ ἀγκαλιὰ τῆς Σκιᾶς, ἦρθε κείνο τὸ φῶς τῆς ἀλιγόστειτης καὶ ἀδιάκοπης Ἀγάπης νὰ μὲ λιγοξυπνήσει: ἐννοίωσα ἀγάπη. Ἀνθρωποὶ σκάφτανε στὸν τόφο μου ἀπάνω —σηκώνοντας τὸ ὑγρὸ χῶμα. Καὶ πάνω στὰ λυωμένα κόκκαλά μου κατεβάσανε τὴν κάσσα τῆς Οὔνας....

Καὶ τότε, ξανά —τὸ πᾶν ἔγινε *μηδέν*. Ἐκεῖνο τὸ θαμτὸ φῶς ἔσβησε. Ἐκεῖνο τ' ἀδύνατο ἀνατριχίασμα τρεμουλιαστὰ ἐξέφυγε καὶ ἔλειψε μέσα στὴν ἡρεμία. Πολλὰ χρόνια περάσαν. Ἡ σκόνη γύρισε στὴ σκόνη. Γιὰ τὸ Σκουλήκι δὲν ἀπόμεινε πιά τροφή. Ἡ αἴσθησιμὴ τοῦ εἶναι στὰ τελευταῖα ἀπέλειψεν ὀλότελα, καὶ στὸν τόπο τῆς —στὸν τόπο κάθε πράγματος —κυρίαρχοι καὶ αἰώνιοι, βασιλεύσαν οἱ μονάρχες Χρόνος καὶ Τόπος. Γιὰ κείνο ποῦ δὲν ὑπῆρχε —γιὰ κείνο, ποῦ δὲν εἶχε μορφὴ —γιὰ κείνο, ποῦ δὲν εἶχε σκέψη —γιὰ κείνο, ποῦ δὲν εἶχε αἴσθησιμὴ —γιὰ κείνο ποῦτανε ἄψυχο, ἀλλὰ καὶ χωρὶς κουκί ὕλης στὴ σίστασή του —γιὰ ὄλο αὐτὸ τὸ τίποτε, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὄλη αὐτὴ τὴν ἀθανασία, ὁ τάφος εἶτανε πάντα ἕνα σπῆτι, καὶ οἱ φάγουσες ὥρες, συντροφιὰ.

ΣΤ. Ν. ΣΤΑΘΗΣ

Πόλη, Φλεβάρης, 1921

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Ἡλιοῦπολη (α')

Κι ἀγκάλιασε τὸ μάρμαρο, ποῦ Τέχνη εἶχε στολίσει,
συντρίμι, στὴ χορταριαστὴ τοῦ Διόνυσου θυμέλῃ,
ἐκεῖ ποῦ οἱ Ντούρζηδες πιστοὶ στὴν αἰωνία Κυβέλλῃ
κορυβαντιοῦν μὲ κύμβαλα καὶ ντέφια κάθε Δύση.

Ὡ θύμησιμὴ τοῦ ἀρχαίου καιροῦ, πόνου καὶ ἀγάπης βρύση!
Κουμμένη ἀπ' τὴς βερνοκκιᾶς μὲς στὸ χρωρὸ τὸ ἀμπέλι·
γεομένο πρὸς τὰ ξερίπια θαρροῦς καὶ εἶν' ἢ Σεμέλλῃ
ποῦ ὁ θρούλος τῶν εὔοι εὐδὰν προσμένει νὰ ξυπνήσῃ!

Μὰ τὸ λαφρὸ ἀναφλητὸ ποῦ βγαίνει ἀπὸ τὴς δρόνας
ρουθμίσει τὸ μονότονο τοῦ γκιώνη θρηνοῦ ὀμίμενα!
Κι ἀπ' τὰ γιγάντια καὶ ὠμορφα τῶν Τέμπλων περιστύλια

κάποιοι Καημοὶ μὲ βλέπουνε στὰ μάτια βουρκαωμένα
γιατὶ μὲ πόνο τῶφερα τὸ μάρμαρο στὰ χεῖλια...
Κ' εἶναι τὰ μάτια πῶπλασαν τῆς Σμίλης οἱ Τιτᾶνες!

Ἡλιοῦπολη (β')

Σούρουπο... Σ' ἕνα διάφανο κεχειπαρένιο σάλι
λουφάζει, ὦ Συριανὴ θεά, στὴ ξεχασμένη γῆ σου
τὸ Τέμπλο καὶ ἀπὸ τὸ βωμὸ τὸ ρημαγμένο πίσου
χάνεται ἢ σαῦρα πᾶκουσε τὸ θρηνοῦδὸ τσακάλι.

Ἡ ἀλαργιανὴ σὺν ὀβάθα φωνὴ τοῦ Μετουάλλῃ
σὲ ναουρίζει μὲ ρουθμὸ παθητικὸ —κοιμήσου—,
τὸ κλάμα τὸ μονότονο σοῦ λείει τοῦ γκιώνη —ντύσου
καὶ σὲ μακάβριους σὲ καλοῦν· χοροῦς οἱ Φαῦνοι πάλι.—

Σὰν κολοβὸ μουγγὸ ἄγαλμα, σὲ βλέπει καὶ ἡ ψυχὴ μου
ποῦ ὁ πόθος ἐμαρμάρωσε τοῦ διαλεχτοῦ τεχνίτη.
Ἀπ' τοῦ Καιροῦ τὴν ἄβυσσο στηλώσου Ἀστάρτη πάνου,

ὅτι καὶ ἂν εἶσαι, φάντασμα γιὰ σκιάχτρον, ἢ πνοὴ μου
στὰ στήθια σὲ ζωντάνεψε μ' ἕναν παλμὸ προφήτη
μιὰ μέρα μὲς στὴ θρυλικὴ κοιλάδα τοῦ Διβάνου!

ΡΩΜΑΝΟΣ ΜΑΝΑΡΑΣ

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ο ΠΕΤΡΑΚΑΣ

Ξαναδημοσιεύουμε από τή «Ζωή» τοῦ 1910 τὸ διήγημα αὐτὸ τοῦ Σπήλιου Πασαγιάννη. Ἡ «Ζωή» τυπωμένη σὲ λίγα ἀντίτυπα καὶ μὲ πολλή λίγη κυκλοφορία ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, εἶχε μένει σχεδὸν ἄγνωστη, γιὰ τὸ νομίσαιμε ποῦ μᾶς ἐπιβάλλονταν νὰ δώσουμε στοὺς ἀναγνώστες μας ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα δημιουργήματα τοῦ Σπ. Πασαγιάννη ποῦ γράφηκε λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατό του. Θάκολουθῆσουν οἱ Ἀγγελόκροστοὶ καὶ τὸ Δαχτυλίδι κῆτσι θὰ συναχθεῖ ὅλη ἡ ἐργασία ποῦ μᾶς στάλθηκε ἀπὸ τὸ μακαρίτη. Ἐξὸν ἀπὸ τὸν Πέτρακα σαυτό τὸ φύλλο ξανά δημοσιεύουμε καὶ τὴν Ἀφροδίτη καθὼς κῆνα ποιημάτων Μυστικὰ λόγια, τὸ τελευταῖο ἀνέκδοτό του ποῦ μᾶς εἶχε ἀπομείνει.

ΟΙ ΝΕΟΙ, Ἀνθολογία τῶν Νέων Ἑλλήνων ποιητῶν 1900-1920.

Μαῦτὸν τὸν τίτλο θὰ ἐκδοθεῖ πολὺ σύντομα ἀπὸ τὴν Καλλιτεχνικὴ Συντροφιά, ποῦ σχηματίστηκε στὴν Ἀθήνα ἀπὸ πολλοὺς νέους-μιά Ἀνθολογία τῶν νέων ποιητῶν ποῦ ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τῆς φαίνεται ὅτι εἶναι ἓνα εἶδος Poètes d'aujourd'hui.

Ἡ ἰδέα εἶναι πολὺ καλὴ κευχόμεστε ὀλόψυχα νὰ ἐπιτύχει ἓνα μονάχα φοβούμεστε, ἐπειδὴ συτάχτες τῆς θᾶναι οἱ περισσότεροὶ ἀπ' τοὺς ποιητῆς, μὴ τυχὸν ἡ νεανικὴ δοξομανία κ' οἱ μικροφιλοτιμίες πάρουν τὸν τόπο τῆς ὀρθῆς καὶ ἀνεπιρέαστης κριτικῆς ποῦ χρειάζεται γιὰ νὰ δώσει μιὰ μορφὴ σοβαρὴ ὅπως θὰ φαντάζονται κοὶ ἐκ-

δότες, ὅταν λένε ὅτι θὰ κυκλοφορήσει σὺλους τοὺς καθηγητᾶς ποῦ διδάσκουν στὰ ξένα πανεπιστήμια τὴ νεοελληνικὴ.

Ν.Κ. ΠΟΛΙΤΗΣ

Πέθανε ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Νικ. Πολίτης, ἓνας ἀπ' τοὺς ἀληθινὰ σοφοὺς νεοέλληνας. Ἡ λογογραφικὴ ἐργασία του εἶναι κολοσιαία. Ὅχι μόνο εἶναι δημιουργὸς τῆς στῆν Ἑλλάδα καὶ ὅλοι ποῦ ἀνακατεύονται σαυτὴν εἶναι μαθητῆς του, ἀλλὰ καὶ στῆν λογοτεχνία μας ἔχει δώσει ἓνα καλὸ σκούντημα ποῦ τὴν ἔβαλε στὸν ἀληθινὸ δρόμο τῆς.

Στὸ ἐρχόμενο φύλλο τῆς «Ζωῆς» ἐκλεκτὸς συνεργάτης μας ποῦ ἦταν μαθητῆς καὶ συνεργάτης τοῦ μακαρίτη, θὰ μιλήσῃ γιὰ τὸ ἔργο του.

Ἡ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ τῆς Ἑλγκας ποῦ δημοσιεύουμε εἶναι καμωμένη ἀπὸ τὸν κ. Νικ. Οἰκονόμου τὸν ἐξάδελφο τοῦ τοῦ μοναδικοῦ μαζήθοποιοῦ, Θεωμᾶ Οἰκονόμου. Ὁ ἴδιος μεταφραστῆς, ποῦ ἔχει μορφωθεῖ στῆ Γερμανία, μετάφρασε πολλὰ σημαντικὰ ἔργα τῆς πλούσιας αὐτῆς λογοτεχνίας ἀπὸ τὰ ὁποῖα μερικὰ ἔχουν παιχτεῖ, καθὼς ἡ Ντεμπόρα τοῦ φὸν Μόζενταλ κ' ἡ τριλογία τῆς Μήδειας τοῦ Γριλπάρτσερ, ποῦ παιζεταὶ στὸ Βασιλικό.

Εἶναι πρώτη φορὰ νομίζουμε ποῦ δημοσιεύεται ὀλάκερο ἔργο τοῦ Χάουπμαν. Ὁ μεταφραστῆς μᾶς ὑποσχέθηκε πολὺ εὐγενικὰ τὴν ταχτικὴν συνεργασία του. Θ' ἀκολουθῆσουν διάφορα ἔργα τοῦ Χέμπελ, Γριλπάρτσερ κ.ἄ.

ΣΗΜ. Στὸ τύπωμα τοῦ φυλλαδίου αὐτοῦ ἀπόμειναν ὅπως πάντα δυστυχῶς, ἀρκετὰ τυπογραφικὰ λάτσια. Διορθώνουμε μερικά.

Σελ. 4 στίχ. 12 ἀντὶ κῦστερα ἔπιανε ὕλαμο διάβασε κῦστερα ποῦ ἔπιανε ὕλαμο.
 » 7 » 8 » καὶ ἔτσι κανεὶς ξέροντας » κῆτσι κανεὶς μὴ ξέροντας
 » 7 » 3. » Κ' ἢ ἄλλο ζωὴ » κῆ ἄλλη ζωὴ
 » 5 » 26 » μὲς τὰ τριανταριά σου » μὲς τὰ τριανταριά σου.
 » 12 1 » » μ' ἀνωτερὴ ἔχεις τέχνη » μὴ ἀνώτερη ἔχεις τέχνης.